

2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY KOTLIN NA LATA 2017-2023

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	4
II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	5
II.1. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (SOR)	5
II.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)	5
II.3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020. Regiony. Miasta. Obszary Wiejskie (KSRR).....	6
II.4. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia (NPR).....	6
II.5. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020	7
II.6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	7
II.7. Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025	8
II.8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotlin ..	9
II.9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kotlin na lata 2010–2020	10
III. DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR).....	11
III.1. Ogólna charakterystyka gminy.....	11
III.1.1. Sfera społeczna	11
III.1.2. Sfera gospodarcza	13
III.1.3. Sfera środowiskowa	13
III.1.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	16
III.1.5. Sfera techniczna	18
III.2. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR).....	18
III.2.1. Wyznaczenie jednostek analitycznych (JA)	18
III.2.2. Dobór wskaźników do analizy oraz zebranie danych.....	24
III.2.3. Analiza pozyskanych danych	25
III.3. Obszar zdegradowany (OZ)	55
III.4. Obszar rewitalizacji (OR)	58
III.5. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji (OR)	62
III.5.1. Debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)	62
III.5.2. Ankietyzacja interesariuszy obszaru rewitalizacji	63
III.5.3. Spacery studyjne po wyznaczonym obszarze rewitalizacji	73
III.6. Wnioski z diagnozy – skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)	75

III.6.1 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)	76
III.6.2 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej	77
III.6.3 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej	77
III.6.4 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno–funkcjonalnej	77
III.6.5 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej	78
III.6.6 Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)	78
IV. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI (OR) PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	79
V. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	80
VI. PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	80
VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne	81
VI.2. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	96
VI.3. Projekty zintegrowane	97
VII. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	98
VII.1. Komplementarność przestrzenna	98
VII.2. Komplementarność problemowa	100
VII.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	101
VII.4. Komplementarność międzyokresowa.....	101
VII.5. Komplementarność źródeł finansowania	102
VIII. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW/ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	102
IX. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ).....	110
X. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI	110
X.1. Diagnozowanie	111
X.2. Programowanie	112
X.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji	113
XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA ORAZ SPOSÓB MODYFIKACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	114
Spis tabel	121
Spis rycin	121
Spis wykresów	122
ZAŁĄCZNIK 1 – Formularz, wykorzystany do pogłębionej diagnozy sfery społecznej, środowiskowej i przestrzenno–funkcjonalnej oraz określenia lokalnych potencjałów	123
ZAŁĄCZNIK 2 – Formularz, wykorzystany do pogłębionej diagnozy sfery gospodarczej oraz określenia lokalnych potencjałów.....	127

I. WPROWADZENIE

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co było jednym z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno-gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją regulują: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020.

Program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter „strategii rewitalizacji”, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania, służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów uchwalonych przez gminę.

Gmina Kotlin otrzymała dofinansowanie projektu pt. „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kotlin” w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, w oparciu o umowę o udzielenie dotacji celowej zawartą z Samorządem Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z umową przygotowanie programu sprowadza się do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023. Dokument przygotowany został zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 kompleksowo, i w sposób zaplanowany przedstawia sposób rozwiązywania problemów występujących na obszarze rewitalizacji (OR) wyznaczonym na terenie gminy i stanowi aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017-2023 przyjętego Uchwałą nr XXXVII/192/2017 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017-2023

Podstawę prawną uchwalenia programu **stanowi Ustawa** z dnia 8 marca 1990 r. **o samorządzie gminnym**.

II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

II.1. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (SOR)

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Aby osiągnąć zamierzony cel główny, Strategia wyodrębnia 3 cele szczegółowe, których realizacja będzie wiodła do spełnienia nakreślonego planu. Te 3 podwaliny koncepcji to Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony oraz Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu. Drugi cel szczegółowy wskazuje na konieczność koncentracji działań w obszarze spójności społecznej i rozwoju zrównoważonym terytorialnie, co oznacza m.in. prowadzenie skutecznej polityki regionalnej dostosowanej do specyfiki danego terytorium i obejmującej działania służące aktywizacji gospodarczej, rozwojowi lokalnych rynków pracy i mobilizacji zawodowej mieszkańców, czy poprawie dostępu do usług publicznych z wykorzystaniem potencjałów lokalnych i subregionalnych gospodarek, jak również własnych zasobów. Są to równocześnie działania, na których skupia się niniejszy Plan rewitalizacji.

Dalej, SOR, wylicza obszary, wpływające na osiągnięcie w/w celów: kapitał ludzki i społeczny, cyfryzacja, transport, energia, środowisko i bezpieczeństwo narodowe. W kontekście tych wytycznych Lokalny Plan Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 jest odpowiedzią na założone w Strategii priorytety i zarazem środkiem do ich osiągnięcia.

II.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

KPZK 2030 jako jeden z obszarów interwencji identyfikuje obszary z koncentracją problemów rozwojowych, tj.: obszary degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, na których występują problemy związane z niskim poziomem przedsiębiorczości, bezrobociem, niską jakością infrastruktury, depopulacją oraz często występującą koncentracją patologii i ubóstwa. KPZK 2030 dedykuje tym obszarom kierunek działań: „*Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych – w tym: Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast*”, którego celem jest przywrócenie obszarom zdegradowanym funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. W KPZK 2030 sformułowano także pewne wskazania dotyczące działań na poziomach regionalnym i lokalnym, dotyczące wyznaczenia w planach zagospodarowania przestrzennego województw obszary, które

na poziomie lokalnym powinny zostać objęte kompleksowymi programami rewitalizacji/restrukturyzacji oraz regionalnymi programami inwestycyjnymi, wpisującymi się w strategię rozwoju danego miasta i w strategię rozwoju województwa. Realizacja w gminie Lokalnego Programu Rewitalizacji oparta została na ogólnych zasadach polityki przestrzennej przyjętych w KPZK 2030 tj. zasada zrównoważonego rozwoju, racjonalności ekonomicznej, preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę, przezorności ekologicznej oraz kompetencji ekologicznej.

II.3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020. Regiony. Miasta. Obszary Wiejskie (KSRR)

KSRR w zakresie budowania spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych identyfikuje cele szczegółowe: *„Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”* oraz *„Wsparcie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe”*. Istotnym składnikiem polityki regionalnej będą działania o charakterze wyrównawczym na rzecz zwiększenia dostępu do usług publicznych służące podniesieniu jakości życia i pracy na zapóźnionych obszarach wiejskich uwzględniając restrukturyzację społeczną, gospodarczą i przestrzenną. W Strategii zakłada się również realizację działań zmierzających do budowy kapitału społecznego na obszarach wiejskich poprzez aktywizację ludności zamieszkującej te obszary, w oparciu o doświadczenia pozyskane dzięki realizacji osi Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Dąży się także do przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego i integracji społecznej. Działania rewitalizacyjne powinny być prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji, które będą uwzględniać określone krajowe wytyczne i standardy. Wskazuje także m.in. na konieczność promowania projektów i inicjatyw opartych na partnerstwie publiczno–prywatnym.

II.4. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia (NPR)

Z uwagi na konieczność podjęcia wielosektorowego i bardziej zintegrowanego wysiłku na rzecz wyprowadzania ze stanów kryzysowych obszarów zdegradowanych podjęto próbę wypracowania pakietu rozwiązań systemowych dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce – w tym celu opracowano Założenia Narodowego Planu Rewitalizacji, w ramach którego określono podstawowe założenia NPR oraz koncepcję jego zakresu. NPR stanowić będzie szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych. Głównym celem NPR będzie poprawa warunków rozwoju OZ w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. W swoich założeniach, NPR promuje pełniejsze, całościowe rozumienie rewitalizacji, która wykracza poza

prorowadzenie przedsięwzięć związanych z modernizacją w wymiarze infrastrukturalnym. Rewitalizacja w nowym rozumieniu stanowi zespół skoordynowanych i skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie działań prowadzonych kompleksowo; zakłada skoncentrowane wysiłki wielu podmiotów na rzecz wyprowadzenia ze stanu kryzysowego danego obszaru, obejmującego interwencję w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz kulturowej.

II.5. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

W zaktualizowanej w 2012 roku Strategii wojewódzkiej jako jedną ze słabych stron województwa wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię terenów zdegradowanych. Wśród zagrożeń odnotowano natomiast marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania procesom degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, w Strategii określono działania służące wsparciu rozwoju obszarów wiejskich (cel operacyjny 5.2). Działanie to polega na generowaniu i wzmacnianiu funkcji pozarolniczych w ścisłym powiązaniu ze specyficznymi potencjałami lokalnymi. W tym celu podkreśla się znaczenie aktywizacji lokalnych środowisk na rzecz rozwoju. Zaktualizowana „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020” wskazuje w celu operacyjnym 5.5. na potrzebę zwiększenia dostępności do usług publicznych, a w celu 7.1. na konieczność poprawy warunków, jakości i dostępności edukacji, na czym w znacznej mierze skupia się także niniejszy Program. Większość działań określonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 pokrywa się z tymi celami. Do działań tych należą m.in. poprawa poziomu i zakresu edukacji dzieci i młodzieży, rozwój aktywnych postaw społecznych wśród mieszkańców, a także modernizacja budynków i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej.

II.6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przyjęty w 2010 roku jest jednym z trzech dokumentów, razem ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. i Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym, które wyznaczają główne kierunki rozwoju województwa. Opracowanie przedstawia podstawowe priorytety planistyczne dla kształtowania rozwoju przestrzennego Wielkopolski w takich aspektach jak: ochrona przyrody, transport i infrastruktura oraz rozwój osadnictwa. Działania wyznaczone na poziomie regionalnym są realizowane lokalnie także przez samorządy. Projekty Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin odnoszą się do ogólnych koncepcji zawartych w Planie. Realizując naczelny cel, jakim jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu, Lokalny Plan Rewitalizacji, wypełnia po kolei poszczególne zamierzenia PZPWW m.in.

poprzez aktywizowanie grup wykluczonych (bezrobotnych i ubogich) oraz modernizację okolicznej infrastruktury gminnej, co wpisuje się z kolei w potrzebę uporządkowania ładu przestrzennego. Nie zapominając jednocześnie o dbałości o środowisko naturalne, które jest czwartym filarem zrównoważonego rozwoju. W dokumencie LPR Gminy Kotlin odpowiadają temu praktycznie wszystkie zaplanowane do realizacji projekty.

II.7. Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025

Dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju Gminy Kotlin jest Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025. Stanowi ona kompletny plan określający główne, długofalowe cele oraz wskazujący działania, które powinny być podjęte, aby te cele zostały osiągnięte. Strategia zawiera wizję obszaru do 2025 roku zakładającą, iż do tego czasu Gmina Kotlin:

- zapewnia dogodne warunki życia, pracy i wypoczynku dotychczasowym i nowym mieszkańcom,
- posiada wykształconych, przyjaznych i aktywnych mieszkańców,
- jest prężnym, lokalnym ośrodkiem rolniczym, gospodarczym i usługowym.

W ich ramach sformułowano 2 cele strategiczne:

- Zapewnienie dogodnych warunków życia i inwestowania na terenie Gminy,
- Zapewnienie wysokiego poziomu infrastruktury i usług społecznych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 jest zbieżny z w/w dokumentem, wytyczając swoje cele w obrębie wskazanych do realizacji celów ze Strategii oraz obranej misji. Zbieżności te przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1. Zbieżność celów Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025

Cel strategiczny Strategii	Program	Projekt strategiczny Strategii	Nazwa projektu rewitalizacyjnego
Zapewnienie dogodnych warunków życia i inwestowania na terenie Gminy	Ochrona środowiska i zagospodarowanie przestrzenne	Gospodarka wodno–ściekowa	PROJEKT 2.2.1. Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Sławoszewie
			PROJEKT 2.2.2. Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Kurcewie
Zapewnienie wysokiego poziomu infrastruktury i usług społecznych	Oświata, kultura, sport, rekreacja	Poprawa jakości nauczania w szkołach gminnych	PROJEKT 1.2.1. Wsparcie uczniów z problemami w nauce
		Uatrakcyjnienie oferty kultury i rozrywki	PROJEKT 2.1.3. Zagospodarowanie placu za świetlicą wiejską w Sławoszewie

		Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej	PROJEKT 2.1.1. Przebudowa gminnego boiska sportowego w Magnuszewicach wraz z rozbudową zaplecza o świetlicę oraz nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych PROJEKT 2.1.2. Budowa zbiornika wodnego w Kurcewie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe PROJEKT 2.1.4. Przebudowa miejsca rekreacji i sportu w centrum Sławoszewa PROJEKT 2.1.5. Budowa boiska do piłki nożnej w Kurcewie
	Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego	PROJEKT 1.1.3. Bezpieczny Kurcew oraz Sławoszew
	Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą	Aktywizacja mieszkańców, wspieranie aktywności i integracji społecznej	PROJEKT 1.1.1. Program ograniczenia bezrobocia PROJEKT 1.1.2. Program wyjścia z ubóstwa PROJEKT 1.1.4. Organizacja szkoleń oraz zajęć i spotkań integracyjnych dla mieszkańców Magnuszewic

Źródło: opracowanie własne

II.8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotlin

Gmina Kotlin posiada aktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotlin, przyjęte Uchwałą nr IV/15/2011 Rady Gminy Kotlin z 2011 roku. Studium jest jednym z podstawowych, obligatoryjnym dla jednostki, dokumentów planowania strategicznego, określającym politykę przestrzenną gminy, a także jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą naruszać jego ustaleń. W dokumencie tym wyznaczono kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy, zakładając kształtowanie przestrzeni oraz rozwój poszczególnych funkcji w oparciu o istniejące zainwestowanie.

Główne zasady kształtowania polityki przestrzennej gminy można sformułować następująco:

- minimalizacja negatywnego wpływu na strukturę przestrzenną i społeczno – gospodarczą wcześniejszych zasad polityki przestrzennej gminy i poprawa jakości życia mieszkańców gminy,
- wyrównanie różnic w poziomie rozwoju społeczno – gospodarczego gminy w porównaniu do innych regionów województwa,
- wspieranie lokalnych przedsięwzięć inwestycyjnych, a przy lokalizacji nowych inwestycji uwzględnianie lokalnych zasobów środowiska naturalnego, uwzględnione w LPR w projektach: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5.,
- promocja gminnych terenów inwestycyjnych,
- tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, co, z jednej strony, stwarza korzystny klimat gospodarczy, a więc przyczynia się do dynamizacji rozwoju, z drugiej zaś bezpośrednio prowadzi do pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uwzględnione w LPR w projektach: 1.1.1., 1.1.2.,
- wykreowanie wizerunku gminy jako terenu atrakcyjnego dla rozwoju osadnictwa, uwzględnione w LPR w przedsięwzięciu 1.

W dokumencie studium wskazano na potrzebę wprowadzenia programu rewitalizacji dla istniejących parków oraz plany odnowy poszczególnych miejscowości.

II.9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kotlin na lata 2010–2020

Uchwałą nr XLIII/218/2010 Rady Gminy Kotlin z września 2010 r. została przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kotlin na lata 2010–2020. Strategia nakreśla kierunki polityki społecznej, jej priorytety oraz ogólne działania mające na celu połączenie programów instytucji, organizacji i administracji wokół problemów społecznych występujących lub mogących wystąpić w przyszłości na terenie gminy. Jest ona dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi. Autorzy Strategii sformułowali wizję opartą na działaniach wspierających profesjonalną pomoc społeczną, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców oraz integracji lokalnej społeczności.

Niniejszy dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin, podobnie jak Strategia, poświęca szczególną uwagę kwestii jakości życia mieszkańców, poczuciu bezpieczeństwa oraz integracji społeczności. W Strategii w celu *Edukacja publiczna* zaproponowano działanie polegające na „organizowaniu zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży” czemu odpowiada projekt 1.2.1. LPR. W celu *Pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania* pojawia się działania: „Opracowanie i wdrożenie programu aktywizacji zawodowej, pokonywania bezradności społecznej” uzupełniane przez projekty 1.1.1. oraz 1.1.2. programu rewitalizacji.

III. DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR)

III.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Kotlin jest gminą wiejską, położoną w powiecie jarocińskim, w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Gmina zajmuje powierzchnię 83,64 km², przy gęstości zaludnienia wynoszącej 88 os./km². Kotlin graniczy od północy z gminą Żerków, od zachodu z gminą Jarocin, od południa z gminą Dobrzyca, od wschodu z gminami Pleszew i Czermin. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 11. W sąsiedztwie jednostki przebiega droga wojewódzka nr 443 Jarocin – Gizałki – Rychwał – Tuliszków. Przez obszar ten poprowadzona jest pierwszorzędna linia kolejowa nr 272 ze stacją ruchu pasażerskiego w Kotlinie. Strukturę osadniczą tworzy 12 wsi: Kotlin, Kurcew, Magnuszewice, Orpiszewek, Parzew, Racendów, Sławoszew, Twardów, Wilcza, Wola Książęca, Wysogotówek, Wyszki. Największą miejscowością jest Kotlin.

III.1.1. Sfera społeczna

Gmina Kotlin ma 7 360 mieszkańców, z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosi 102. Na przestrzeni ostatnich 10 lat odnotowano przyrost liczby mieszkańców na poziomie 3,6%. Gmina Kotlin notuje dodatni przyrost naturalny. W roku 2016 wynosił on 26 i był nieco niższy niż rok wcześniej. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 3,5 na 1 000 mieszkańców. W 2016 roku zarejestrowano 114 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 60 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych dla gminy Kotlin jest dodatnie i wynosi 54. W tym samym roku saldo migracji zagranicznych wyniosło 3. W migracjach napływowych dominują zameldowania z obszarów wiejskich, natomiast w odpływowych do miast.

Podział mieszkańców ze względu na wiek zdolności do pracy przedstawia się następująco: 62,9% jest w wieku produkcyjnym, 21% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,1% stanowi grupa osób w wieku poprodukcyjnym. W dwóch młodszych przedziałach przeważają mężczyźni, kobiety natomiast stanowią aż 67% mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym.

Bezrobocie rejestrowane w gminie Kotlin wynosiło w 2016 roku 5,8% (7,3% wśród kobiet i 4,6% wśród mężczyzn). Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r. wynosi 2,4%. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalny jest spadek liczby mieszkańców gminy zarejestrowanych na bezrobociu. Zatrudnienie w Kotlinie wynosi 124 na 1 000 osób. Wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym aktywnym wg płci zatrudnionych jest 30% mężczyzn oraz 32% kobiet. 26,5% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kotlin pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo,

leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 38,1% w przemyśle i budownictwie, a 10,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 10,6% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Bezrobocie jest główną przyczyną ubóstwa mieszkańców gminy. Wsparciem osób w trudnych sytuacjach zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotlinie wypłacający świadczenia pieniężne dla mieszkańców. W gminie, w 2016 roku 550 mieszkańców pobierało zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) co stanowi 7,5% populacji jednostki. Z zasiłków stałych korzysta 49 osób (0,67% mieszkańców).

Bezrobocie, a w dalszej kolejności ubóstwo jest przyczyną przestępczości, którą może pogłębiać niski stopień integracji i zaangażowania lokalnej społeczności. W 2016 roku odnotowano 37 przestępstw, co daje odsetek przestępstw stwierdzonych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy na poziomie 0,5%.

Poziom edukacji na terenie gminy Kotlin można ocenić jako niezadowalający. Wyniki sprawdzianu pisanego przez uczniów na zakończenie szkoły podstawowej w gminie, w części pierwszej (zarówno język polski, jak i matematyka) znajdują się zdecydowanie poniżej średniej dla powiatu, województwa i kraju. Lepszy wynik osiągnięto w części drugiej – językowej. Podobnie sytuacja uczniów gminy prezentuje się w gimnazjach. Wyniki egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2016 roku klasują uczniów gminy bardzo nisko, gdyż aż w 6 na 8 analizowanych aspektach znajdują się oni poniżej średniej dla powiatu, województwa oraz kraju (historia, wos; język polski; przedmioty przyrodnicze; matematyka, język angielski poziom podstawowy oraz język niemiecki poziom rozszerzony), wyróżniając się pozytywnie jedynie w części rozszerzonej z języka angielskiego oraz podstawowej z języka niemieckiego.

Poziom edukacji można oszacować także na podstawie informacji o promocji uczniów do kolejnych klas. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej w 2016 r. wynosiła 3 (0,36% odsetka wszystkich uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych).

Zadania pomocy społecznej w gminie realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotlinie. Jednostka jest organizatorem świadczenia usług opiekuńczych w domu podopiecznego, u osób samotnych oraz dla osób w rodzinie, która nie może zapewnić im właściwej opieki. Ośrodek prowadzi także punkt doraźnej pomocy, który swoją działalność opiera na zbiorce odzieży, artykułów gospodarstwa domowego, artykułów chemicznych i artykułów żywnościowych pozyskanych z Banku Żywności. Dla zapewnienia pełnego zakresu usług pomocowych, GOPS współpracuje z placówkami pomocowymi i ośrodkami gmin ościennych.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy są:

- bezdomność,

- ochrona macierzyństwa,
- bezrobocie,
- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności: w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.

III.1.2. Sfera gospodarcza

Poziom rozwoju przedsiębiorczości w gminie określa się między innymi za pomocą wskaźnika liczby podmiotów działających w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W Kotlinie wartość ta wynosi 4,25.

W ramach działających w gminie podmiotów gospodarczych, wg. danych na 2016 rok, tylko 2,8% stanowią podmioty sektora publicznego. Wśród firm prywatnych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowią 80,6% sektora prywatnego oraz 78% wszystkich przedsiębiorstw. W Kotlinie działa 1 spółka handlowe z kapitałem zagranicznym oraz 4 spółdzielnie. Trzeci sektor reprezentowany jest przez 26 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Pod względem wielkości dominują tu podmioty niewielkie, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią 95% przedsiębiorców, firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników jest 17. Na terenie gminy działają 3 podmioty o zatrudnieniu od 50 do 249 osób. Klasyfikacja podmiotów wg rodzajów działalności PKD 2007 wskazuje, że przedsiębiorstwa zajmujące się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowią 3,6%, przemysłem i budownictwem 26%, a resztę stanowi pozostała działalność.

Na terenie gminy działa duży Zakład Przetwórstwa Owocowo–Warzywnego Kotliński Specjał działająca od 1928 roku, słynący w kraju głównie z przetwórstwa pomidorów.

W strukturze zasiewów gospodarstw w gminie dominują zboża – zajmują blisko 72% powierzchni wszystkich upraw. Najczęściej są to ozime: pszenica i pszenżyto, a także mieszanki zbożowe jare. Sporą powierzchnię zajmuje także uprawa kukurydzy (ponad 12%) oraz uprawy przemysłowe (11,76%).

W hodowli zdecydowanie dominuje drób i trzoda chlewna (wg spisu rolnego z 2010). W gminie występują złoża gazu ziemnego w rejonie Wilczy, w pozostałych wsiach – ility, żwiry, pospółki i piaski.

III.1.3. Sfera środowiskowa

Teren gminy rozpościera się (w myśl regionalizacji fizycznogeograficznej opracowanej przez Jerzego Kondrackiego) na prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Nizin Środkowopolskich, makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej i na mezoregionie Wysoczyzny Kaliskiej. Wysoczyzna Kaliska to wysoczyzna morenowa

płaska, wznosząca się na wysokość 110–140 m n.p.m. Przecinają ją południkowo doliny rzeczne, z których najlepiej wykształcona jest dolina Lutyni, wcięta od 5–12 m. Pozostałe doliny rzeczne (Patoki i Kotlinki na południu oraz Lubianki na północy) są stosunkowo wąskie i płaskie.

Gmina Kotlin leży w strefie klimatu umiarkowanego, na obszarze wzajemnego przenikania się wpływów morskich i kontynentalnych. Przejściowość ta uwidacznia się głównie zmiennymi stanami pogody, które uwarunkowane są rodzajem napływających mas powietrza. Na omawianym terenie mamy do czynienia z trzema podstawowymi rodzajami mas powietrza: polarnym, arktycznym i zwrotnikowym. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5°C, a suma opadów znajduje się w przedziale 500–550 mm, okres wegetacji to 210–220 dni. Klimat lokalny nie wykazuje większych różnicowań. Na ogół jest korzystny, a obszar posiada dobre warunki przewietrzania.

Na obszarze gminy nie występują jeziora ani większe zbiorniki retencyjne. System wód powierzchniowych tworzony jest przez rzeki przepływające przez jej teren. Gmina w przeważającej większości położona jest w dorzeczu rzeki Warty, a największą rzeką przepływającą przez gminę jest Lutynia – lewy dopływ Warty, ciągnący się przez długość niemal 12 km. Dalej znajdują się m.in. Kotlinka, Lubianka i inne, znacznie mniejsze rzeki i dopływy. Lasy i grunty zadrzewione ogółem zajmują 991 ha i stanowią odsetek powierzchni gminy znacznie niższy, aniżeli jego udział w powierzchni całego powiatu (18,4%) oraz województwa wielkopolskiego (26%) i Polski (30,7%). Największy procent gruntów leśnych występuje w okolicach wsi Racendów. Na obszarach leśnych przeważają siedliska: boru mieszanego świeżego, lasu świeżego, lasu mieszanego świeżego czy boru świeżego. Obserwuje się znaczny udział monokultur drzew iglastych oraz dominujący udział drzew stosunkowo młodych.

Region ma przede wszystkim charakter rolniczy, ze znaczącą przewagą gruntów dobrych (głównie kompleksu 4 i 5) i bardzo dobrych (spore enklawy kompleksu 2). Jakość gleb w gminie jest niezwykle istotnym czynnikiem dla rozwoju rolnictwa warunkującym wysokość i jakość uzyskiwanych plonów. Na terenie gminy największy procent zajmują gleby lekkie (ok. 57%), pozostałe to gleby bardzo lekkie (ok. 24%) i średnio ciężkie (ok. 19%).

W strukturze użytkowania gruntów, wg ostatnich dostępnych danych GUS z 2014 roku, ponad 83% stanowią użytki rolne, blisko 12% lasy wraz z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi, 4,2% grunty zurbanizowane i zabudowane, 0,4% nieużytki, a 0,26% wody stojące i płynące.

W granicach administracyjnych gminy Kotlin nie występują formy ochrony przyrody objęte Krajowym Systemem Obszarów Chronionych. Gmina położona jest w zlewni chronionej rzeki Prosnicy oraz zlewni rzeki Lutyni, stanowiących wg Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET) korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, który mimo braku

umocowań prawnych stanowi wytyczną polityki przestrzennej. Zlokalizowane w sąsiedztwie gminy obszary chronione prawem to:

- parki krajobrazowe: Żerkowsko – Czeszewski Park Krajobrazowy z rezerwatami przyrody: Dwunastak, Czeszewo, Lutynia, Dębno nad Wartą, Dolina Baryczy,
- obszary chronionego krajobrazu: Szwajcaria Żerkowska, Dolina rzeki Ciemnej, Dolina Rzeki Świędri, Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy, Dolina Proсны,
- leśne rezerwaty przyrody ochronne – na podstawie przepisów ustawy o lasach: Dąbrowa koło Białek Krotoszyńskich, Dąbrowa Smoszew, Baszków – leśno – florystyczny, Miejski Bor.

Na obszarze gminy, w zakresie obszarów chronionych (na podstawie przepisów szczególnych t. j. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) znajdują się pomniki przyrody. W rejestrze pomników przyrody objętych ochroną konserwatorską zapisanych jest 50 obiektów, do których zalicza się przede wszystkim: dęby szypułkowe, wiązy szypułkowe, sosny zwyczajne, klony pospolite, jesiony wyniosłe, platany klonolistne, lipy drobnolistne oraz jabłonie.

Ze względu na niewielką lesistość, ważną rolę w systemie ekologicznym gminy spełnia roślinność nieleśna, czyli zadrzewienia śródpolne i przydrożne oraz zieleń parkowa i cmentarna. Zadaniem ochrony i kształtowania zadrzewień jest wspomaganie funkcji ekologicznych w systemie przyrodniczym, poprawa agroklimatu i czystości powietrza w strefach przydrożnych oraz wzbogacenie krajobrazu gminy (podwyższenie walorów estetycznych krajobrazu).

Na terenie Gminy Kotlin zlokalizowane są: złoża surowców energetycznych (gazu ziemnego) oraz złoża surowców skalnych i innych (ilastych ceramiki budowlanej oraz okrucowych). Obecnie na terenie gminy są 4 obszary górnicze:

- obszar górniczy Jarocin, zatwierdzony decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów naturalnych nr DGe/MS/487–5653/2002 z 2002 r. Obszar górniczy obejmuje złoża gazów ziemnych. Złoże jest zagospodarowane, a koncesja na wydobywanie ważna jest do 31 grudnia 2025. Użytkownikiem obszaru jest PGNiG S.A. Oddział Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu. Obszar obejmuje 1,992 km²,
- obszar górniczy Wyszki, zatwierdzony decyzją Starosty Powiatu Jarocińskiego nr BŚ.6522.11.2011.MB z 2011 r. Obszar obejmuje wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Wyszki. Złoże eksploatowane jest okresowo, a koncepcja na wydobywanie ważna jest do dnia 26 września 2021r. Użytkownikiem obszaru jest przedsiębiorca Dariusz Stawski Wietrzyn 40, 63–304 Czermin. Powierzchnia obszaru wynosi 14 698 m²,
- obszar górniczy Kotlin II w miejscowości Kotlin, zatwierdzony decyzją Starosty Powiatu Jarocińskiego nr R–BS.6522.10.2015.MB z 2015 r. Obszar obejmuje złoża kruszywa naturalnego. Złoże eksploatowane jest okresowo, a koncepcja na wydobywanie ważna jest do dnia 31 grudnia 2027r. Użytkownikiem obszaru jest

przedsiębiorca Zenon Woźniczka TRANS–ZET ZENON WOŹNICZKA ul. Szkolna 14, 63–230 Witaszyce. Powichrzenia obszaru wynosi "KOTLIN II – POLE A" – 15 749 m², obszar górniczy "KOTLIN II – POLE B" – 3 831 m²,

- obszar górniczy "Kotlin", zatwierdzony decyzją Starosty Powiatu Jarocińskiego nr BŚ.6522.5.2011.MB z 2011 r. Obszar obejmuje złoża kruszywa naturalnego. Złoże eksploatowana jest okresowo, a koncesja na wydobywanie ważna jest do dnia 31 grudnia 2026r. Użytkownikiem obszaru są przedsiębiorcy P.U.H. Woźniczka – Michał Woźniczka ul. Szkolna 14, 63–230 Witaszyce. Powierzchnia obszaru wynosi 17 877 m².

Zaopatrzenie gospodarstw w infrastrukturę wodociągową na terenie gminy jest zbliżone do 100%. Dostawa odbywa się poprzez system ujęć wody, stacji uzdatniania wody i systemu rurociągów. Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez przyłączy) wynosi 100,9 km, liczba budynków mieszkalnych przyłączonych do sieci wodociągowej wynosi 1 311 szt. Na terenie Kotliny znajduje się 5 ujęć wody (wszystkie należą do Gminy Kotlin): Kotlin, Kurcew, Magnuszewice, Wola Książęca i Wyszki.

Spośród wszystkich posesji podłączonych do systemu wodociągowego, tylko część odprowadza ścieki w sposób zorganizowany, aż 21% gospodarstw nie jest do niej podłączona. Część posesji unieszkodliwia ścieki przy pomocy przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych. Aktualnie siecią kanalizacji sanitarnej objęte są wsie: Kotlin, Twardów, Wyszki, Wilcza, Magnuszewice oraz Wola Książęca. Ścieki odprowadzane są do gminnej oczyszczalni ścieków w Wyszki. Na terenie gminy zlokalizowany jest rurociąg tłoczny odprowadzający ścieki do oczyszczalni ścieków w Cielczy, będący własnością PWiK w Jarocinie. Gmina posiada, przyjęty w 2012 roku, Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2013–2016 na terenie Gminy Kotlin z perspektywą na lata 2017–2020. Zakłada on łączną wartość inwestycji na poziomie ponad 11,3 mln zł.

Gospodarką odpadami na terenie Gminy Kotlin, zgodnie z zawartą w 2015 roku umową, do końca 2019 roku, zajmować będzie się ZGO–NOVA Sp. z o.o. z siedzibą w Jarocinie. Na terenie gminy nie ma możliwości przetwarzania odpadów. Odpady komunalne, zmieszane, segregowane oraz odpady zielone, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012–2017, są przekazywane do instalacji mechaniczno–biologicznego przetwarzania regionu VI – Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. z siedzibą w Jarocinie.

III.1.4. Sfera przestrzenno–funkcjonalna

Na terenie gminy działa jedno publiczne przedszkole „Słoneczko” w Kotlinie, placówka prowadzi osiem oddziałów. Opiekę przedszkolną zapewnia także Niepubliczne Przedszkole „Kotlińskie przedszkole szansą na lepszy start” w Woli Książęcej z dwoma oddziałami. Gmina jest organem prowadzącym dla czterech szkół podstawowych oraz dwóch gimnazjów:

- Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Kotlinie,
- Szkoła Podstawowa w Magnuszewicach,
- Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie,
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Woli Książęcej,
- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kotlinie,
- Gimnazjum im. Niepodległości Polski w Woli Książęcej.

Działalność kulturalno–edukacyjną na terenie Kotliny realizują Biblioteka Publiczna Gminy Kotlin oraz Dom Kultury. Biblioteka w Kotlinie wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej i prowadzi filię w Sławoszewie. Działalność Biblioteki ma na celu zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

Dom Kultury w Kotlinie aktywnie angażuje się pobudzenie i zaspokojenie kulturalnych i artystycznych potrzeb mieszkańców. Prowadzone są liczne sekcje tematyczne promujące różne dziedziny sztuki oraz zainteresowanie kulturą. Jednostka współpracuje także z innymi organizacjami w zakresie działalności kulturalnej. Obecnie przy DKK działa 15 sekcji: artystycznych, muzycznych, tanecznych oraz rozrywkowych. Instytucja, w ramach swojej działalności, organizuje liczne imprezy i koncerty, w tym Festiwal Solistów i Zespołów Akordeonowych.

Przeprowadzone w 2015 roku badanie „Potrzeby Kulturalne Gminy Kotlin” pokazuje, iż systematycznie z oferty GOK, kilka razy w miesiącu, korzysta 14,4% mieszkańców. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszą się zajęcia biblioteczne, w których kilka razy w miesiącu uczestniczy 7% badanych. Ogólnie, korzystanie z zasobów i uczestniczenie w spotkaniach organizowanych przez Bibliotekę, deklaruje ponad 44% mieszkańców. Wśród zajęć oferowanych przez DKK największym zainteresowaniem cieszy się: taniec towarzyski (46%), warsztaty fotograficzne (40%) oraz warsztaty filmowe i komputerowe (po 30%). Przestrzeń do integracji i działalności mieszkańców stwarzają świetlice wiejskie, sale OSP oraz Wigwan w Parzewie.

Infrastrukturę sportową na terenie gminy tworzą boiska sportowe w: Magnuszewicach, Twardowie, Wysogotowie, Sławoszewie (boisko do koszykówki i siatkówki), Parzewie, Orpiszewku oraz kompleks typu Orlik w Kotlinie. Mieszkańcy Kotliny mogą korzystać także z siłowni zewnętrznej.

Potrzebę bezpieczeństwa mieszkańców gminy zabezpiecza 10 jednostek OSP zlokalizowanych w: Kotlinie i Racendowie (jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo–Gaśniczego), Kurcewie, Magnuszewicach, Sławoszewie, Twardowie, Woli Książęcej, Wilczy, Wysogotówku oraz Wyszach. Gmina znajduje się rewirze dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Jarocinie.

Opieka medyczna w gminie zapewniona jest przez NZOZ Ośrodek Zdrowia w Kotlinie, Indywidualną Specjalistyczną Praktykę Lekarską prowadzoną w Kotlinie oraz usługi pielęgniarstwa i położnicze. W Kotlinie działają dwie apteki.

III.1.5. Sfera techniczna

Zgodnie z danymi GUS za rok 2016 na terenie gminy było 1 503 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie wynosi 94,9 m². W jednym mieszkaniu mieszka średnio 3,9 osób, a na jedną izbę przypada 0,85 osoby. Wyposażenie mieszkań w infrastrukturę techniczno-sanitarną wg. stanu na rok 2015 wskazuje, że ustęp spłukiwany stanowił wyposażenie 94% gospodarstw, łazienka 82%, a centralne ogrzewanie 77%. Komunalne zasoby mieszkaniowe gminy w 2015 roku stanowiło 31 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 1 478 m².

System zaopatrzenia gminy Kotlin w energię elektryczną oparty jest na linii wysokiego napięcia 110 kV, przebiegającej przez południową część obszaru. W gminie zlokalizowany jest Główny Punkt Zasilania we wsi Wilcza (GPZ 110/15 kV). Z GPZ energia rozprowadzana jest liniami średniego napięcia (15 kV) po terenie całej gminy. Następnie dostarczana jest do mieszkańców gminy liniami niskiego napięcia ze stacji transformatorowych (15/0,4 kV).

Gmina Kotlin nie posiada własnej sieci gazowej. Właścicielem i jednocześnie zarządcą istniejącej na terenie gminy sieci gazowej są: „ANCO” Sp. z o.o. z Jarocina oraz Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwa SA w Warszawie Oddział w Zielonej Górze. Z sieci gazowej korzysta jedynie niespełna 16% mieszkańców. Na terenie Gminy Kotlin leży część udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Jarocin”, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Jarocin I”. Gaz ziemny, z którego korzystają mieszkańcy gminy, pochodzi ze złoża na terenie gminy. Kopalnia gazu ziemnego znajduje się we wsi Wilcza. Wybudowana została tam stacja redukcyjno – pomiarowa I o, z której doprowadzany jest gaz gazociągami średniego ciśnienia do wsi na terenie gminy. Sieć gazową mają wybudowane wsie: Kotlin, oraz częściowo Sławoszew, Parzew, Wilcza i Twardów. Budowa sieci gazowej w gminie przebiega etapami.

III.2. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)

Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), stanowi istotę diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Diagnoza, w tym wyznaczenie OZ i OR przeprowadzone zostały zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR):

III.2.1. Wyznaczenie jednostek analitycznych (JA)

Punktem wyjścia do wyznaczenia jednostek analitycznych (JA) była analiza: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kotlin, w tym obrębów geodezyjnych, w ramach których znajdują się poszczególne jednostki osadnicze, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, granic okręgów

wyborczych oraz map ewidencyjnych gminy. **Po szczegółowej analizie ww. dokumentów, na potrzeby diagnozy**, wyznaczone zostały jednostki analityczne, które obejmują obszary zamieszkałe, wewnątrznie spójne ze względu na funkcję terenu, fizjonomię terenu (układ przestrzenny i charakter zabudowy) oraz intensywność użytkowania. Stanowią one niepodzielne obszary, zamieszkałe przez nie mniej niż 2% i nie więcej niż 10% ogółu mieszkańców gminy. Ostatecznie, na potrzeby diagnozy gmina podzielona została na **16 jednostek analitycznych (JA)** o wyodrębnionych funkcjach: **zamieszkałe obszary wiejskie – ZOW**.

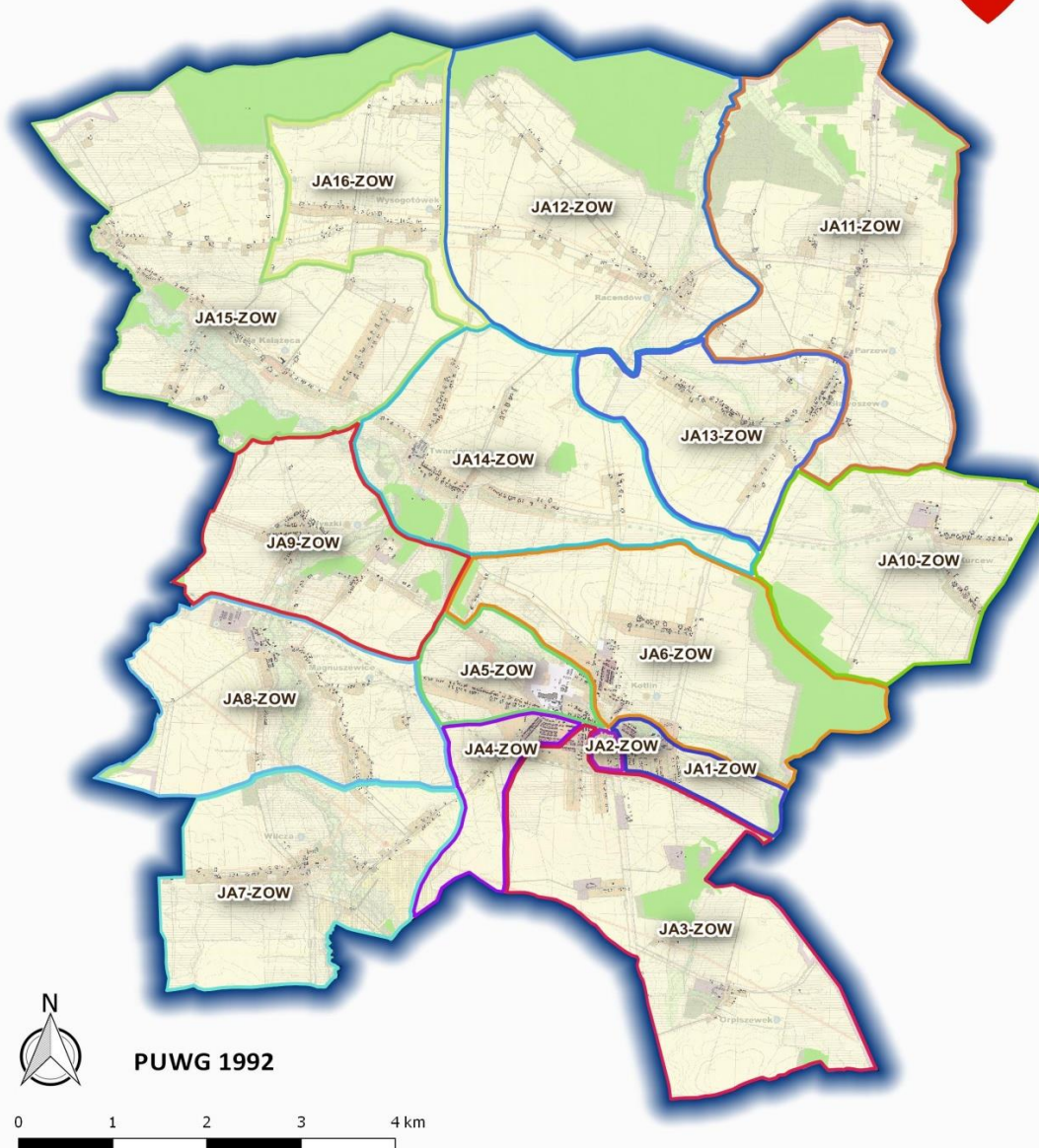
Tabela 2. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	659	8,95	0,98	1,17
2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	565	7,68	0,14	0,17
3.	JA3-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	464	6,30	7,85	9,39
4.	JA4-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	548	7,45	1,48	1,77
5.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	605	8,22	1,74	2,08
6.	JA6-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	550	7,47	6,46	7,72
7.	JA7-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	262	3,56	5,72	6,84
8.	JA8-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	585	7,95	5,61	6,71
9.	JA9-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	436	5,92	4,55	5,44
10.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	266	3,61	4,98	5,95
11.	JA11-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	200	2,72	9,85	11,78
12.	JA12-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	295	4,01	9,53	11,39
13.	JA13-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	381	5,18	3,94	4,71
14.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	583	7,92	6,18	7,39
15.	JA15-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	704	9,57	11,16	13,34
16.	JA16-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	257	3,49	3,47	4,15
				7 360	100,00	83,64	100,00

Źródło: opracowanie własne

Rycina 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Opracowanie:

NATURA
Zakład Ochrony Środowiska

Charakterystyka wyznaczonych jednostek analitycznych (JA):

JA1–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część miejscowości Kotlin, w skład której wchodzi następujące ulice: 11 Listopada, 15 Sierpnia, 27 Grudnia, 28 Czerwca, 3 Maja, Ks. Piotra Wawrzyniaka, Marii Skłodowskiej–Curie, Parkowa, Poznańska numery 1, 2a–2b, 4a–4b, 6a–6b i Spółdzielców. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**. W jednostce tej znajduje się: Dom Pomocy Społecznej (ul. Parkowa), park krajobrazowy (ul. Poznańska) oraz ruina szachulcowego dworu z 2 połowy XVIII w.

JA2–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część miejscowości Kotlin, w skład której wchodzi następujące ulice: Adama Mickiewicza, Powstańców Wielkopolskich, Władysława Reymonta. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa wielorodzinna** wraz z blokami mieszkalnymi. W jednostce tej znajdują się: siedziba Gminy Kotlin, siedziba Stowarzyszenia „Przyszłość Kotlina”, Zakład Opieki Zdrowotnej– Ośrodek Zdrowia, Dom Kultury, Biblioteka Publiczna Gminy Kotlin, Ochotnicza Straż Pożarna oraz plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną.

JA3–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część miejscowości Kotlin, w skład której wchodzi następujące ulice: Bolesława Prusa, Buchalińska, Cypriana Kamila Norwida, Dworcowa, J. Kochanowskiego, J. Matejki, Łąkowa, Piotra Szyszk, St. Moniuszki, Wąska i Sołectwo Orpiszewek. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**. W jednostce tej znajduje się: budynek stacji kolejowej z końca XIX w., jedna z najstarszych ulic Kotlina (ul. Dworcowa). Ponadto Urząd Pocztowy, apteki, przychodnia lekarska oraz firmy handlowe. W Orpiszewku natomiast znajduje się zaniedbany park z pocz. XIX w. z zachowaną starą bramą wjazdową.

JA4–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część miejscowości Kotlin, w skład której wchodzi następujące ulice: Cicha, Elizy Orzeszkowej, Henryka Sienkiewicza, Juliusza Słowackiego, Marii Konopnickiej, Tadeusza Kościuszki. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**. W jednostce tej znajduje się: Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum wraz z boiskiem ORLIK, publiczne przedszkole, Uczniowski Klub Sportowy „Viktoria Kotlin”, Klub Sportowy „Błękitni Sparta Kotlin” oraz Niepubliczna Szkoła Muzyczna.

JA5–ZOW – Jednostka obejmuje swoim zasięgiem część miejscowości Kotlin, w skład której wchodzi następujące ulice: Kap. Józefa Sobczaka, Ks. Stanisława Rymarkiewicza 2 i 4 Poznańska numery 2, 3–4, 5–6, 7–51C, Słoneczna, Waliszewska, Wojciecha Kosińskiego. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**. W jednostce tej znajduje się: pomnik upamiętniający mieszkańców Kotlina pomordowanych w okresie okupacji hitlerowskiej (ul. Poznańska), wzdłuż ul. Rymarkiewicza przepływa rzeka Kotlinka. Na prawym brzegu Kotlinki wznosi się neogotycki kościół św. Kazimierz z 1858r. Przy skrzyżowaniu ul. Poznańskiej i M. Skłodowskiej – Curie stoi kapliczka z połowy XX w. z rzeźbą św. Jana Nepomucena.

JA6–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem część miejscowości Kotlin, w skład której wchodzi następujące ulice: Fryderyka Chopina, Hugona Kołłątaja, Ignacego Krasickiego, Jana i Jędrzeja Śniadeckich, Ks. Stanisława Rymarkiewicza numery 1,3,5–44, Leśna, Polna, Sławoszeńska, Stanisława Staszica, Teodorowska, Twardowska. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**, natomiast na ul. Teodorowskiej i Sławoszeńskiej znajduje się teren o charakterze rolniczym składający się głównie z gospodarstw indywidualnych i dominuje tu **zabudowa zagrodowa**. W jednostce tej znajduje się: plac handlowy, który służy do działalności handlowej dla małych i średnich przedsiębiorców, placem zabaw (ul. Rymarkiewicza), po lewej stronie ulicy Rymarkiewicza mieści się cmentarz parafialny oraz stacja uzdatniania wody.

JA7–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Wilcza. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy zagrodowej. W jednostce tej znajduje się: Ochotnicza Straż Pożarna, kopalnia gazu ziemnego średniego ciśnienia, okazałe dęby szypułkowe oraz świetlica wiejska ze strażnicą OSP. Przy świetlicy działa koło Gospodyń Wiejskich oraz plac zabaw dla dzieci. Sołectwo Wilcza posiada przystanek PKS z połączeniem do Dobrzycy i Jarocina.

JA8–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Magnuszewice. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**. Występuje tu również zabudowa wielorodzinna – bloki mieszkalne (2 bloki) oraz budynki mieszkalne wielorodzinne. W jednostce znajduje się: Ochotnicza Straż Pożarna, drewniany kościół pod wezwaniem św. Barbary zbudowany w latach 1751–54, dzwonnica z około 1816r., most przez Lutynię z początku XX w. betonowy o konstrukcji łukowej, zespół dworski z przebudowanym dworem z I połowy XIX w. z zabudowaniami gospodarczymi i gorzelnią, park krajobrazowy (3,12 ha), w którym na uwagę zasługują dęby. Ponadto na terenie sołectwa znajduje się także szkoła podstawowa, plac zabaw dla dzieci, gminne boisko sportowe, cmentarz parafialny, stacja uzdatniania wody oraz przystanek PKS z połączeniem do Jarocina i Pleszewa.

JA9–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Wyszki. Na terenie jednostki dominuje **zabudowa jednorodzinna**. W jednostce znajduje się: stacja uzdatniania wody, budynek strażnicy OSP oraz jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich, plac zabaw dla dzieci oraz przystanek PKS z połączeniami do Kalisza i Poznania.

JA10–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Kurcew. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy zagrodowej. Na terenie sołectwa Kurcew znajduje się: ruina dworu wzniesionego w połowie XIX w. w stylu renesansowej willi włoskiej wraz z otaczającym go parkiem z dwoma stawami, w którym znajduje się najokazalszy dąb o obwodzie 400 cm. Znajdują się tu również pozostałości zabudowy folwarcznej z 2 połowy XIX w., czworaki ceglane i kamienno– ceglane, świetlica wiejska, jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, Koło Gospodyń Wiejskich, stacja uzdatniania wody, plac zabaw dla dzieci.

JA11-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Parzew. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy zagrodowej. Na terenie sołectwa Parzew znajduje się wigwam, który służy mieszkańcom do spotkań, boisko sportowe, boisko do piłki plażowej. Po byłej mleczarni od 1996r. działa firma produkująca suszone koncentraty owoców i warzyw oraz przystanek PKS z połączeniami do Jarocina i Pleszewa.

JA12-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Racendów. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy zagrodowej. Na terenie sołectwa Racendów znajduje się: kościół z 1911r, filialny z parafii Sławoszew z wieżą wtopioną w połać dachową., cmentarz parafialny obok kościoła, świetlica wiejska wraz z garażami strażackimi, plac zabaw dla dzieci. Działa tu także Ochotnicza Straż Pożarna oraz przystanek PKS z połączeniami do Jarocina i Pleszewa.

JA13-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Sławoszew. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy zagrodowej. Na terenie sołectwa Sławoszew znajduje się: kościół parafialny drewniany zbudowany w latach 1711–17 wraz z wieżą od strony zachodniej nakrytą barokowym hełmem, plebania zbudowana po 1862r, cmentarz parafialny, świetlica wiejska wraz z garażem strażackim, szkoła podstawowa z 2005r, plac zabaw przy szkole podstawowej oraz drugi plac zabaw w centrum wsi. Ponadto niepubliczne przedszkole, filia Biblioteki Publicznej, przy której działa zespół folklorystyczny Sławoszewiacy. W Sławoszewie działa Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz przystanek autobusowy z połączeniami do Jarocina i Pleszewa.

JA14-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Twardów. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy jednorodzinnej. Na terenie sołectwa Twardów znajduje się: neogotycki kościół z 1895r. nietynkowany z wieżą zwieńczoną ostrosłupem., budynek plebani z gankiem o zdwojonych kolumnach, ośmiorak z 1908r. przeznaczony na mieszkania, dwór zbudowany po połowie XIX w., zespół zabudowań folwarcznych ze starym spichlerzem i dawna gorzelnia przed 1892r. Ponadto świetlica wiejska wraz z placem zabaw dla dzieci, budynek straży pożarnej oraz cmentarz parafialny. W wiosce Twardów działają: Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz przystanek PKS z połączeniami do Jarocina, Kotlina i Pleszewa.

JA15-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Wola Książęca. Na terenie jednostki w połowie występuje **zabudowa zagrodowa** oraz zabudowa jednorodzinna. W jednostce tej znajduje się: pałacyk myśliwski z lat dziewięćdziesiątych XIX w. obecnie jest to własność prywatna wraz parkiem krajobrazowym (2,10ha), w której zgromadzono zbiory związane z działalnością bractw kurkowych. W okolicach pałacyku usytuowany jest staw, który został udostępniony do wędkowania. Ponadto znajdują się tam: szkoła podstawowa i gimnazjum oraz plac zabaw dla dzieci szkolnych oraz z terenu

wioski, przedszkole niepubliczne dla dzieci 3–5 lat, świetlica wiejska wraz z garażem strażackim. Na terenie wioski funkcjonują: Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz przystanek PKS z połączeniem do Jarocina i Kotlina.

JA16–ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Wysogotówek. Teren jednostki ma charakter rolniczy składający się **głównie z gospodarstw indywidualnych** oraz zabudowy zagrodowej. W jednostce tej znajduje się: świetlica wiejska wraz z garażem strażackim, plac zabaw dla dzieci teren rekreacyjny przy świetlicy wiejskiej. Na terenie miejscowości Wysogotówek działają Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicza Straż Pożarna.

III.2.2. Dobór wskaźników do analizy oraz zebranie danych

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji. Aby określić występowanie oraz intensywność poszczególnych negatywnych zjawisk w wyznaczonych wcześniej jednostkach analitycznych (JA), należy zastosować odpowiedni dobór wskaźników do analizy. Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, wskazują przykłady negatywnych zjawisk społecznych i współwystępujących negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wraz z ich wyszczególnieniem stanowiącym rekomendowane wskaźniki niezbędne do przeprowadzenia kompleksowej diagnozy gminy. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu skorzystano z rekomendowanych wskaźników do analizy oraz utworzona została lista jednostek i instytucji, do których zwrócono się z prośbą o przekazanie danych, z uwzględnieniem podziału na wyznaczone wcześniej jednostki analityczne (JA).

Tabela 3. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych

SFERA SPOŁECZNA			
L.p.	Zjawisko	Wskaźnik do analizy	Źródło danych
1.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych	PUP w Jarocinie
2.	Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	GOPS w Kotlinie
3.		Liczba osób pobierających zasiłki stałe	GOPS w Kotlinie
4.	Przestępczość	Liczba przestępstw stwierdzonych	KPP w Jarocinie
5.	Niska aktywność społeczna	Frekwencja w wyborach	UG w Kotlinie

6.	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły	UG w Kotlinie
SFERA GOSPODARCZA			
7.	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	CEIDG, KRS
SFERA ŚRODOWISKOWA			
8.	Zagrożenie dla środowiska	Liczba gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	UG w Kotlinie
SFERA PRZESTRZENNO – FUNKcjONALNA			
9.	Niewystarczająca infrastruktura techniczna	Dostępność sieci kanalizacyjnej	UG w Kotlinie
10. 11.	Niewystarczająca infrastruktura społeczna	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	UG w Kotlinie UG w Kotlinie
12.	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	UG w Kotlinie
SFERA TECHNICZNA			
13.	Zdegradowane technicznie obiekty budowlane	Liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym	UG w Kotlinie

Źródło: opracowanie własne

III.2.3. Analiza pozyskanych danych

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, skalę negatywnych zjawisk określają wybrane do analizy wskaźniki opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju wybranego do analizy obszaru **lub** dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju obszaru, w odniesieniu do wartości odpowiednich wskaźników dla poziomu całej gminy (wartości referencyjne). W oparciu o powyższą zasadę, **przedstawiając skalę negatywnych zjawisk poprzez wskazanie niskiego poziomu rozwoju wyznaczonych jednostek analitycznych**, dokonana została analiza pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ). Poniżej przedstawiono szczegółowy opis przeprowadzonej analizy w poszczególnych sferach.

Sfera społeczna

Wartości wskaźników przedstawiających: liczbę osób bezrobotnych, liczbę osób pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej, liczbę osób pobierających zasiłki stałe, liczbę przestępstw stwierdzonych oraz liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły, dotyczą 2016 roku. Wartość wskaźnika: frekwencja w wyborach, dotyczy wyborów prezydenckich i parlamentarnych, które odbyły się w 2015 roku. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych, obliczono skalę występowania danego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania danego zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała lub była niższa (tylko w przypadku frekwencji wyborczej) od wartości referencyjnej uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ostatecznie, **ze względu na szczególne i wyjątkowe znaczenie kwestii społecznych w procesie rewitalizacji, za obszary kryzysowe w sferze społecznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się przynajmniej trzema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych”, spośród sześciu wybranych do analizy. Wskazuje to na swoistą „wrażliwość” jaką kierowano się podczas diagnozowania zjawisk kryzysowych w tej sferze. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej to: **JA3-ZOW, JA8-ZOW, JA9-ZOW, JA10-ZOW, JA11-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW oraz JA16-ZOW.**

Tabela 4. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy

L.p.	Opis wskaźnika do analizy	Wartość referencyjna wskaźnika do analizy		„Wartość kryzysowa” wskaźnika do analizy
1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r.	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2016 r.	175	wartość powyżej 2,4%
		Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	2,4%	
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	550	wartość powyżej 7,5%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	7,5%	

3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	49	wartość powyżej 0,67%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	0,67%	
4.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy w 2016 r.	37	wartość powyżej 0,50%
		Odsetek przestępstw stwierdzonych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy	0,50%	
5.	Frekwencja w wyborach w danej jednostce analitycznej w 2015 r.	Frekwencja w wyborach w gminie w 2015 r.	56,7%	wartość poniżej 56,7 %
6.	Odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby uczniów zamieszkujących daną jednostkę analityczną	Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły w 2016 r.	3	wartość powyżej 0,36 %.
		Odsetek wszystkich uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły w 2016 r.	0,36%	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW	JA16-ZOW
1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r. – (%)	1,8	1,9	3,4	2,7	3,3	2,2	1,1	2,1	2,3	2,6	2,5	3,1	2,1	1,2	1,7	6,2
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej – (%)	3,9	3,0	9,9	5,8	6,3	5,1	9,2	7,7	9,2	8,6	8,5	13,2	11,3	6,2	7,0	18,3
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej – (%)	0,30	0,35	1,51	0,36	0,17	0,36	0,38	1,03	0,69	1,88	2,00	1,36	0,52	0,69	0,43	0,39
4.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej – (%)	0,30	0,35	0,65	0,36	0,33	0,36	0,76	0,34	0,46	1,13	1,00	0,68	1,05	0,51	0,28	0,78

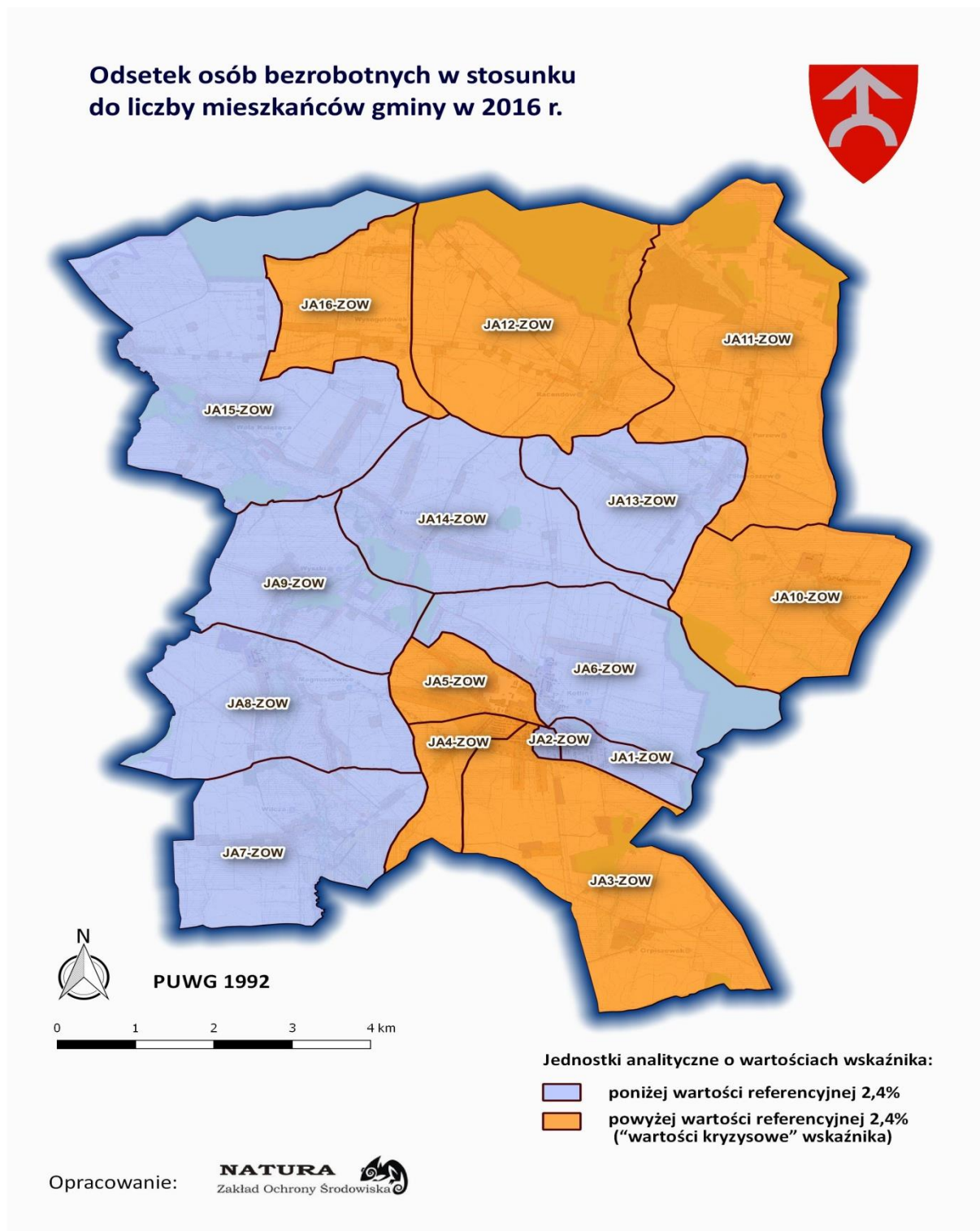

5.	Frekwencja w wyborach w danej jednostce analitycznej w 2015 r. – (%)	52,0	53,0	53,0	60,0	56,0	63,0	59,0	52,0	52,0	70,0	70,00	64,0	64,0	41,0	56,0	56,0
6.	Odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby uczniów zamieszkujących daną jednostkę analityczną – (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,88	0,00	0,00	0,00
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze społecznej				✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓

Źródło: opracowanie własne

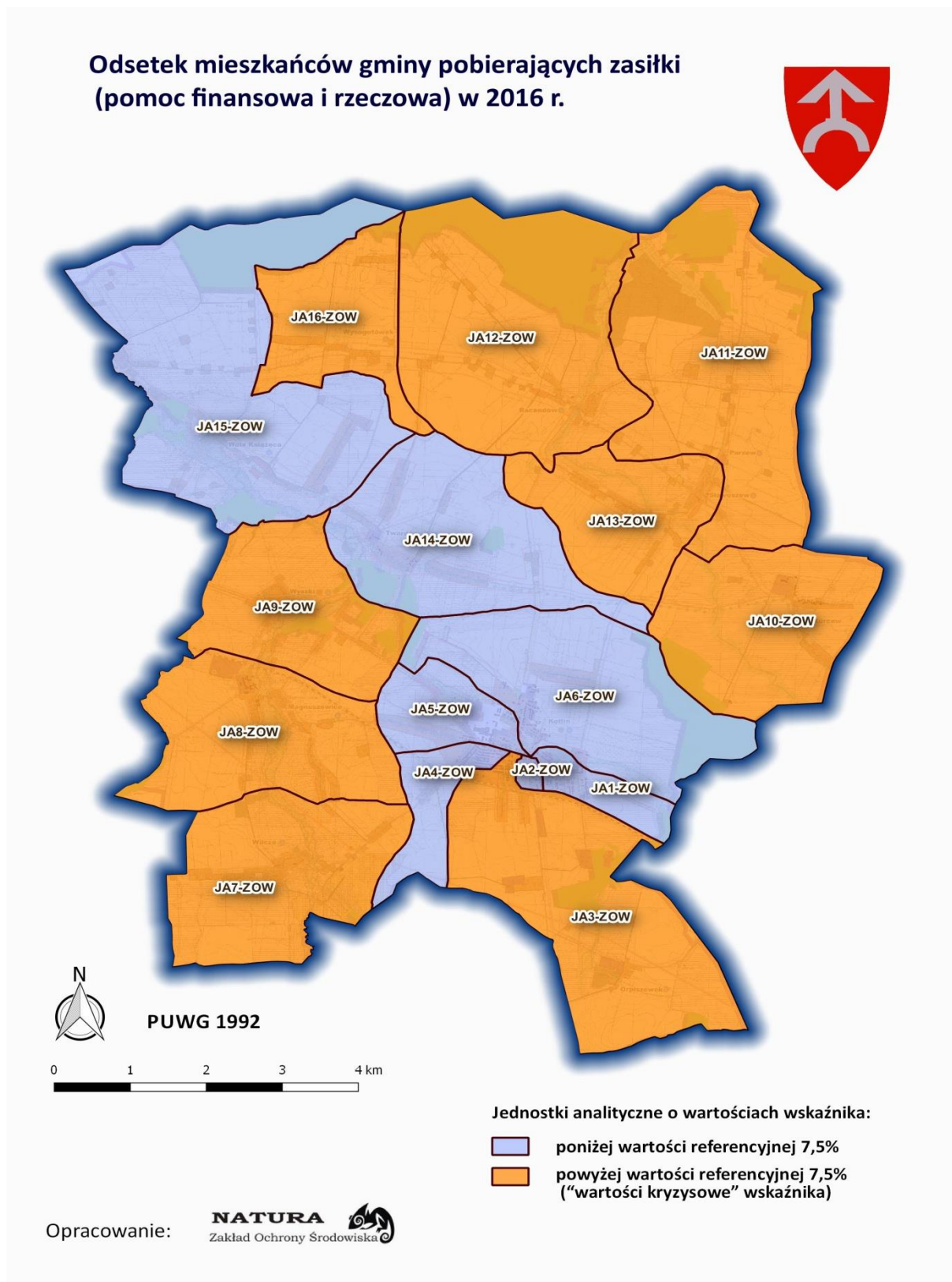
Rycina 2 przedstawia odsetek **osób bezrobotnych** w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

Rycina 2. Odsetek **osób bezrobotnych** w stosunku do liczby mieszkańców gminy Kotlin w 2016 r.

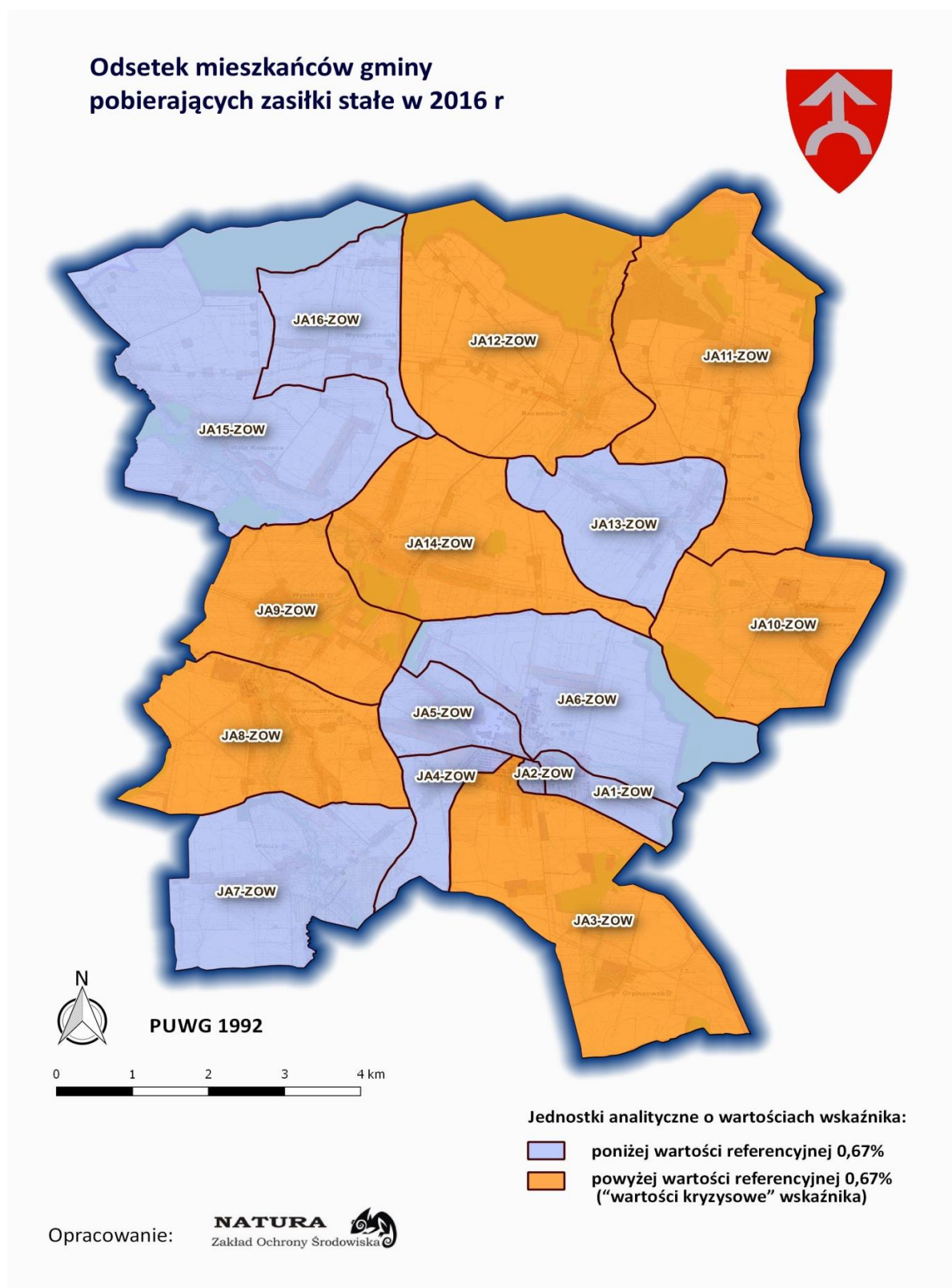
Rycina 3 przedstawia odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.

Rycina 3. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.

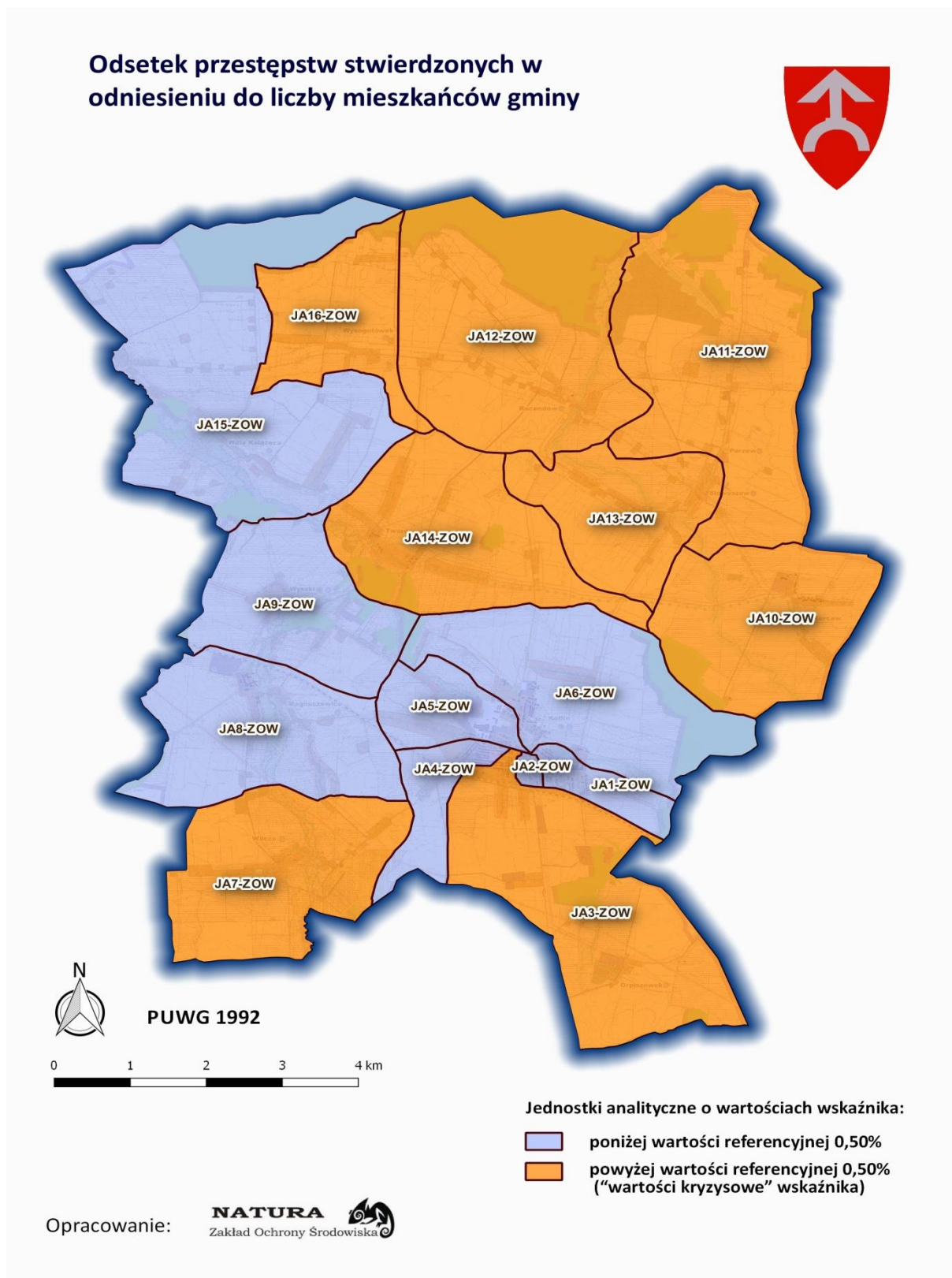
Rycina 4 przedstawia odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016r.

Rycina 4. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.

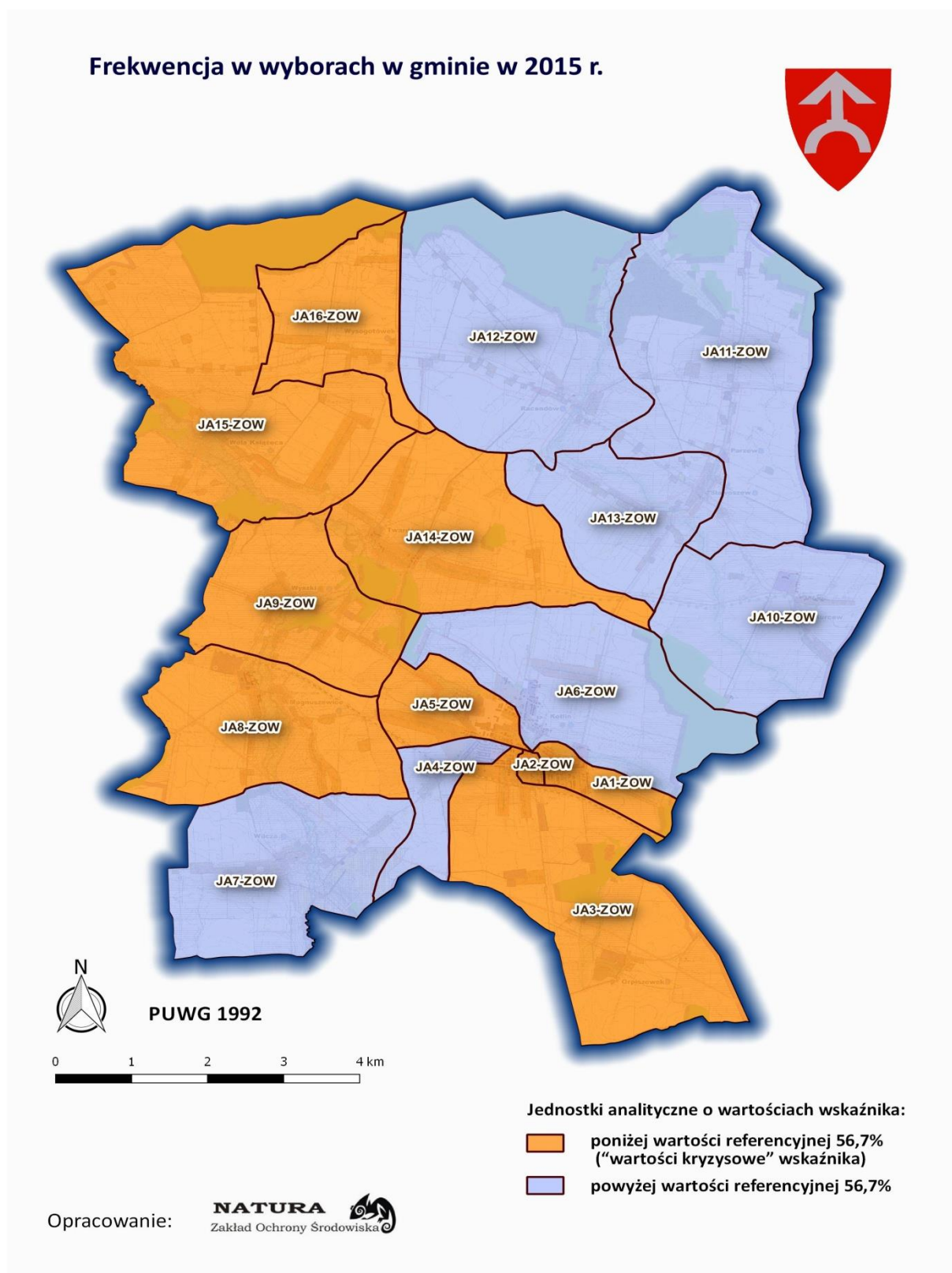
Rycina 5 przedstawia odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r.

Rycina 5. Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r.

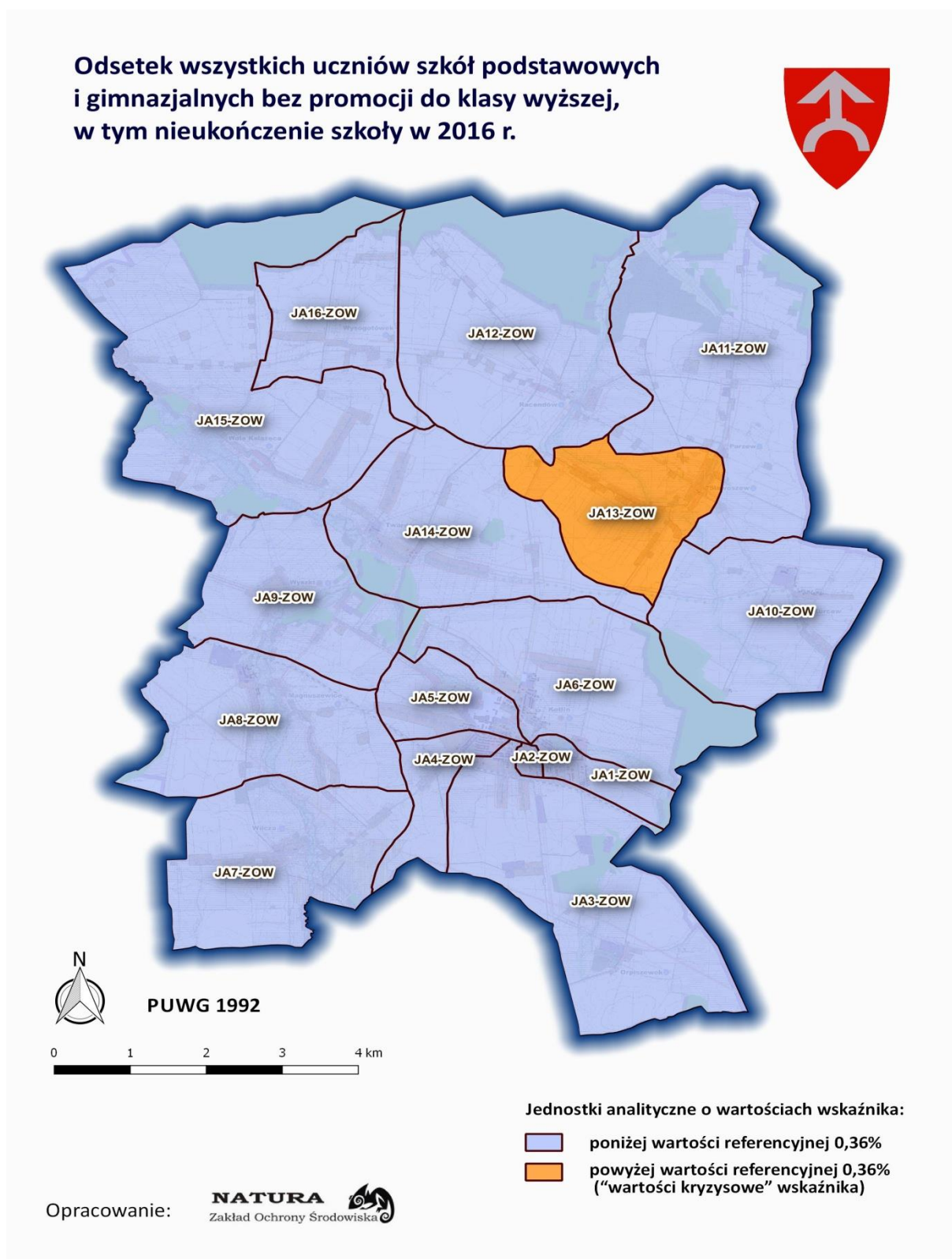
Rycina 6 przedstawia **frekwencję w wyborach** w gminie Kotlin w 2015 r.

Rycina 6. **Frekwencja w wyborach** w gminie Kotlin w 2015 r.

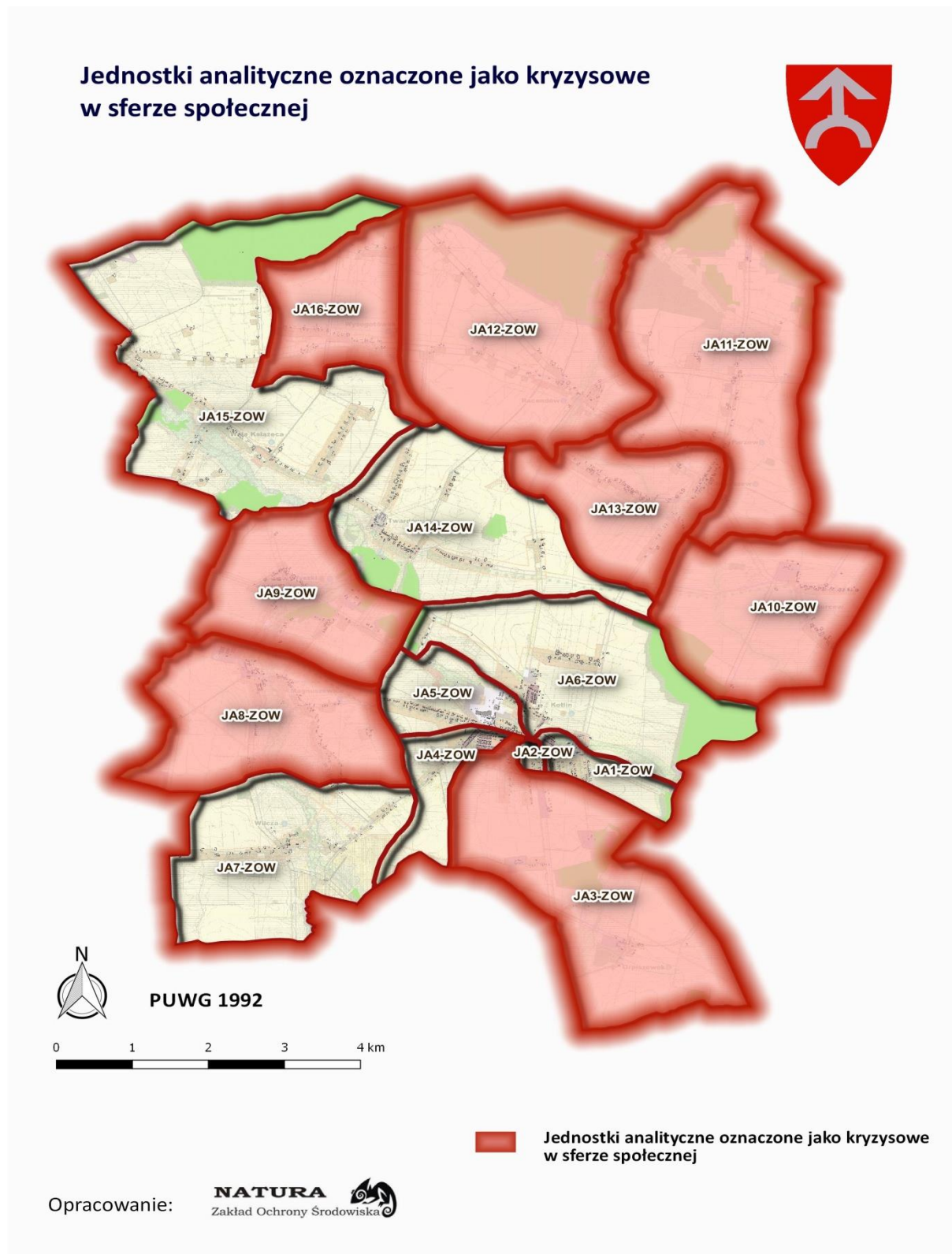
Rycina 7 przedstawia odsetek **uczniów bez promocji** do klasy wyższej w 2016 r.

Rycina 7. Odsetek **uczniów bez promocji** do klasy wyższej w 2016 r.

Rycina 8 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.

Rycina 8. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.

Sfera gospodarcza

Dla określenia skali negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej wybrano wskaźnik obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców. Źródłem pozyskania danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz Krajowy Rejestr Sądowy (KRS). Dane pochodzą z marca 2017 roku. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w gminie, stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **4,25**. W dalszej kolejności określono liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był niższy od wartości referencyjnej uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze gospodarczej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej** to: **JA1-ZOW, JA2-ZOW, JA7-ZOW, JA8-ZOW, JA10-ZOW, JA11-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW, JA15-ZOW** oraz **JA16-ZOW**.

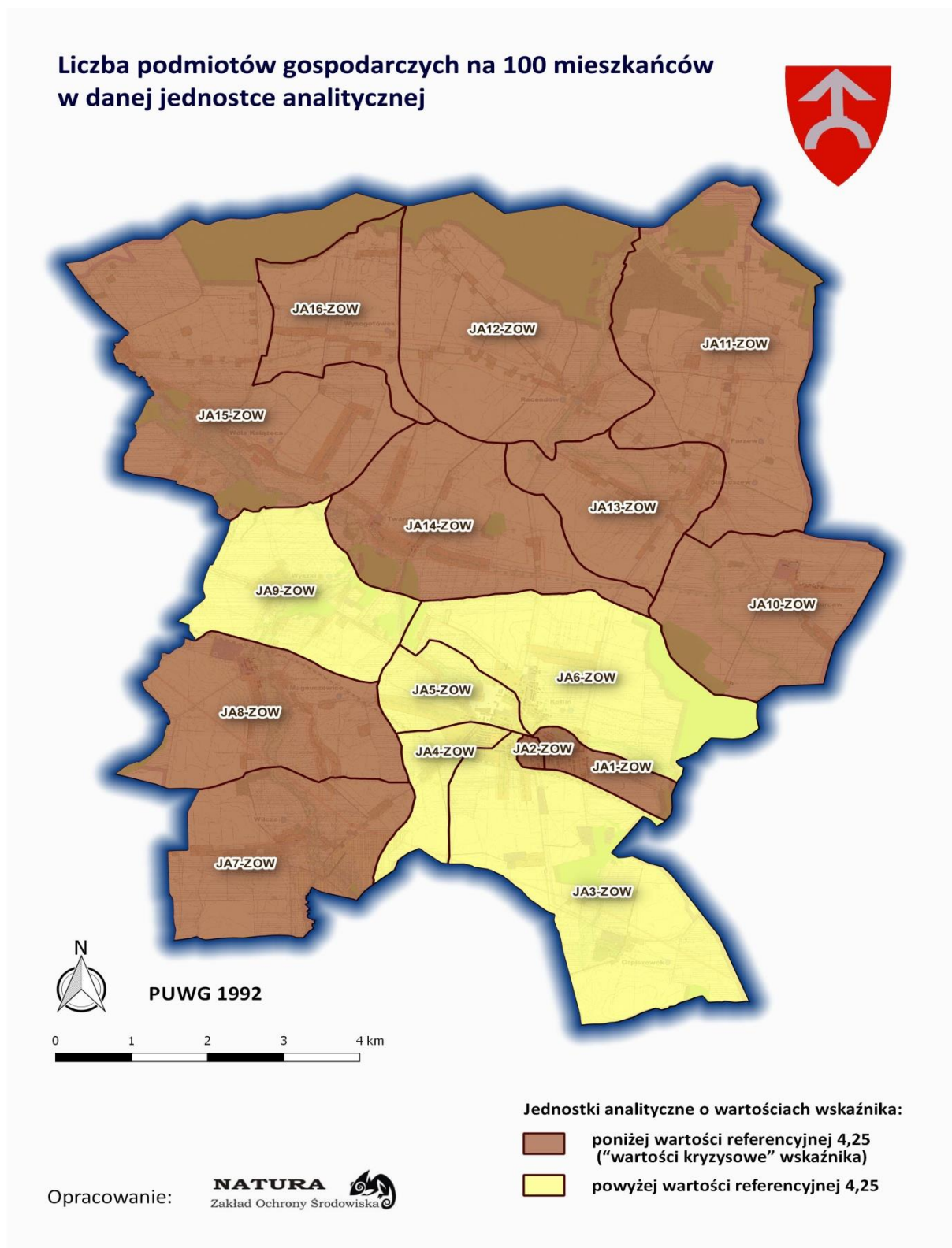
Tabela 6. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW	JA16-ZOW
1.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej	4,10	4,07	6,68	6,75	7,11	6,18	3,05	1,71	5,05	3,01	3,00	3,39	3,15	3,09	2,70	1,95
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze gospodarczej	✓	✓					✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

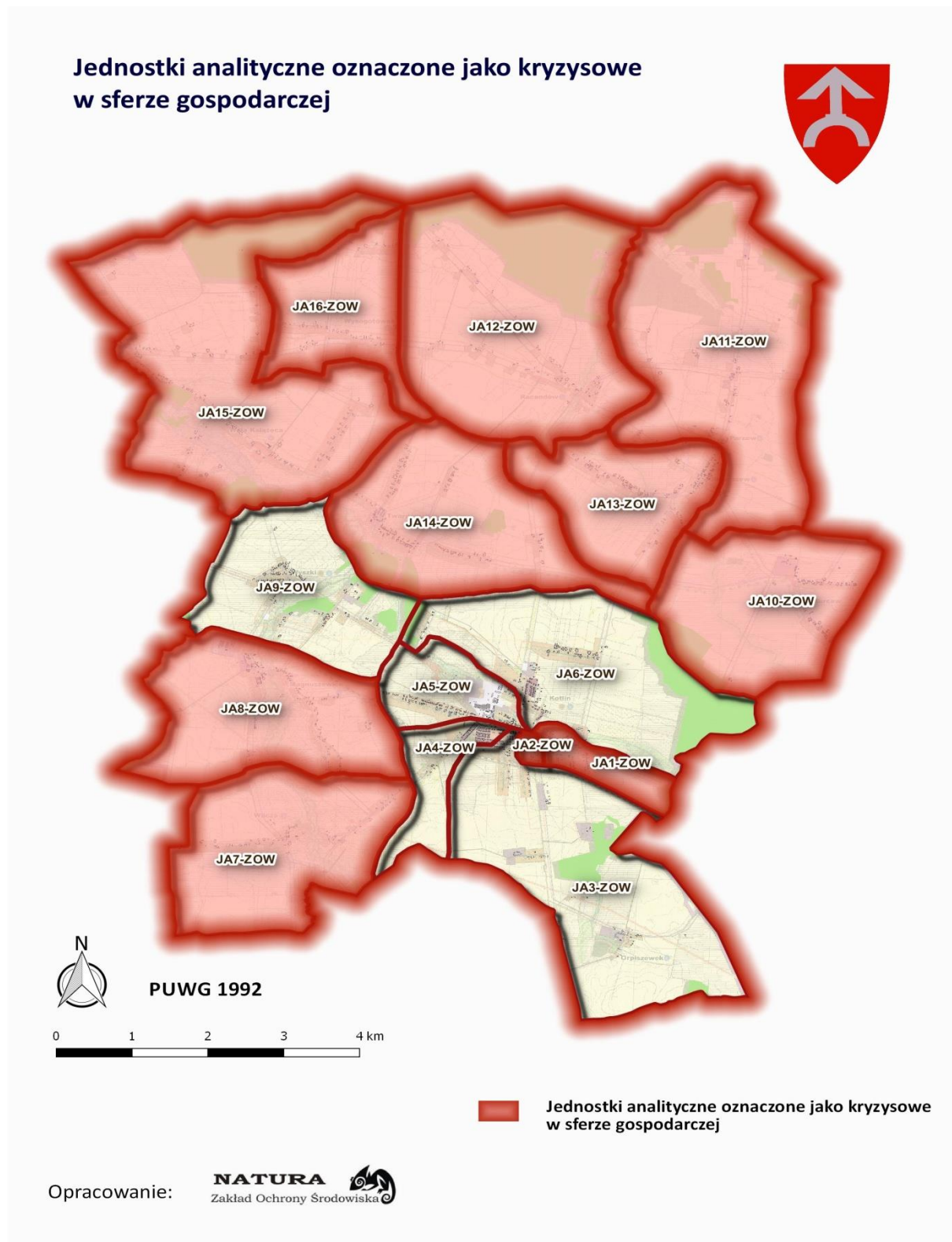
Rycina 9 przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (marzec 2017r.)

Rycina 9. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (marzec 2017 r.)

Rycina 10 przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej**.

Rycina 10. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej**.

Sfera środowiskowa

Wartości wskaźnika przedstawiającego liczbę gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej dotyczą 2016 roku. Wskaźnik ten obrazuje **skalę zagrożenia dla środowiska**, wynikającego z ryzyka zrzutu nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gleby lub cieków wodnych. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych, obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **21,0 %**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała wartość referencyjną uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ostatecznie **za obszary kryzysowe w sferze środowiskowej** uznane zostały te jednostki analityczne, które **charakteryzowały się wskaźnikiem o „wartości kryzysowej”**. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej to: **JA3–ZOW, JA10–ZOW, JA11–ZOW, JA12–ZOW, JA13–ZOW oraz JA16–ZOW**.

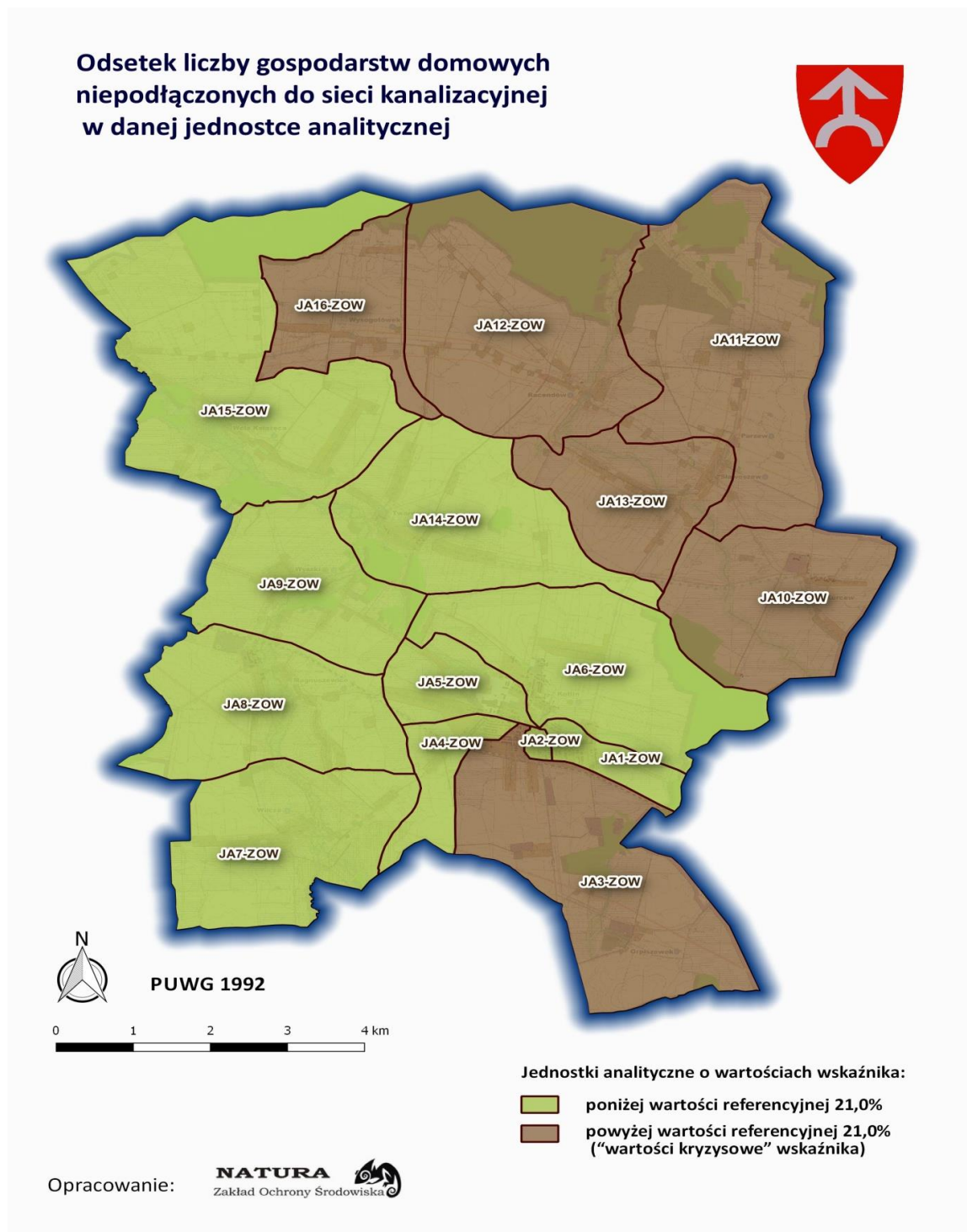
Tabela 7. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW	JA16-ZOW
1.	Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby gospodarstw domowych danej jednostki analitycznej w 2016 r. – (%)	0,0	0,0	25,2	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	4,3	100,0
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze środowiskowej			✓							✓	✓	✓	✓			✓

Źródło: opracowanie własne

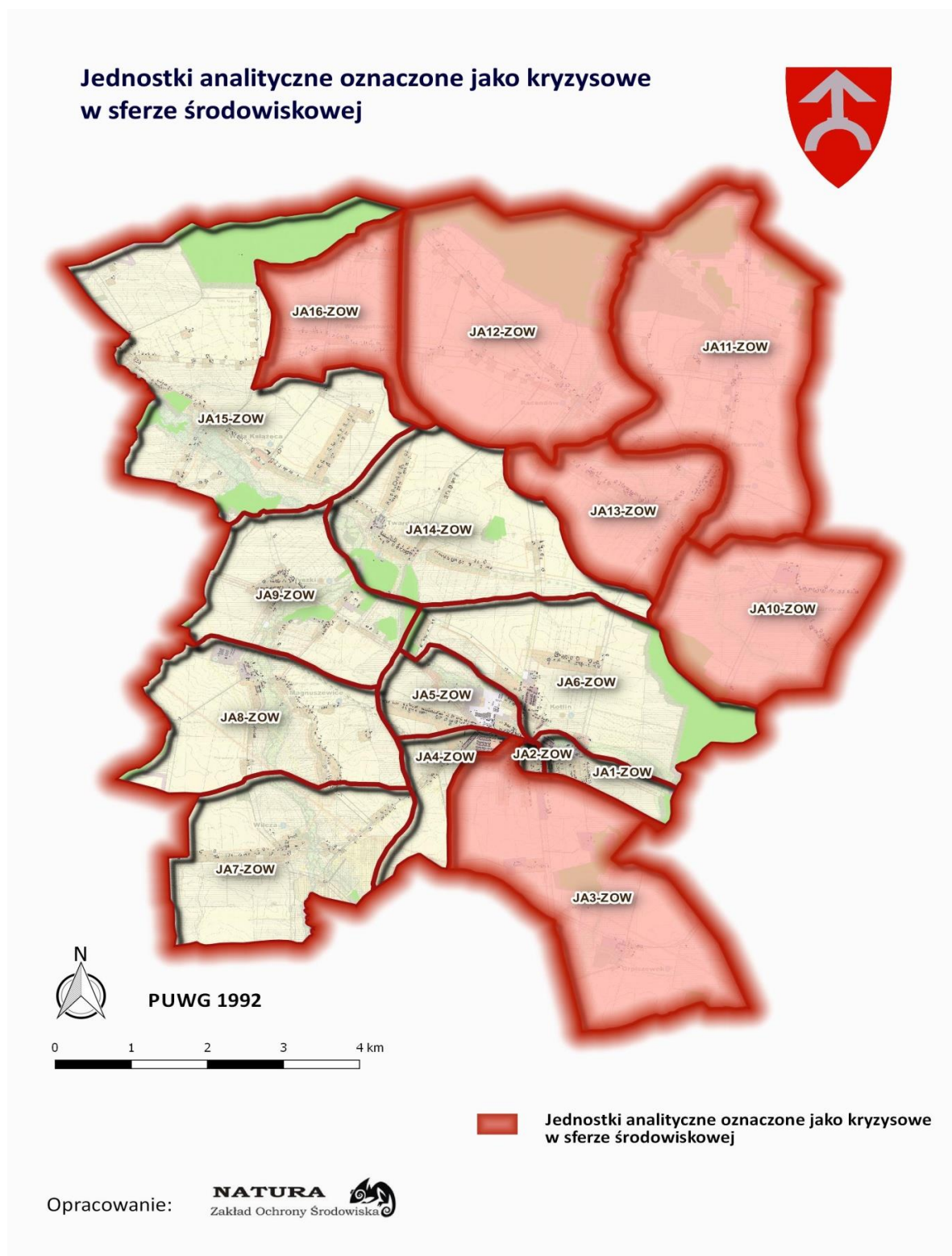
Rycina 11 przedstawia odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Rycina 11. Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej w 2016 r.

Rycina 12 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.

Rycina 12. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.

Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Według Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, negatywne zjawiska w sferze przestrzenno – funkcjonalnej dotyczą m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali tego kryzysu. Należą do nich: dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej (wskaźnik ten obrazuje **zjawisko niewystarczającej infrastruktury technicznej** na terenie gminy, z którym to problemem powinna uporać się gmina), dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania oraz dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania. W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Jeżeli przedszkola, obiekty sportowe lub przystanki komunikacji publicznej nie były dostępne w granicach badanej jednostki, a znajdowały się w sąsiedniej jednostce analitycznej i odległość do nich nie przekraczała odpowiednio 0,5 km i 1 km to uznawano, że dostępność została zachowana (dane dotyczą 2016 r.). Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej** uznane zostały te jednostki analityczne, w których **dostępność nie została zachowana w przynajmniej trzech dziedzinach, spośród czterech wybranych do analizy**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej** to: **JA13–ZOW** oraz **JA16–ZOW**.

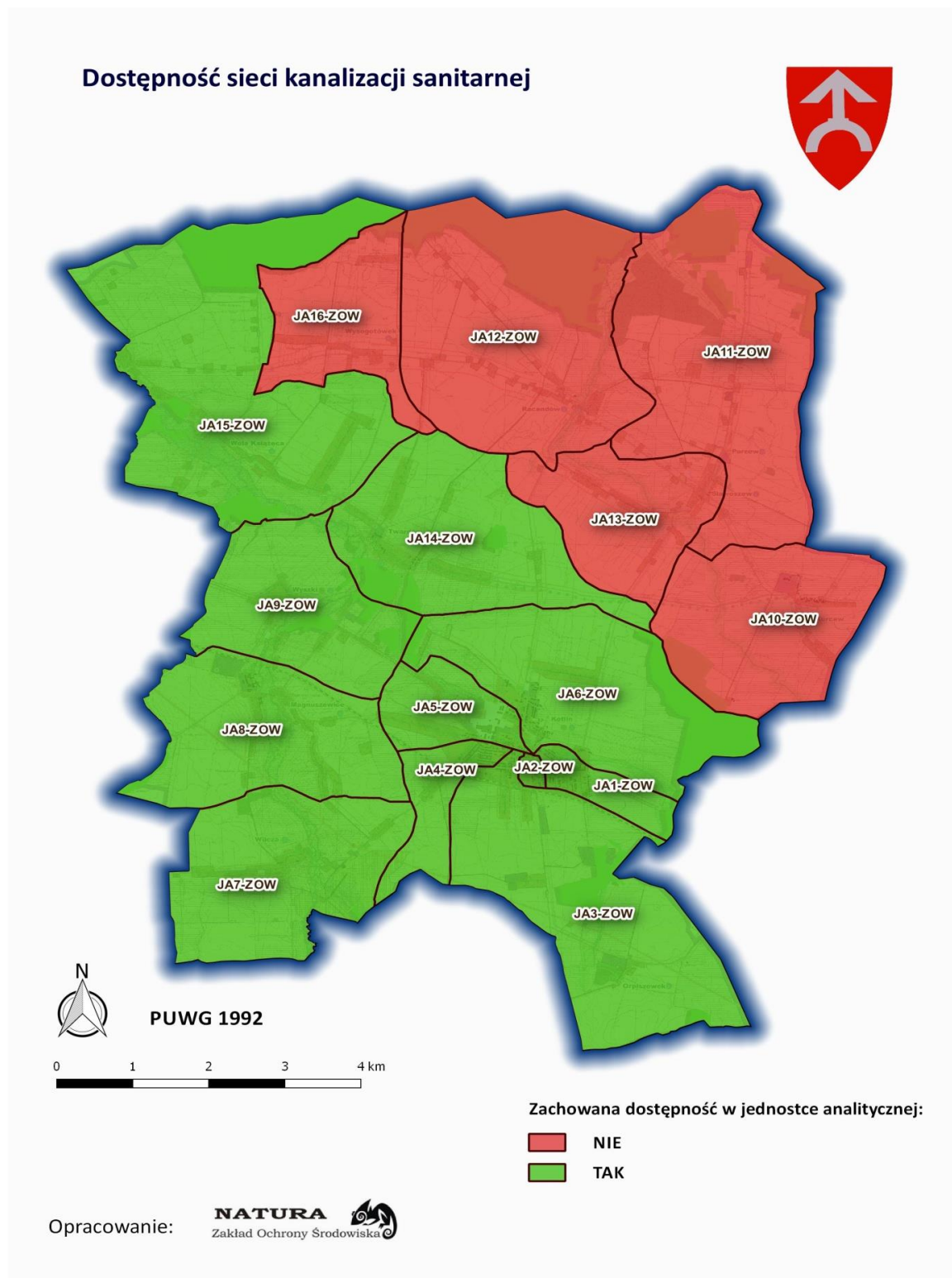
Tabela 8. Dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA)																
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW	JA16-ZOW
1.	Dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej	T	T	T	T	T	T	T	T	T	N	N	N	N	T	T	N
2.	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	N	N	N	T	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
3.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	N	T	N	T	N	N	N	T	N	T	T	T	N	N	N	N
4.	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze przestrzenno – funkcjonalnej														✓			✓

Źródło: opracowanie własne

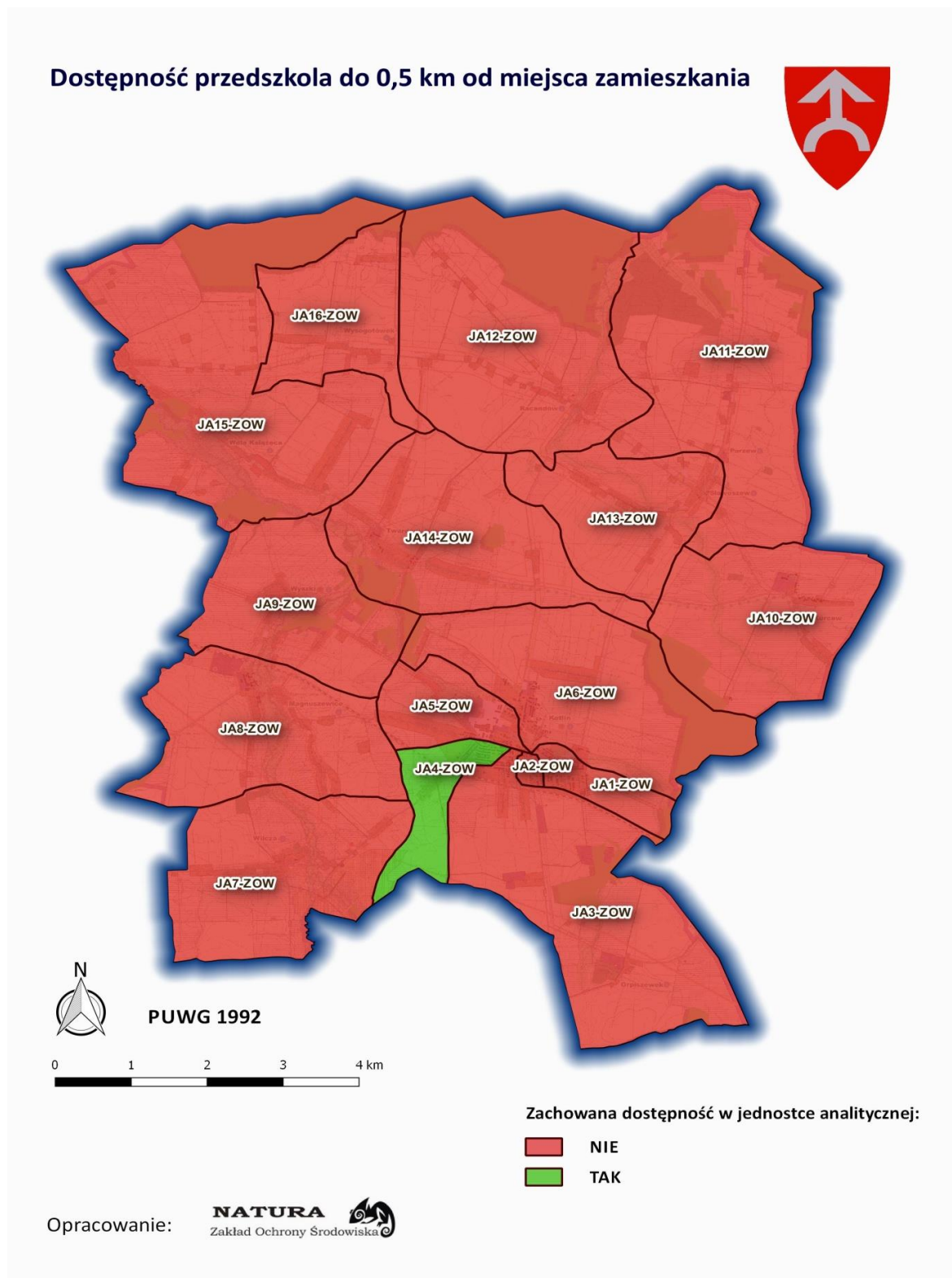
Rycina 13 przedstawia dostępność sieci kanalizacji sanitarnej.

Rycina 13. Dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej.

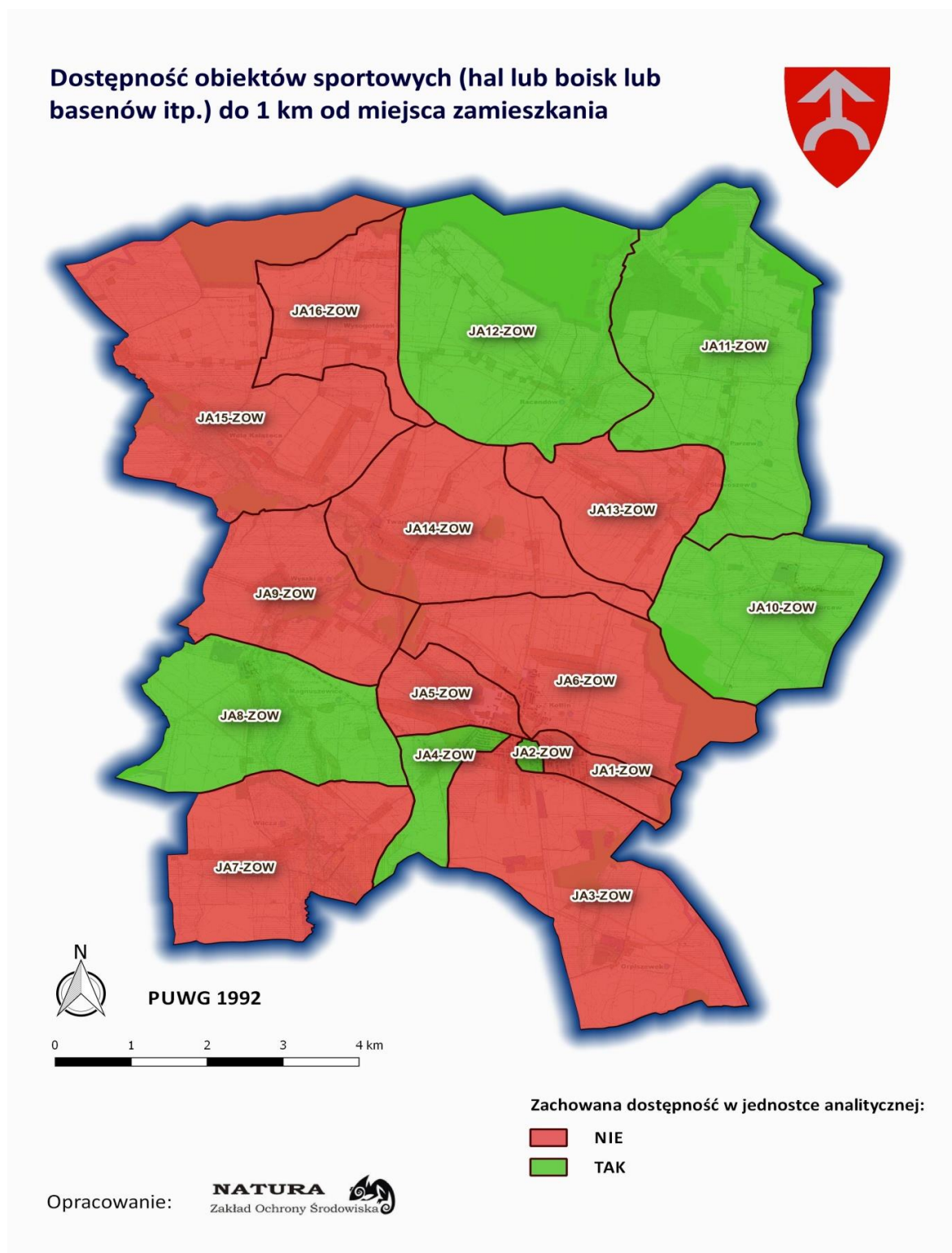
Rycina 14 przedstawia dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 14. Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.

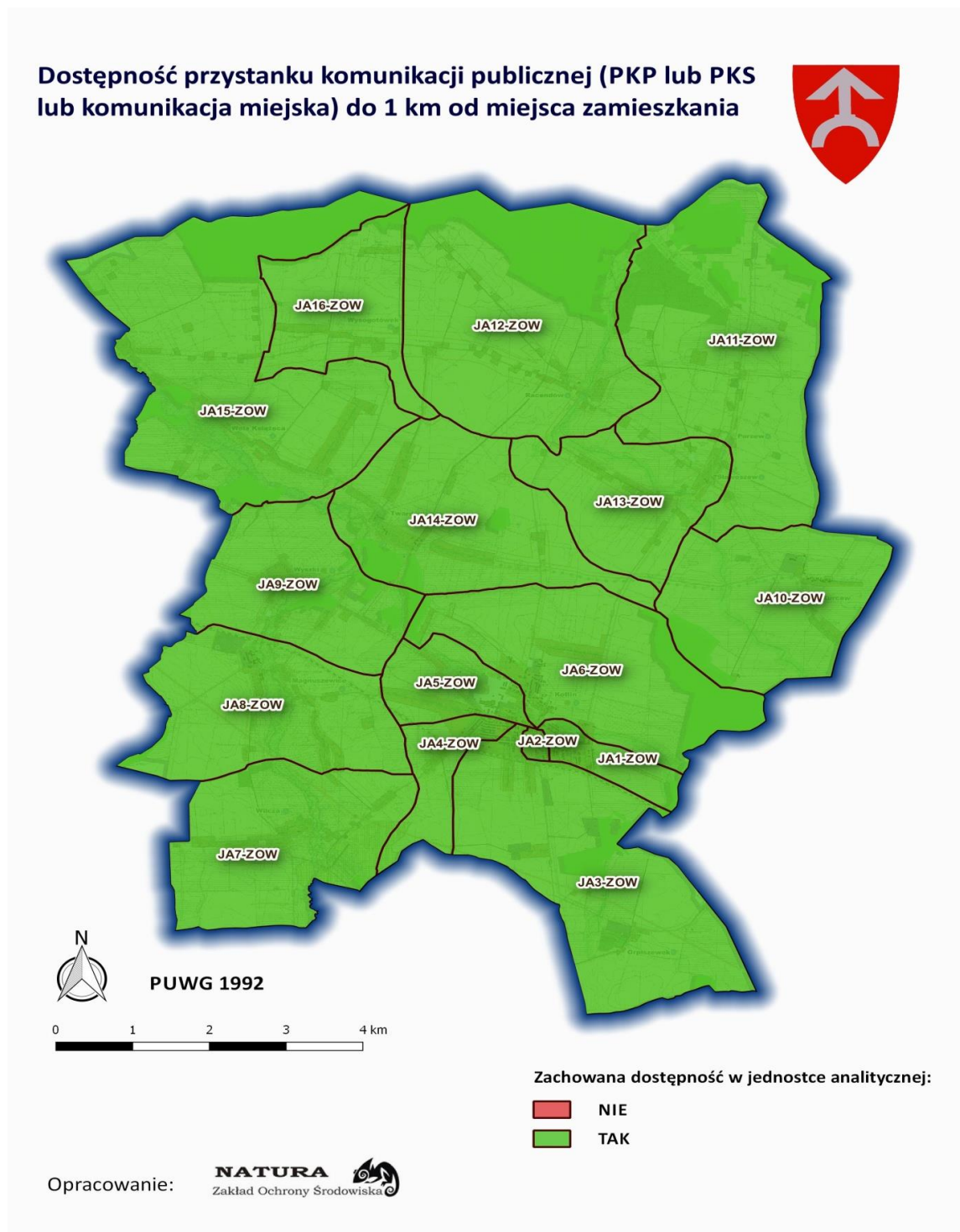
Rycina 15 przedstawia dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 15. Dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.

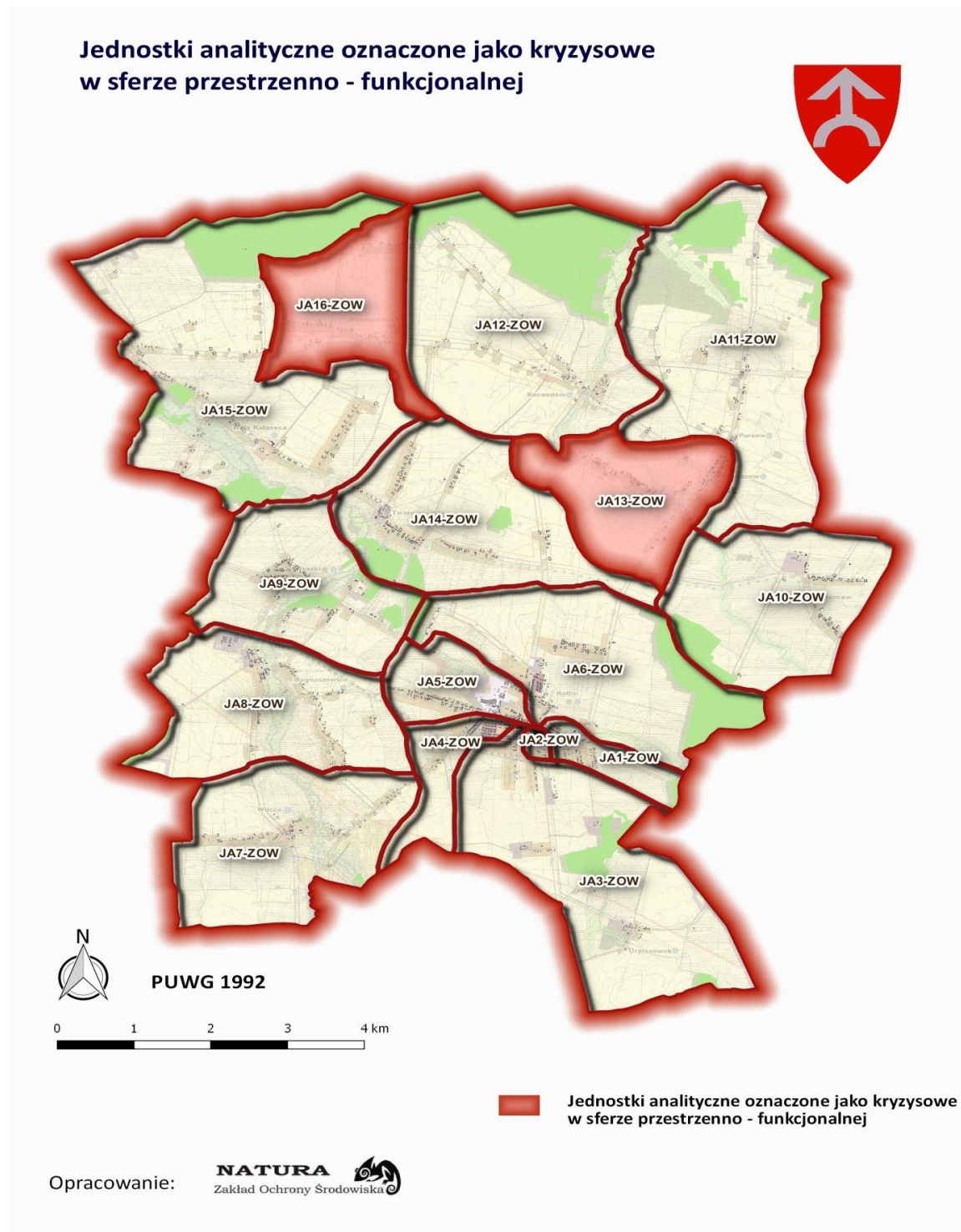
Rycina 16 przedstawia dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 16. Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 17 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.

Rycina 17. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym. Dla zobrazowania powyższego zjawiska wybrany został wskaźnik: liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono odsetek liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w odniesieniu do łącznej liczby obiektów budowlanych w gminie, stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **5,0 %**. W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (dane dotyczą 2016 r.). W przypadku, gdy skala zjawiska w danej jednostce analitycznej przekraczała wartość referencyjną uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze technicznej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej** to: **JA2-ZOW, JA6-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW**.

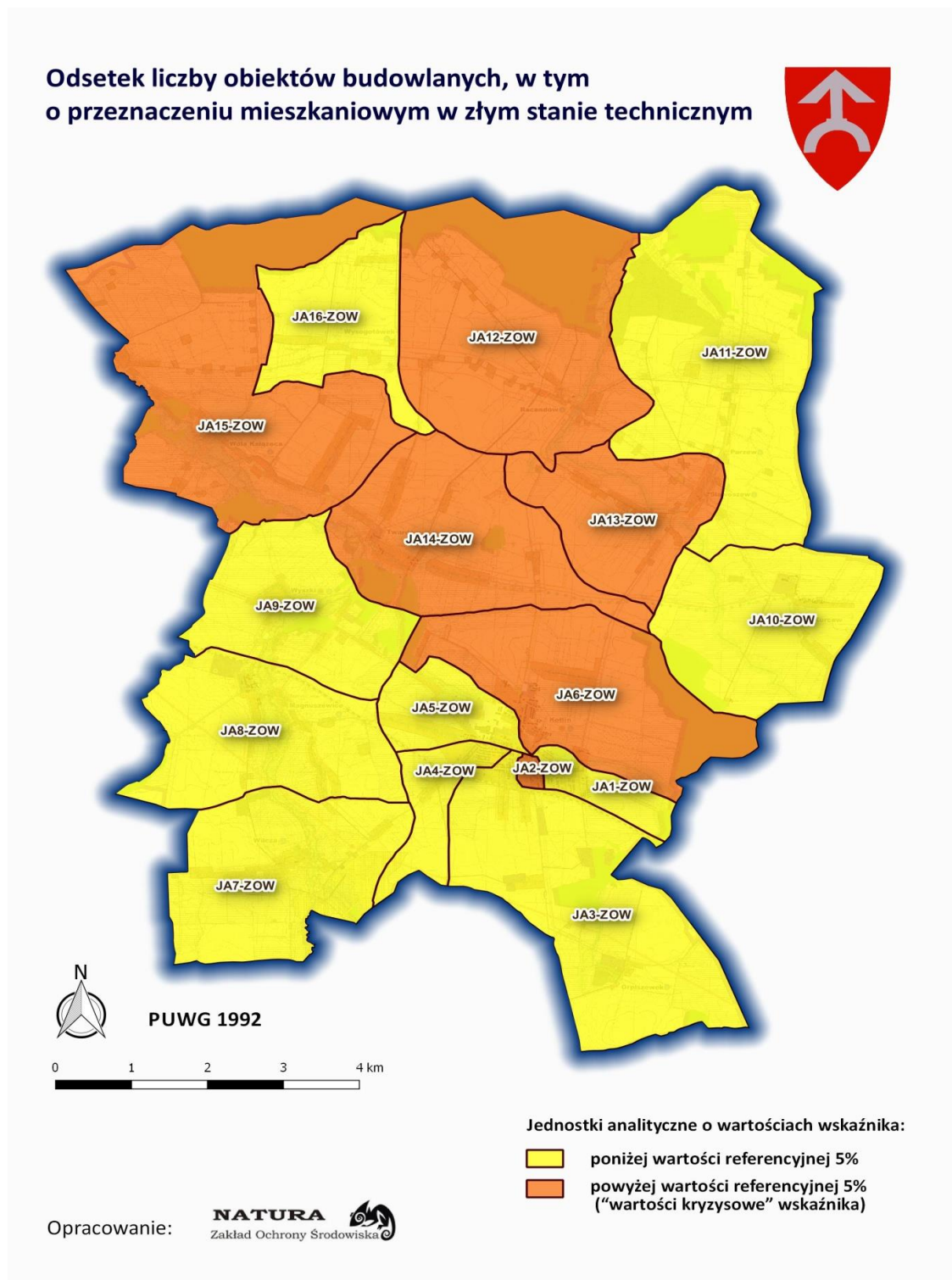
Tabela 9. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW	JA16-ZOW
1.	Odsetek liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby obiektów budowlanych w danej jednostce analitycznej w 2016 r. – (%)	4,3	6,5	3,6	4,2	5,0	6,7	4,0	4,9	3,6	5,0	4,3	5,3	5,7	5,3	6,5	3,1
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze technicznej		✓				✓						✓	✓	✓	✓	

Źródło: opracowanie własne

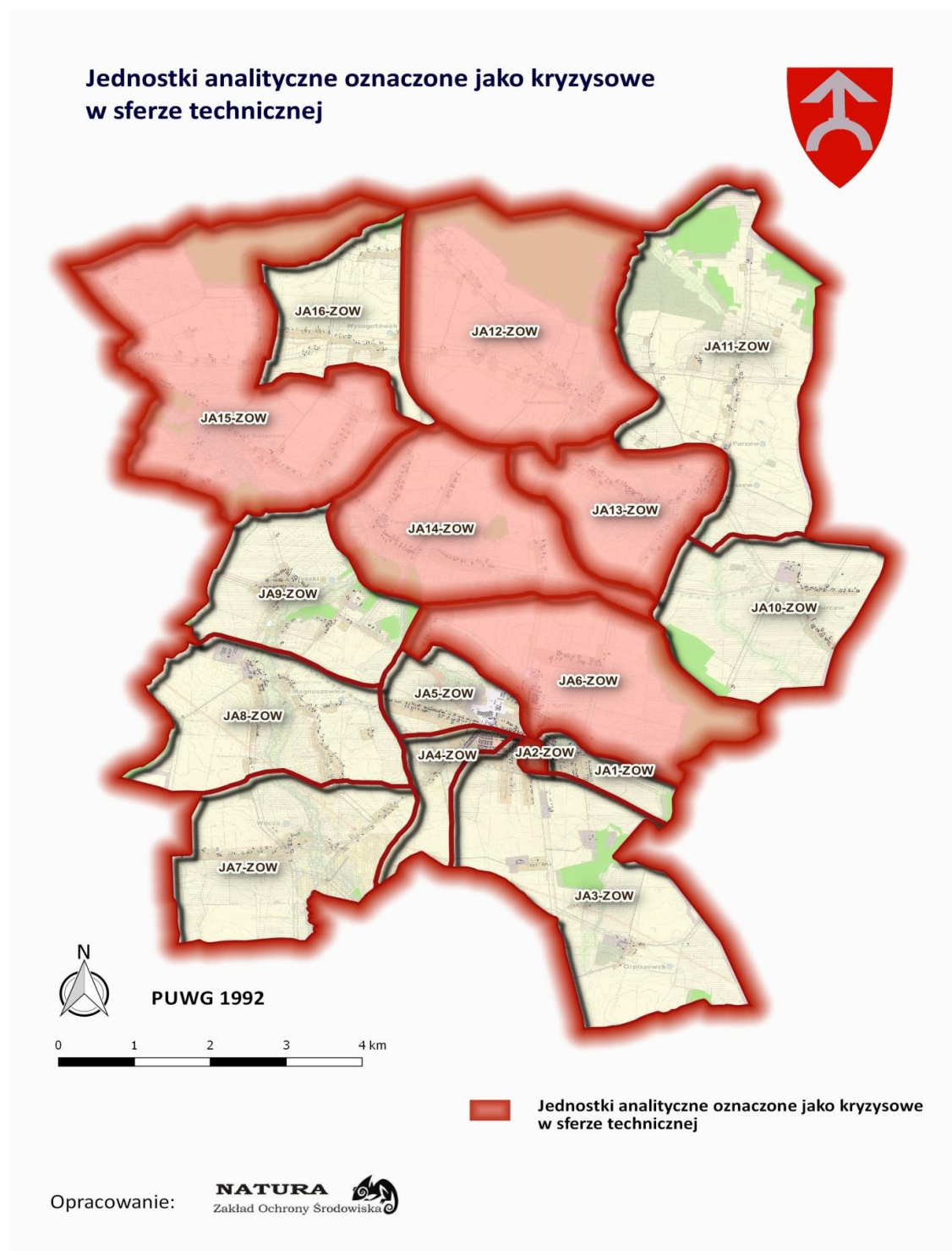
Rycina 18 przedstawia odsetek **obiektów budowlanych w złym stanie technicznym**.

Rycina 18. Odsetek **obiektów budowlanych w złym stanie technicznym**.

Rycina 19 przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**.

Rycina 19. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**.

III.3. Obszar zdegradowany (OZ)

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) określają Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020. Zgodnie z Wytycznymi, delimitacja obszaru zdegradowanego jest ściśle powiązana z pojęciem stanu kryzysowego. Rewitalizacja stanowi bowiem proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sposób kompleksowy. Obszar będący w stanie kryzysowym natomiast charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Identyfikacja stanu kryzysowego pozwala określić obszar zdegradowany (OZ). Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskanych danych, **wyznaczono obszar zdegradowany (OZ) w Gminie Kotlin**, który obejmuje następujące zamieszkałe jednostki analityczne (JA): **JA3–ZOW, JA8–ZOW, JA10–ZOW, JA11–ZOW, JA12–ZOW, JA13–ZOW, JA14–ZOW** oraz **JA16–ZOW**. Wskazane jednostki charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych przy jednoczesnym występowaniu negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych, analizowanych sfer.

Tabela 10. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach.

Lp	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1–ZOW	JA2–ZOW	JA3–ZOW	JA4–ZOW	JA5–ZOW	JA6–ZOW	JA7–ZOW	JA8–ZOW	JA9–ZOW	JA10–ZOW	JA11–ZOW	JA12–ZOW	JA13–ZOW	JA14–ZOW	JA15–ZOW	JA16–ZOW
	Obszary kryzysowe																
SFERA SPOŁĘCZNA																	
1.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE SPOŁĘCZNEJ																
SFERA GOSPODARCZA																	
2.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ																
SFERA ŚRODOWISKOWA																	
3.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ																
SFERA PRZESTRZENNO–FUNKcjONALNA																	
4.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO – FUNKcjONALNEJ																

SFERA TECHNICZNA															
5.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ														
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako obszar zdegradowany (OZ)				✓				✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓

Źródło: opracowanie własne

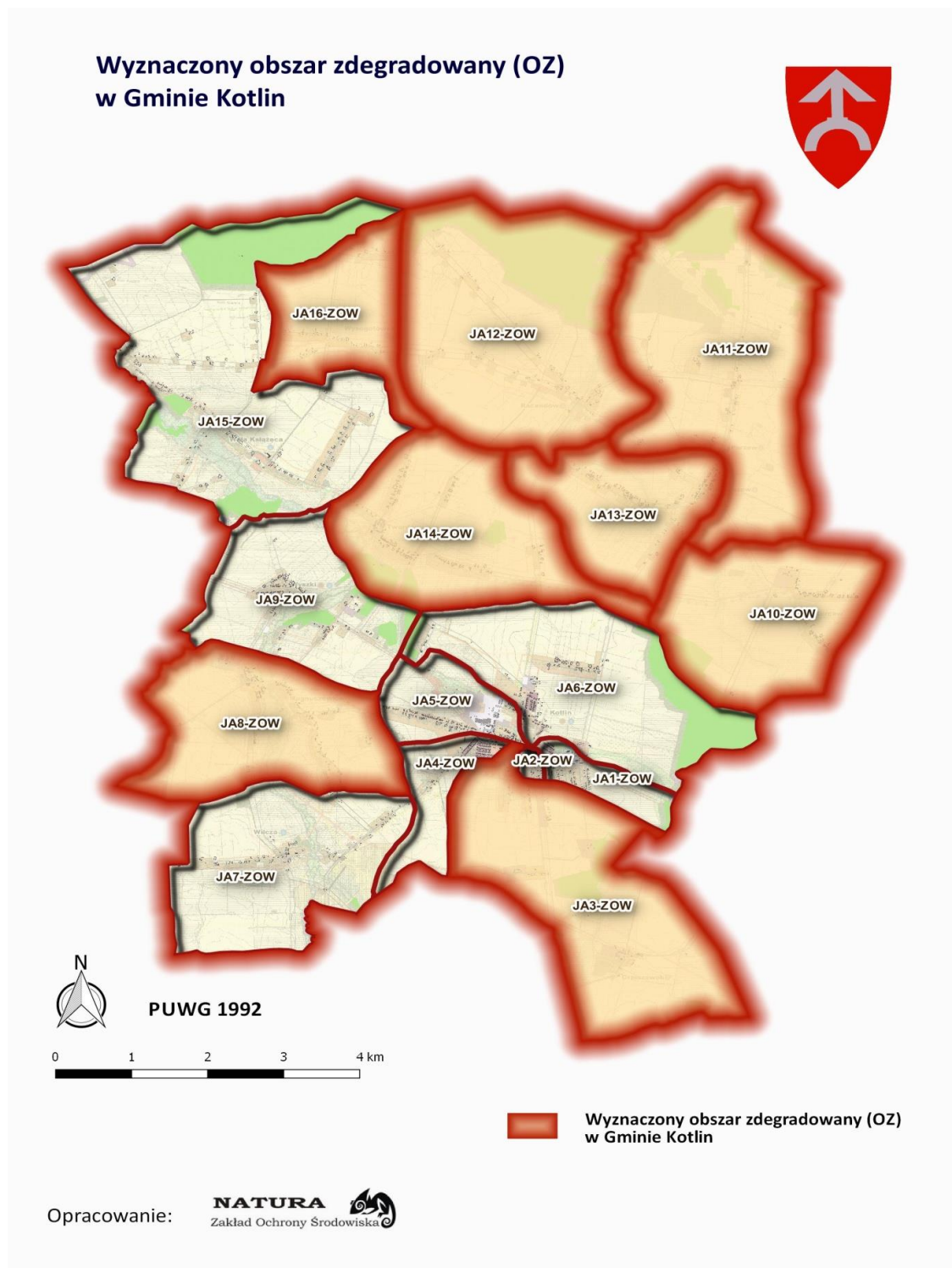
Tabela 11. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ).

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA3-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	464	6,30	7,85	9,39
2.	JA8-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	585	7,95	5,61	6,71
3.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	266	3,61	4,98	5,95
4.	JA11-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	200	2,72	9,85	11,78
5.	JA12-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	295	4,01	9,53	11,39
5.	JA13-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	381	5,18	3,94	4,71
7.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	583	7,92	6,18	7,39
8.	JA16-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	257	3,49	3,47	4,15
				3 031	41,2	51,4	61,5

Źródło: opracowanie własne

Rycina 20 przedstawia **wyznaczony obszar zdegradowany (OZ)** w Gminie Kotlin.

Rycina 20. **Wyznaczony obszar zdegradowany (OZ)** w Gminie Kotlin.

III.4. Obszar rewitalizacji (OR)

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, **w ramach obszaru zdegradowanego (OZ), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację**, biorąc pod uwagę także szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, wyznacza się **obszar rewitalizacji (OR)**. Obszar rewitalizacji (OR) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego (OZ). **Dla obszaru rewitalizacji (OR) sporządza się program rewitalizacji.**

Kierując się powyższymi zapisami Wytycznych oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy **wyznaczono obszar rewitalizacji (OR) w Gminie Kotlin**, który obejmuje następujące jednostki analityczne: **JA8–ZOW, JA10–ZOW oraz JA13–ZOW**. Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni 14,5 km², stanowi **17,4% powierzchni gminy** i jest zamieszkiwany przez 1 232 osoby, co stanowi **16,7% ogółu mieszkańców gminy**.

Tabela 12. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA8–ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	585	7,95	5,61	6,71
2.	JA10–ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	266	3,61	4,98	5,95
3.	JA13–ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	381	5,18	3,94	4,71
				1 232	16,74	14,53	17,37

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie wyznaczenia obszaru rewitalizacji (OR)

Wyznaczając obszar rewitalizacji (OR) w ramach obszaru zdegradowanego (OZ) można podzielić go na podobszary niemające ze sobą wspólnych granic. Decyzja taka oznacza, że gmina zamierza prowadzić na nich działania rewitalizacyjne na podstawie jednego programu rewitalizacji. Wyznaczone jako obszar rewitalizacji (OR) jednostki analityczne: **JA8–ZOW, JA10–ZOW i JA13–ZOW**, stanowiące 2 podobszary wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) **Magnuszewice (JA8–ZOW) oraz Kurcew–Sławoszew (JA10–ZOW i JA13–ZOW) w Gminie Kotlin (JA8–ZOW oraz JA10–ZOW i JA13–ZOW)**, charakteryzują się odpowiednio **znaczaco wysokim stopniem degradacji w sferze społecznej i gospodarczej oraz społecznej, gospodarczej i środowiskowej, a także społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej**, w porównaniu do innych obszarów gminy oraz **stanowią fragmenty jej terytorium mające**

istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy Kotlin. Formalnie, istotność tych obszarów dla rozwoju gminy **wynika z zapisów Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025, stanowiącej dokument strategiczny gminy.** W dokumencie tym, założone cele, programy oraz projekty strategiczne wskazują na potrzebę prowadzenia komplementarnych działań, w tym potrzebę rewitalizacji, w szczególności **w sołectwach wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji** (Cel strategiczny 2 Zapewnienie wysokiego poziomu infrastruktury i usług społecznych, Program 4 Oświata, kultura, sport rekreacja, Projekt strategiczny 4.3. oraz 4.4.). Na terenie sołectwa Magnuszewice (JA8–ZOW) istnieje potrzeba zwiększenia oferty kulturalnej oraz wzrostu integracji mieszkańców, natomiast w sołectwie Kurcew (JA10–ZOW) istnieje potrzeba zapewnienia atrakcyjnych form aktywnego spędzania wolnego czasu oraz rekreacji, co potwierdza konieczność prowadzenia procesu rewitalizacji na tych obszarach.

Ponadto, w wyniku przeprowadzonej diagnozy wskazano, iż **obszar JA8–ZOW jest obszarem kryzysowym z punktu widzenia najważniejszego zagadnienia, czyli problemów społecznych** – na 6 analizowanych kryteriów, w przypadku 3 wskaźniki okazały się gorsze niż średnia dla całej gminy (wskaźniki: odsetka osób pobierających zasiłki, odsetka osób pobierających zasiłki stałe oraz frekwencji w wyborach). Obszar ten jest także **kryzysowy w sferze gospodarczej, bowiem liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi tu zaledwie 1,71, co oznacza wartość znacznie poniżej średniej dla gminy wynoszącej 4,25.** Na terenie tym dominuje zabudowa jednorodzinna. W granicach obszaru JA8–ZOW zlokalizowane są obiekty o znaczeniu historycznym, wykazujące znaczny potencjał rozwoju turystyki, do których należy zaliczyć: drewniany kościół pod wezwaniem św. Barbary zbudowany w latach 1751–54, dzwonnice z około 1816 r., betonowy most o konstrukcji łukowej przez Lutynię z początku XX w., zespół dworski z przebudowanym dworem z I połowy XIX w. oraz zabudowaniami gospodarczymi i gorzelnią, park krajobrazowy (3,12 ha), w którym na uwagę zasługują dęby. Przez obszar ten przebiega Transwielkopolska Trasa Rowerowa (trasa o znaczeniu międzyregionalnym). Ponadto jednostka ta znajduje się na granicy wyznaczonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sfery rolniczej i aktywizacji gospodarczej.

Sytuację kryzysową w sferze społecznej stwierdzono również na obszarze JA10–ZOW, w której dotyczyła ona aż 4 wskaźników (odsetek osób bezrobotnych, odsetek osób pobierających zasiłki, odsetek osób pobierających zasiłki stałe, odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 roku). W jednostce tej **sytuacja kryzysowa dotyczy także sfery gospodarczej oraz środowiskowej. W pierwszej wartość wskaźnika wynosi 3,01** (przy średniej dla gminy na poziomie 4,25), **a w drugiej 100** (przy średniej dla gminy na poziomie 21%). Na terenie tej jednostki **żadne gospodarstwo nie jest podłączone do sieci kanalizacji, co stwarza bardzo duże zagrożenie dla środowiska naturalnego.** Jednostka charakteryzuje się dużym potencjałem rozwoju funkcji rekreacyjno–

sportowej oraz wypoczynkowej, ze względu znajdujący się tu dawne wyrobisko żwiru. Obszar ten planuje się zagospodarować poprzez budowę zbiornika wodnego wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów poprzez utworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji. Dodatkowy potencjałem rozwojowym jednostki są zlokalizowane tu ruiny dworu wzniesionego w połowie XIX w. w stylu renesansowej willi włoskiej wraz z otaczającym go parkiem z dwoma stawami, w którym znajduje się najokazalszy dąb o obwodzie 400 cm. Znajdują się tu również pozostałości zabudowy folwarcznej z 2 połowy XIX w., czworaki ceglane i kamienno– ceglane.

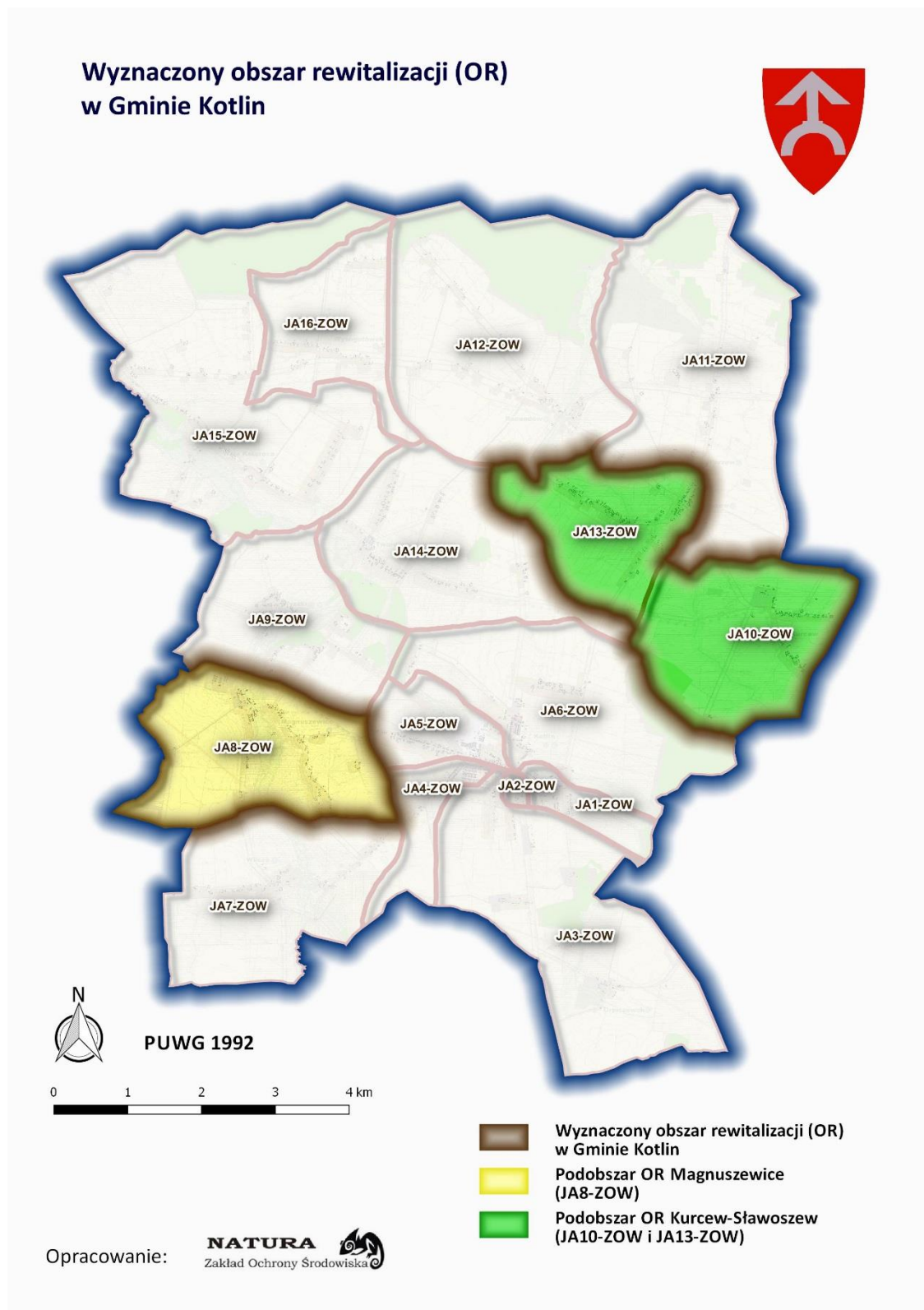
Ostatnia, ze wskazanych do objęcia programem rewitalizacji **jednostka analityczna JA13–ZOW odnotowuje sytuację kryzysową we wszystkich z analizowanych sfer. W sferze społecznej wskaźniki poniżej średniej dla gminy dotyczyły 3 obszarów** (odsetek osób pobierających zasiłki, odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 roku oraz odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej). Odsetek liczby podmiotów w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi tu 3,15, czyli o ponad 1 mniej niż średnia wartość dla gminy. Podobnie jak w poprzednio omawianej jednostce tu również **żadne gospodarstwo nie jest podłączone do sieci kanalizacyjnej**. Znacznie ograniczona jest **dostępność przedszkoli oraz obiektów sportowych**. Na terenie jednostki znajduje się strefa ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych wsi.

Opisane powyżej obszary spełniają więc kryteria zakwalifikowania ich do obszaru rewitalizacji. Wytyczne ministerialne, dotyczące rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, wyraźnie wskazują, że spośród obszarów gminy, zidentyfikowanych jako zdegradowane, czyli kryzysowe, **jako obszar rewitalizacji należy zakwalifikować te, na których „z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację”**. Wybór obszaru rewitalizacji podyktowany był więc zarówno sytuacją na jego terenie, jak i występowaniem lokalnych potencjałów oraz znaczeniem dla rozwoju gminy. Wynika on także ze znajomości problemów poszczególnych obszarów Gminy Kotlin przez władze gminy oraz członków Zespołu ds. Rewitalizacji.

Oczywiście, z efektów działań rewitalizacyjnych w części będą mogli korzystać wyłącznie mieszkańcy obszaru rewitalizacji (dotyczy to przede wszystkim projektów „miękkich”), a w części mieszkańcy pozostałych terenów gminy oraz turyści. Ten ostatni fakt może przełożyć się z kolei na poprawę sytuacji społecznej mieszkańców OR.

Rycina 21 przedstawia **wyznaczony obszar rewitalizacji (OR)** w Gminie Kotlin.

Rycina 21. **Wyznaczony obszar rewitalizacji (OR)** w Gminie Kotlin.

III.5. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji (OR)

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, diagnoza gminy obejmuje także **pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji**. Po przeprowadzanych konsultacjach społecznych opracowanej diagnozy oraz wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR), szczegółowo opisanych w Rozdziale X. Uspołecznienie programu rewitalizacji, **przeprowadzono pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji (OR)**, która miała na celu poznanie **przyczyn powstawania negatywnych zjawisk oraz skutków** jakie wywołują, a także analizę **lokalnych potencjałów** wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR). Do badań wykorzystano narzędzia będące jednocześnie dojrzałymi formami partycypacji społecznej, tj. **debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji, ankietyzacje interesariuszy obszaru rewitalizacji oraz spacery studyjne** po wyznaczonym obszarze rewitalizacji, a także dodatkowe, uszczegóławiające dane i informacje z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy oraz Policji. **Wnioski oraz dodatkowe dane pozyskane podczas pogłębionych badań przedstawiono w punkcie III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji.**

III.5.1 Debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)

Odrębne debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji odbyły się na terenach gminy stanowiących wyznaczony obszar rewitalizacji, tj., w Sołectwie Magnuszewice (JA8–ZOW), Sołectwie Sławoszew (JA13–ZOW) oraz Sołectwie Kurcew (JA10–ZOW).

Debata z interesariuszami Sołectwa Magnuszewice – podobszar OR Magnuszewice

W debacie uczestniczyli mieszkańcy, przedstawiciel rady sołeckiej, sołtys, radny, a także pracownicy Urzędu Gminy. Debata odbyła się w dniu 11 sierpnia 2017 r i uczestniczyło w niej łącznie 8 osób. Debata z uczestnikami polegała na dyskusji, wywołanej przygotowanymi szczegółowymi pytaniami, odnoszącymi się do poszczególnych sfer, tj. społecznej (traktowanej w sposób priorytetowy), gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Pytania miały na celu poznanie przyczyn negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach, skutków jakie wywołują, a także określenie lokalnych potencjałów wyznaczonego obszaru rewitalizacji w gminie. Sugestie oraz opinie uczestników spotkania uwzględnione zostały w punkcie III.6.

Debata z interesariuszami Sołectwa Sławoszew – podobszar OR Kurcew–Sławoszew

W debacie uczestniczyli mieszkańcy, przedstawicielki Koła Gospodyń Wiejskich, sołtys, radny, przedstawiciele OSP, proboszcz miejscowej parafii, a także pracownicy Urzędu Gminy. Debata odbyła się w dniu 11 sierpnia 2017 r i uczestniczyło w niej łącznie 21 osób. Debata z uczestnikami polegała na dyskusji, wywołanej przygotowanymi szczegółowymi pytaniami, odnoszącymi się do poszczególnych sfer, tj. społecznej (traktowanej w sposób priorytetowy), gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz

przestrzenno-funkcjonalnej. Pytania miały na celu poznanie przyczyn negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach, skutków jakie wywołują, a także określenie lokalnych potencjałów wyznaczonego obszaru rewitalizacji w gminie. Sugestie oraz opinie uczestników spotkania uwzględnione zostały w punkcie III.6.

Debata z interesariuszami Sołectwa Kurcew – podobszar OR Kurcew–Sławoszew

W debacie uczestniczyli mieszkańcy, w tym reprezentanci młodzieży, przedstawicielka Koła Gospodyń Wiejskich, sołtys, radny, przedstawiciel OSP, a także pracownicy Urzędu Gminy. Debata odbyła się w dniu 11 sierpnia 2017 r i uczestniczyło w niej łącznie 10 osób. Debata z uczestnikami polegała na dyskusji, wywołanej przygotowanymi szczegółowymi pytaniami, odnoszącymi się do poszczególnych sfer, tj. społecznej (traktowanej w sposób priorytetowy), gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Pytania miały na celu poznanie przyczyn negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach, skutków jakie wywołują, a także określenie lokalnych potencjałów wyznaczonego obszaru rewitalizacji w gminie. Sugestie oraz opinie uczestników spotkania uwzględnione zostały w punkcie III.6.

III.5.2 Ankietyzacja interesariuszy obszaru rewitalizacji

Badanie ankietowe przeprowadzono wśród mieszkańców oraz przedstawicieli przedsiębiorców w Sołectwach: Magnuszewice (JA8–ZOW), Kurcew (JA10–ZOW) oraz Sławoszew (JA13–ZOW) stanowiących obszar rewitalizacji. Sondaż prowadzono za pośrednictwem kwestionariusza ankietowego, rozdysponowywanego w formie papierowej, jak i dostępnego on-line na stronie internetowej *diagnozaspolkotlin.badanie.net* dla mieszkańców oraz *diagnozagospkotlin.badanie.net* dla przedsiębiorców. Badanie było prowadzone sierpniu 2017 roku. Łącznie wzięło w nim udział 106 mieszkańców oraz 7 przedsiębiorców.

Przyjęto, że cel badania zostanie osiągnięty, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:

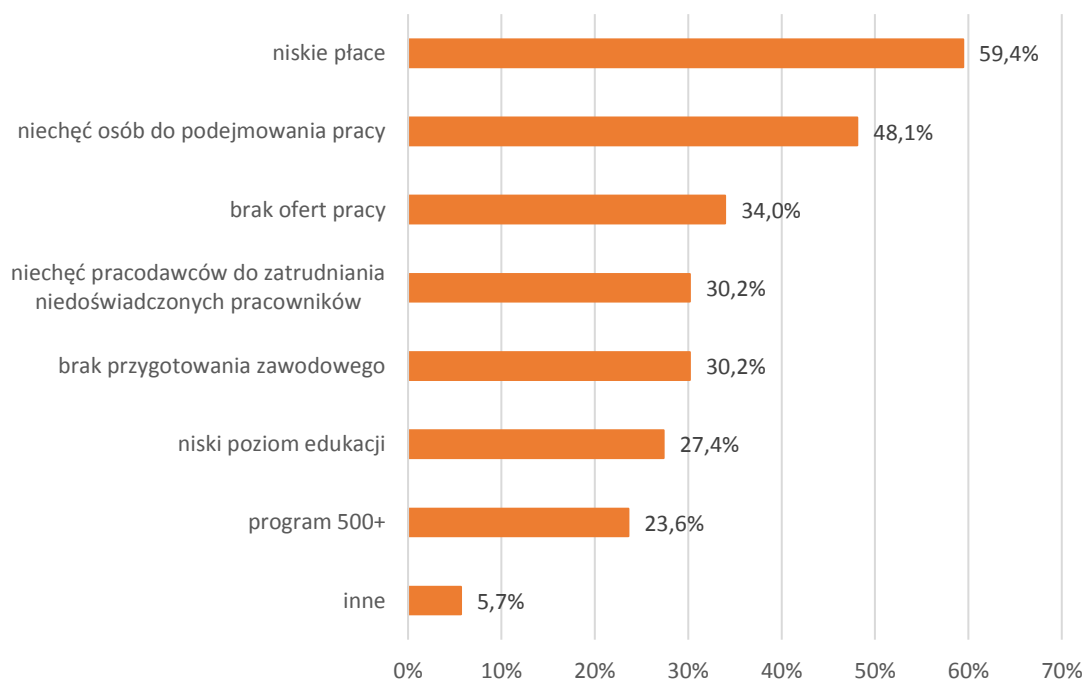
- badani określą najczęstsze przyczyny bezrobocia,
- wskazane zostaną grupy najbardziej dotknięte problemem bezrobocia i ubóstwa,
- respondenci ocenią przyczyny występowania problemów bezrobocia i ubóstwa w swoim bezpośrednim otoczeniu,
- wskazane zostaną proponowane działania zmierzające do zmniejszenia występujących problemów,
- ankietowani ocenią poziom bezpieczeństwa w miejscu swojego zamieszkania,
- określone zostaną najważniejsze przyczyny przestępstw,
- badani wskażą najczęściej występujące zjawiska problemowe,
- oceniony zostanie stopień integracji mieszkańców wyznaczonych obszarów,
- zostaną wskazane najważniejsze problemy gospodarcze oraz w prowadzeniu działalności na obszarze rewitalizacji,

- przedsiębiorcy oceniają wsparcie ze strony gminy,
- określona została skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej,
- respondenci wskażą lokalne potencjały.

Kwestionariusz dla mieszkańców (załącznik nr 1) składał się z 21 pytań, przy czym część dawała możliwość udzielenia bardziej rozbudowanej własnej odpowiedzi, podzielonych na dwie części. Pierwsza, bardziej rozbudowana, dotyczyła przyczyn sytuacji kryzysowej w sferze społecznej, druga natomiast, za pomocą pytania wielokrotnego wyboru, wskazywała na lokalne potencjały. W badanej grupie 52,8% respondentów stanowili mieszkańcy Sławoszewa, 35,8% Magnuszewic oraz 11,3% Kurcewa.

Na samym początku badania pytano mieszkańców o bezrobocie oraz jego przyczyny. Jak wynika z odpowiedzi, przedstawionych na poniższym wykresie, problemem nie jest brak miejsc pracy, ale ich jakość oraz nastawienie i kwalifikacje osób bezrobotnych.

Wykres 1. Główne przyczyny bezrobocia w OR

Źródło: opracowanie własne

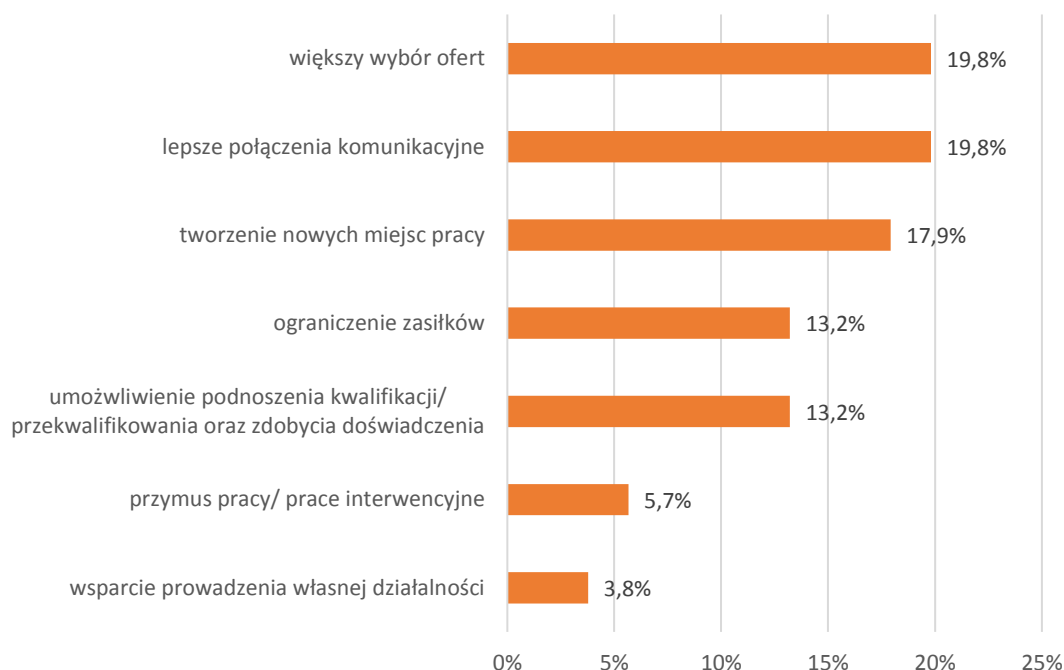
Respondenci główną przyczynę bezrobocia upatrują w niskich płacach, na co wskazało blisko 60% osób. Niespełna połowa badanych odpowiedziała, iż jest to niechęć osób do podejmowania pracy, co może być powiązane z poprzednim wskazaniem. Jedna trzecia ankietowanych uważa, iż problem ten wynika z braku ofert pracy. Zbliżony jest tu udział respondentów, którzy wskazują na niechęć pracodawców do zatrudniania niedoświadczonych pracowników oraz bez przygotowania zawodowego, po 30%.

Z wcześniejszymi odpowiedziami związane jest wskazanie na niski poziom edukacji przez 27,4% respondentów. Stosunkowo nowym zagrożeniem okazuje się być program 500+, co zauważyła blisko jedna czwarta ankietowanych. Wśród odpowiedzi inne najczęściej pojawiał się problem z dojazdem do pracy, braku dogodnych połączeń komunikacją publiczną pomiędzy miejscowościami. W Sławoszewie najczęściej wskazywaną przyczyną była niechęć osób do podejmowania pracy – 55% odpowiedzi mieszkańców tej miejscowości, w Magnuszewicach niskie płace – 79%, a w Kurcwie brak przygotowania zawodowego – 67%.

Zgodnie ze wskazaniami badanych problem bezrobocia dotyczy w zdecydowanie większej mierze osób z wykształceniem podstawowym (74% odpowiedzi) i zawodowym (56% wskazań). Brakiem pracy częściej dotknięte są kobiety (69%) niż mężczyźni (27%). W kwestionariuszu znalazło się pytanie o ocenę motywacji osób bezrobotnych podjęciem pracy. Odpowiedzi respondentów były tu podzielone w zależności od miejscowości pochodzenia. Równo po 50% oceniono motywację znalezieniem zatrudnienia albo ich brak w Sławoszewie, w Magnuszewicach nieznacznie więcej osób odpowiedziało się za pozytywną postawą. Odmienne odpowiedzi kształtowały się w Kurcwie, gdzie aż 66,7% respondentów zauważa, iż osoby bezrobotne nie wykazują zainteresowania znalezieniem zatrudnienia. Uwzględniając podział na płeć to zdecydowanie częściej, zdaniem wszystkich badanych, znalezieniem pracy zainteresowane są bezrobotne kobiety (59%) niż mężczyźni (34%).

W badaniu poproszono mieszkańców o wskazanie, w pytaniu otwartym, pomysłów na obniżenie poziomu bezrobocia w ich bezpośrednim otoczeniu. Najczęściej pojawiające się odpowiedzi przedstawiono w formie wykresu. Tutaj ponownie podniesiono problem dostępnych ofert oraz miejsc na rynku pracy. Blisko 20% ankietowanych wskazało na niewystarczający wybór ofert w szczególności: dla osób z niskim wykształceniem, bez doświadczenia, z wykształceniem wyższym, dla kobiet, w najbliższej okolicy oraz dobrze płatnych.

Wykres 2. Proponowane sposobów obniżenia bezrobocia na OR

Źródło: opracowanie własne

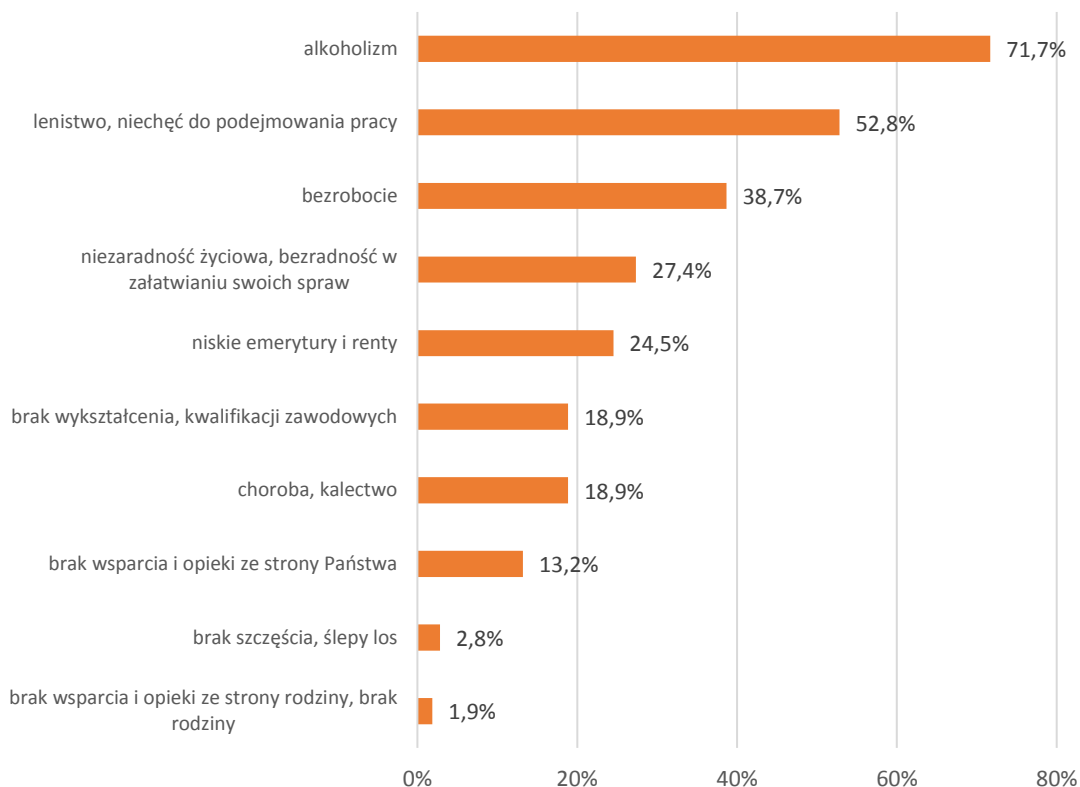
Zdaniem respondentów zdecydowaną pomocą w znalezieniu pracy byłoby usprawnienie połączeń komunikacyjnych (19,8%), tworzenie nowych miejsc pracy (17,9%) m.in. poprzez przyciąganie inwestorów oraz wspieranie zakładania i prowadzenia własnej działalności przez mieszkańców (3,8%). Badani dostrzegają tu problem osób uzależnionych od zasiłków i wsparcia GOPS, które nie są już zainteresowane poprawą swojej sytuacji (13,2%). Najczęściej są to osoby z nałogiem alkoholowym. Respondenci proponują objąć osoby korzystające z pomocy socjalnej przymusem pracy, co zdecydowanie zmniejszyłoby ich udział w grupie bezrobotnych. W celu aktywizacji zawodowej części mieszkańców konieczne jest zapewnienie im możliwości podnoszenia kwalifikacji oraz zdobycie, wymaganego przez pracodawców, doświadczenia zawodowego (13,2%).

Kolejnym analizowanym zagadnieniem było ubóstwo mieszkańców obszaru rewitalizacji (OR). Zdaniem ankietowanych problemem tym w największym stopniu dotknięte są osoby bezrobotne (72,6% wskazań) oraz renciści i emeryci (blisko 70%), a także rodziny niepełne (58%) i z więcej niż trójką dzieci (50%). Analogicznie badani wskazali, iż najczęstsze przyczyny ubóstwa to: uzależnienie (83%) przeważnie od alkoholu, brak pracy (68%) oraz choroba (59%).

W badaniu zapytano mieszkańców, co ich zdaniem powoduje, że osoby znajdujące się w trudnej sytuacji nie mogą wydostać się z ubóstwa. Ponownie pojawia się tu problem alkoholizmu oraz niechęć do podjęcia pracy zarobkowej i utrzymywanie się z zasiłków.

Wskazania badanych zostały przedstawione na poniższym wykresie, a ich udział przedstawia się analogicznie w analizowanych miejscowościach.

Wykres 3. Główne przyczyny uniemożliwiające wydostanie się z ubóstwa

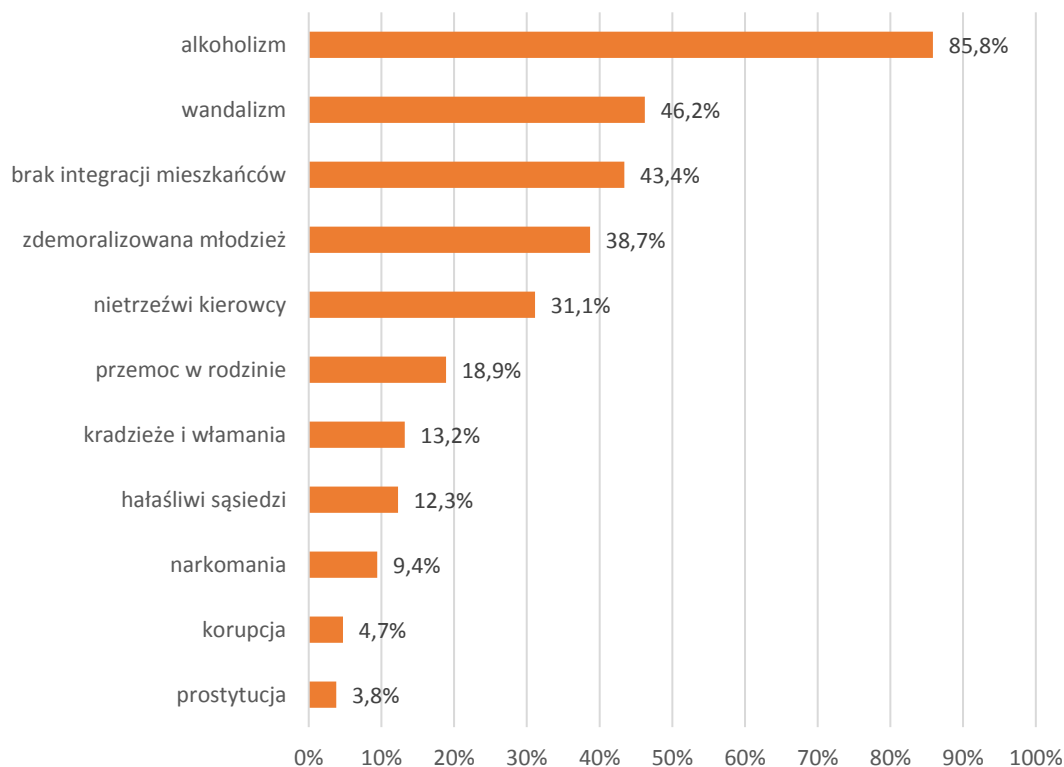
Źródło: opracowanie własne

Pierwsze dwa wskazania, które uzyskały największe poparcie mieszkańców, wynikają z uwarunkowań osobistych danej osoby dotkniętej problemem ubóstwa. Dopiero w dalszej kolejności pojawiają się przyczyny zewnętrzne tj.: bezrobocie (39%), życiowa niezaradność (27%), niskie emerytury i renty (25%), brak kwalifikacji oraz choroba i kalectwo (po niespełna 19%), a także brak wsparcia instytucjonalnego (13%) oraz rodziny (2%).

Kolejną badaną kwestią było bezpieczeństwo i przestępczość na terenie obszaru rewitalizacji (OR). Zdecydowana większość ankietowanych czuje się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania (66%), a sytuacja ta ulega stopniowej poprawie – 39% respondentów czyje się bezpieczniejszym niż rok temu. Jedynie w Kurcewie występuje niewielka przewaga osób wskazujących na brak poczucia bezpieczeństwa, jednak przy znacznie większym udziale osób wskazujących, iż ich poczucie bezpieczeństwa wzrasta. Ofiarą przestępstwa padło 8,5% respondentów, a 36% obawia się, że może paść jego ofiarą. Świadkiem przestępstwa było 23% badanych mieszkańców obszaru.

Alkoholizm jest najbardziej uciążliwym zjawiskiem patologicznym na badanym obszarze. Jest on najczęściej wymieniany jako największy problem otoczenia zamieszkania respondentów, co obrazuje kolejny wykres „najważniejszych problemów najbliższego otoczenia”. Inne problemy uzyskały już zdecydowanie mniej wskazań respondentów.

Wykres 4. Najważniejsze problemy społeczne OR

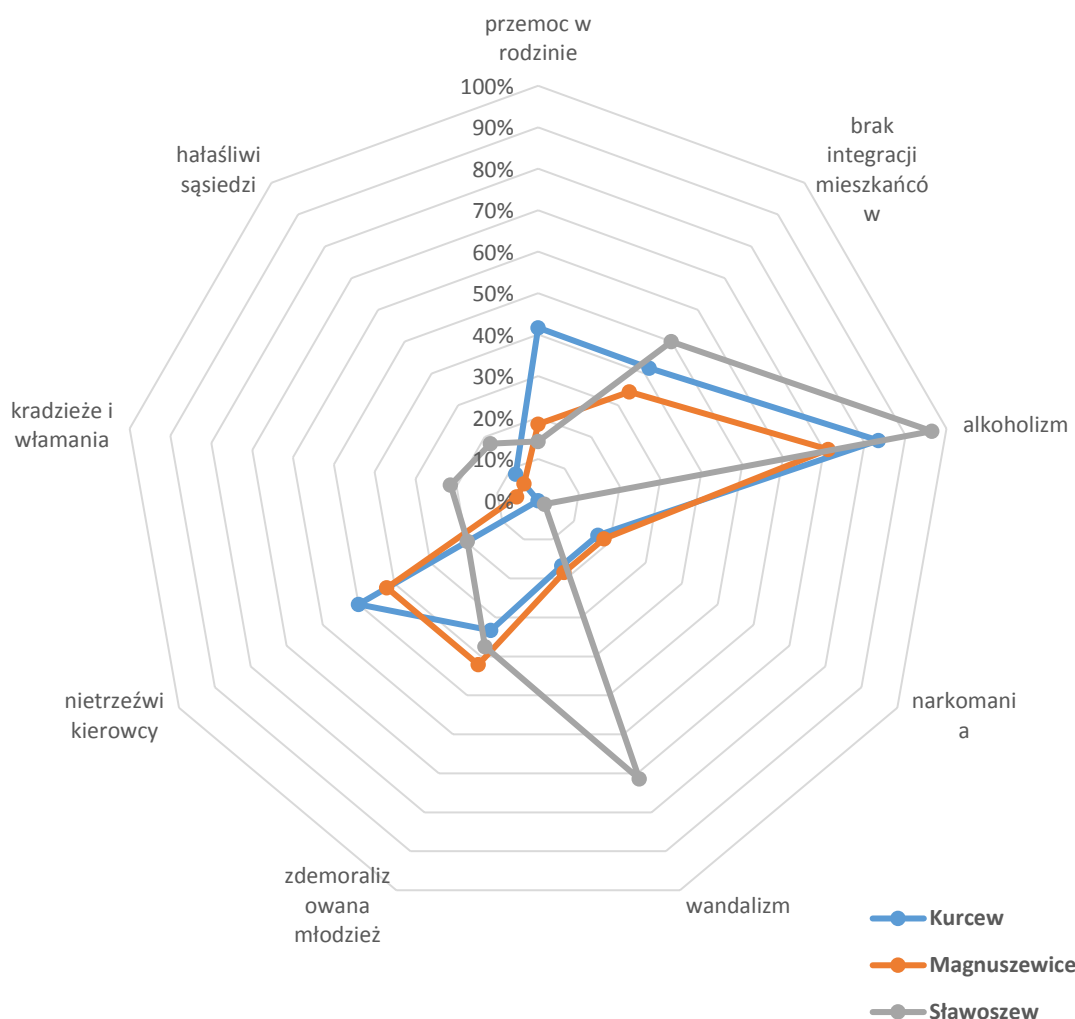

Źródło: opracowanie własne

Na zbliżonym poziomie jest kwestia wandalizmu i braku integracji mieszkańców, na co wskazywała blisko połowa badanych. Blisko 40% badanych odpowiedziało, że dużym problemem jest zdemoralizowana młodzież, a ponad 30% wskazała na nietrzeźwych kierowców.

Rozkład odpowiedzi w poszczególnych miejscowościach był zbliżony, co przedstawiono na kolejnym wykresie. Wyróżnia się tu znacznie większy udział wskazań na wandalizm w Sławoszewie.

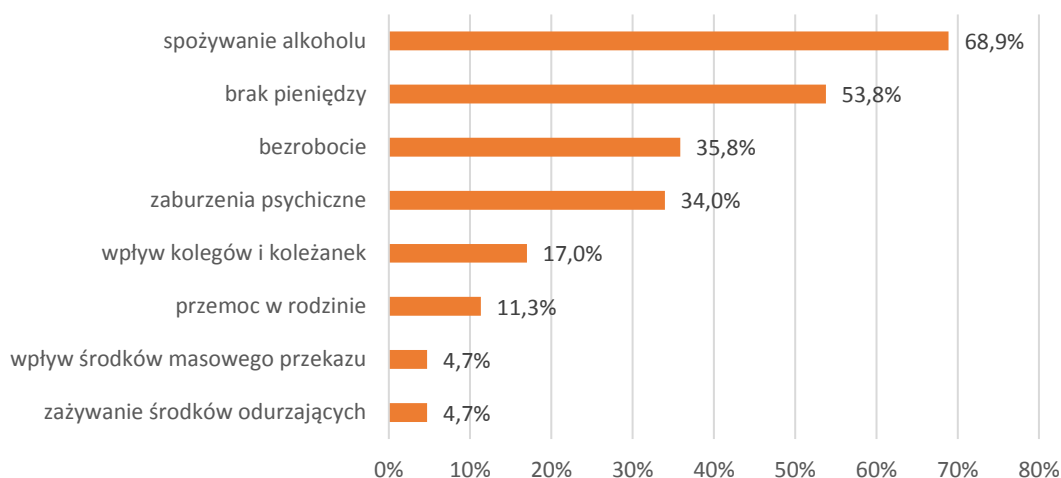
Wykres 5. Najważniejsze problemy społeczne wg poszczególnych miejscowości

Źródło: opracowanie własne

Spożywanie alkoholu jest, wśród badanych, określane także jako najistotniejsza pobudka zachowań niepożądanych (blisko 70% wskazań) co wskazują odpowiedzi na kolejne pytanie o najważniejsze przyczyny przestępczości. Znaczny udział odpowiedzi stanowi również brak pieniędzy – blisko 54% mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na poniższym wykresie przedstawiono pozostałe wskazania badanych.

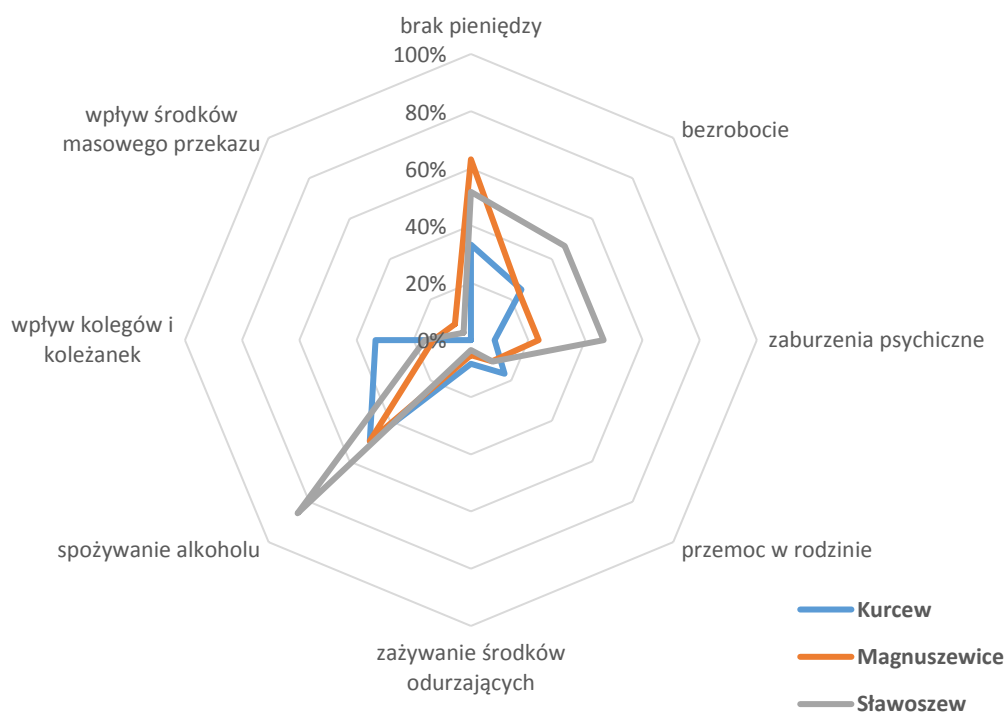
Wykres 6. Najważniejsze przyczyny przestępczości na OR

Źródło: opracowanie własne

Rozkład odpowiedzi wg badanych jednostek przedstawiono poniżej. Ankietowani w poszczególnych miejscowościach odpowiadali podobnie, a wyróżnia się większy udział odpowiedzi wskazujących na zaburzenia psychiczne w Sławoszewie oraz wpływ kolegów i koleżanek w Kurcewie.

Wykres 7. Najważniejsze przyczyny przestępczości wg poszczególnych miejscowości

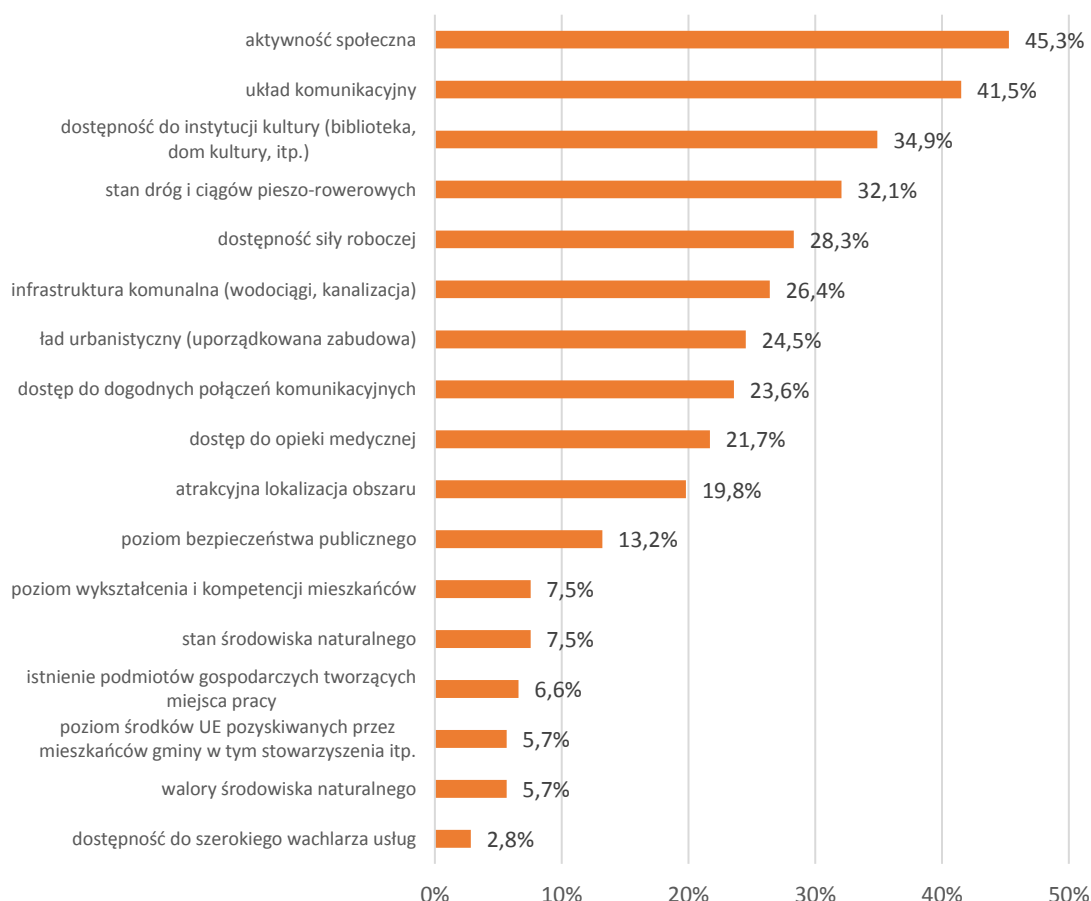

Źródło: opracowanie własne

Ostatnie pytania pierwszej części kwestionariusza dotyczyły zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności. Trzy czwarte badanych deklaruje uczestnictwo w imprezach rekreacyjnych, rozrywkowych lub kulturowych organizowanych przez gminę/miasto. W trzecim sektorze organizacji pozarządowych udziela się 26% respondentów, a w inicjatywach na rzecz lokalnej społeczności blisko 52%. Potrzebę większej integracji mieszkańców deklaruje 70% ankietowanych. Badani odpowiadali podobnie, niezależnie od miejscowości pochodzenia.

W drugiej części kwestionariusza mieszkańcy obszaru rewitalizacji (OR) wskazywali na lokalne potencjały. Odpowiedzi zostały przedstawione graficznie na kolejnym wykresie. Pytanie umożliwiało respondentom dopisanie własnej odpowiedzi, jednak nikt nie skorzystał z tej opcji.

Wykres 8. Zdefiniowane lokalne potencjały w OR

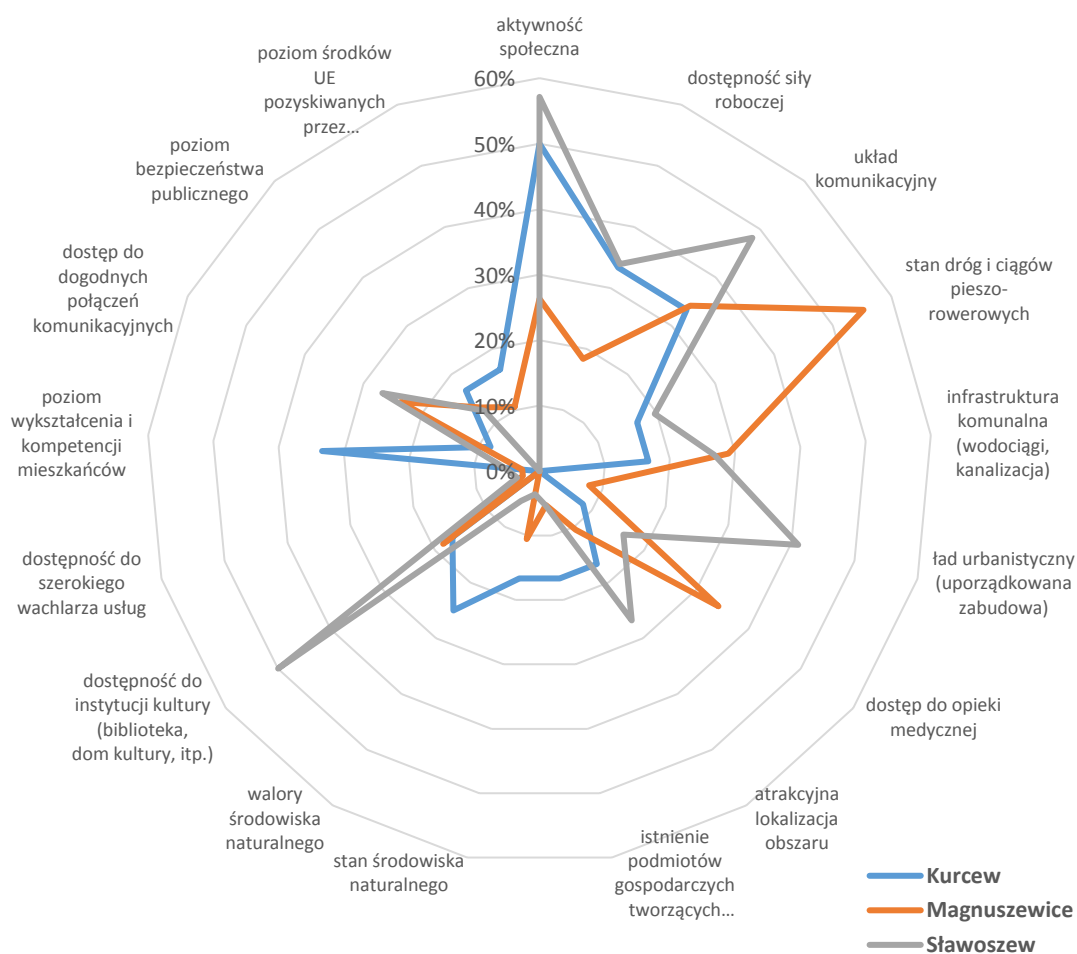
Źródło: opracowanie własne

W poprzednim pytaniu liczni respondenci deklarowali udział w działaniach na rzecz lokalnej społeczności i właśnie aktywność społeczną wskazali, jako największy potencjał obszaru. Pozostałe wskazania dotyczą przede wszystkim uwarunkowań

infrastrukturalno–instytucjonalnych: 42% wskazało na układ komunikacyjny, 35% dostępność do instytucji kultury, a 32% na stan dróg i ciągów pieszo–rowerowych. Najslabiej oceniona, w tej perspektywie, została: dostępność usług, walory środowiska naturalnego oraz wykorzystanie środków unijnych przez mieszkańców i organizacje pozarządowe.

Przeanalizowano także lokalne potencjały w podziale na miejscowości pochodzenia respondentów. Mieszkańcy Sławoszewa poza aktywnością społeczną (57%) cenią sobie także dostępność do instytucji kultury (50%) oraz układ komunikacyjny (48%). W Magnuszewicach za największy lokalny potencjał uznano stan dróg i ciągów pieszo–rowerowych (55%), a także układ komunikacyjny i dostęp do opieki medycznej (po 34% odpowiedzi). Mieszkańcy Kurcewa najczęściej, w tym pytaniu, wskazywali na aktywność społeczną (50%) oraz równo: układ komunikacyjny, dostępność siły roboczej oraz poziom wykształcenia i kompetencji mieszkańców (po 33% odpowiedzi). Szczegółowo wskazania potencjałów wg miejscowości przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 9. Zdefiniowane lokalne potencjały wg poszczególnych miejscowościach

Źródło: opracowanie własne

Druga, przeprowadzona na obszarze rewitalizacji (OR), ankieta była adresowana do przedsiębiorców (załącznik nr 2 LPR). Udało się tu uzyskać wskazania od 5 przedstawicieli z Kurcewa oraz 2 z Magnuszewic. Mimo niewielkiego odzewy postanowiono wyciągnąć podstawowe informacje z pozyskanych danych. Przedsiębiorcom zadano 6 pytań, wszystkie w formule zamkniętej.

Badani wskazali, iż największym problemem gospodarczym obszaru rewitalizowanego (OR) są przede wszystkim niskie płace. W następnej kolejności wymieniono: złą kondycję miejscowych przedsiębiorstw, problemy miejscowego małego handlu, wywołane ekspansją sieci lub centrów handlowych oraz zbyt mała oferta usług (bankowych, rzemieślniczych, itp.). Respondenci raczej nie odnotowują problemu braku rąk do pracy oraz braku miejsc pracy.

Dla samych przedsiębiorców największe utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej stanowi wysokość czynszu oraz dostępność lokali pod wynajem dla przedsiębiorców. Nie odczuwają oni też zbyt dużego wsparcia ze strony gminy zarówno w kwestii rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, jak i promocji firm. Respondenci ocenili skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej jako przeciętną i niską.

Dla osób prowadzących własne firmy na obszarze rewitalizacji (OR) najważniejsze lokalne potencjały stanowi: dostępność do opieki zdrowotnej, dostępność do instytucji kultury oraz poziom środków UE pozyskiwanych przez mieszkańców gminy w tym stowarzyszenia itp. Wskazano także na aktywność społeczną i walory środowiska naturalnego. Kluczowe wnioski wynikające z badania ankietowego przedstawiono także w punkcie III.6.

III.5.3 Spacery studyjne po wyznaczonym obszarze rewitalizacji

Odrębne spacery studyjne po obszarze rewitalizacji odbyły się na terenach gminy stanowiących wyznaczony obszar rewitalizacji, tj., w Sołectwie Magnuszewice (JA8–ZOW), Sołectwie Sławoszew (JA13–ZOW) oraz Sołectwie Kurcew (JA10–ZOW).

Spacer studyjny w Sołectwie Magnuszewice (JA8–ZOW) – podobszar OR Magnuszewice

W spacerze studyjnym, który odbył się w dniu 11 sierpnia 2017 r., wraz z konsultantami Fundacji udział wzięli: mieszkańcy, sołtys, radny, przedstawiciel OSP, przedstawiciele Stowarzyszenia „Przyszłość Kotlina” oraz przedstawiciele władzy publicznej (urzędnicy gminni). Łącznie w spacerze uczestniczyło 10 osób. Uczestnicy wizytowali ulice i chodniki, boisko sportowe, a także budynek OSP wraz z otoczeniem. Głównym celem wizji lokalnej było uzyskanie pełniejszej wiedzy, dotyczącej sfery technicznej wyznaczonego obszaru dysfunkcyjnego, w tym układu komunikacyjnego, stanu dróg, chodników i oświetlenia, stanu jedynego w gminie, pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej oraz zagospodarowania miejsc publicznych. Na miejscu zastanawiano się także

nad przyczynami i skutkami, jakie wywołuje degradacja techniczna obiektów i przestrzeni publicznej. Uwagi oraz sugestie uczestników spaceru uwzględnione zostały w punkcie III.6.

Spacer studyjny w Sołectwie Sławoszew (JA13–ZOW) – podobzar OR Kurcew–Sławoszew

W spacerze studyjnym, który odbył się w dniu 11 sierpnia 2017 r., wraz z konsultantami Fundacji udział wzięli: mieszkańcy, sołtys, przedstawiciel rady sołectkiej, przedstawiciel OSP, przedstawicielka Koła Gospodyń Wiejskich oraz przedstawiciele władzy publicznej (urzędnicy gminni). Łącznie w spacerze uczestniczyło 8 osób. Uczestnicy wizytowali ulice i chodniki, miejsce rekreacyjno–sportowe w centrum wsi, a także świetlicę wiejską z najbliższym jej otoczeniem. Głównym celem wizji lokalnej było uzyskanie pełniejszej wiedzy, dotyczącej sfery technicznej wyznaczonego obszaru dysfunkcyjnego, w tym układu komunikacyjnego, stanu dróg, chodników i oświetlenia, stanu technicznego jedynego we wsi miejsca rekreacji, spotkań oraz imprez kulturalnych oraz zagospodarowania otoczenia świetlicy wiejskiej. Na miejscu zastanawiano się także nad przyczynami i skutkami, jakie wywołuje degradacja techniczna obiektów i przestrzeni publicznej. Uwagi oraz sugestie uczestników spaceru uwzględnione zostały w punkcie III.6.

Spacer studyjny w Sołectwie Kurcew (JA10–ZOW) – podobzar OR Kurcew–Sławoszew

W spacerze studyjnym, który odbył się w dniu 11 sierpnia 2017 r., wraz z konsultantami Fundacji udział wzięli: mieszkańcy, radny oraz przedstawiciele władzy publicznej (urzędnicy gminni). Łącznie w spacerze uczestniczyło 5 osób. Uczestnicy wizytowali ulice i chodniki oraz teren po byłym wyrobisku żwiru, który ma zostać przekształcony w miejsce rekreacyjne. Głównym celem wizji lokalnej było uzyskanie pełniejszej wiedzy, dotyczącej sfery technicznej wyznaczonego obszaru dysfunkcyjnego, w tym układu komunikacyjnego, stanu dróg, chodników oraz możliwości zagospodarowania dawnego wyrobiska piasku. Na miejscu zastanawiano się także nad przyczynami i skutkami, jakie wywołuje degradacja techniczna obiektów i przestrzeni publicznej. Uwagi oraz sugestie uczestników spaceru uwzględnione zostały w punkcie III.6.

Poniżej, na zdjęciach przedstawiono wybrane fragmenty obszaru rewitalizacji (OR).

Fot.1 Wymagające modernizacji jedyne w gminie pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej (Magnuszewice)

Fot.2 Wymagające modernizacji jedyne w gminie pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej (Magnuszewice)

Fot.3 Niezagospodarowany teren przy świetlicy wiejskiej (Sławoszew)

Fot.4 Wymagające przebudowy oraz modernizacji miejsce rekreacyjno-sportowe w centrum wsi (Sławoszew)

Fot.5 Dawne wyrobisku żwiru (Kurcew)

Fot.6 Dawne wyrobisku żwiru (Kurcew)

III.6. Wnioski z diagnozy – skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określone zostały na podstawie sporządzonej diagnozy gminy, w tym diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), w szczególności w oparciu o dane i wnioski wynikające z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (OR), czyli z **debat z interesariuszami obszaru rewitalizacji, ankietyzacji interesariuszy obszaru rewitalizacji oraz spacerów studyjnych** po wyznaczonym obszarze rewitalizacji, a także dodatkowych, uszczegóławiających danych

i informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy oraz Policji. Poniżej zaprezentowano charakter potrzeb rewitalizacyjnych w poszczególnych sferach oraz lokalne potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR), z podziałem na podobszary.

III.6.1 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)

Podobszar OR Magnuszewice (JA8–ZOW)

- **ograniczenie ubóstwa wśród mieszkańców.** Na wyznaczonym podobszarze OR, 45 osób pobierało zasiłki w formie pomocy rzeczowej i/lub finansowej oraz 6 osób pobierało zasiłki stałe. Wypłata zasiłków wynikała z następujących przyczyn: ubóstwo w rodzinie 31%, choroba 22%, niepełnosprawność 20%, bezrobocie 11%, rodzina wielodzietna 7%, problem alkoholowy w rodzinie 4%, rodzina niepełna 1,5%, inne 3,5%. Ponadto, 3 rodziny regularnie korzystały z Punktu Konsultacyjnego i Informacyjnego dla Ofiar Przemocy i Uzależnień (uzupełniające dane z GOPS).
- **zwiększenie poziomu integracji mieszkańców** (*przyczyna zjawiska: zbyt mała liczba imprez gminnych, brak odpowiedniego miejsca do wspólnych spotkań, skutek: niski poziom integracji mieszkańców*) – informacje pochodzą z przeprowadzonej debaty.

Podobszar OR Kurcew–Sławoszew obejmujący jednostki analityczne posiadające ze sobą wspólne granice – **JA10–ZOW (Kurcew)** oraz **JA13–ZOW (Sławoszew)**

- **obniżenie odsetka osób pozostających bez pracy.** Na wyznaczonym podobszarze OR, 15 osób pozostawało bez pracy, w tym 7 kobiet. 13 osób nie posiadało prawa do zasiłku, w tym 3 osoby nie posiadały żadnych kwalifikacji zawodowych. 11 osób spośród wszystkich bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne. Ponad połowę osób bez pracy stanowiły osoby do 30 roku życia. (uzupełniające dane z PUP),
- **ograniczenie ubóstwa wśród mieszkańców.** Na wyznaczonym podobszarze OR, 66 osób pobierało zasiłki w formie pomocy rzeczowej i/lub finansowej oraz 7 osób pobierało zasiłki stałe. Wypłata zasiłków wynikała z następujących przyczyn: ubóstwo w rodzinie 32%, choroba 18%, bezrobocie 14%, problem alkoholowy w rodzinie 11%, niepełnosprawność 9,5%, rodzina wielodzietna 7,5%, rodzina niepełna 4,7%, inne 3,3% (uzupełniające dane z GOPS).
- **zmniejszenie ilości przestępstw oraz zwiększenie bezpieczeństwa publicznego.** Na wyznaczonym podobszarze OR zarejestrowano 7 przestępstw. Ponadto, odnotowano 8 zdarzeń drogowych oraz 30 interwencji policyjnych o różnym charakterze (uzupełniające dane z KPP).
- **organizacja dodatkowych zajęć dla uczniów z problemami w nauce oraz spotkań z ich rodzicami.** Na wyznaczonym podobszarze OR, w roku szkolnym

2015/2016 promocji do klasy wyższej nie otrzymało 3 uczniów (tylko uczniowie szkół podstawowych). Byli to jedyni uczniowie z terenu gminy, którzy powtarzali klasę. W latach ubiegłych problem ten dotyczył także tylko uczniów szkół podstawowych i przedstawiał się następująco: rok szkolny 2011/2012 – 2 uczniów nie otrzymało promocji do klasy wyższej, rok szkolny 2012/2013 – 1 uczeń nie otrzymał promocji do klasy wyższej, rok szkolny 2013/2014 – 1 uczeń nie otrzymał promocji do klasy wyższej oraz rok szkolny 2014/2015 – 2 uczniów nie otrzymało promocji do klasy wyższej (uzupełniające dane z UG).

III.6.2 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej

Cały obszar rewitalizacji

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych największym problemem gospodarczym obszaru rewitalizowanego (OR) są przede wszystkim niskie płace. W następnej kolejności wymieniono: złą kondycję miejscowych przedsiębiorstw, problemy miejscowego małego handlu, wywołane ekspansją sieci lub centrów handlowych oraz zbyt małą ofertą usług (bankowych, rzemieślniczych, itp.). Respondenci raczej nie odnotowują problemu braku rąk do pracy oraz braku miejsc pracy. Dla samych przedsiębiorców największe utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej stanowi wysokość czynszu oraz dostępność lokali pod wynajem dla przedsiębiorców. Nie odczuwają oni też zbyt dużego wsparcia ze strony gminy zarówno w kwestii rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, jak i promocji firm. Respondenci ocenili skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej jako przeciętną i niską.

III.6.3 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej

Podobszar OR Magnuszewice (JA8–ZOW)

Nie odnotowano potrzeb rewitalizacyjnych w tej sferze.

Podobszar OR Kurcew–Sławoszew obejmujący jednostki analityczne posiadające ze sobą wspólne granice – **JA10–ZOW (Kurcew)** oraz **JA13–ZOW (Sławoszew)**

Główną potrzebą rewitalizacyjną podobszaru w tej sferze jest **budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej** (wnioski zgłaszane podczas debat).

III.6.4 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Podobszar OR Magnuszewice (JA8–ZOW)

Nie odnotowano potrzeb rewitalizacyjnych w tej sferze.

Podobszar OR Kurcew–Sławoszew obejmujący jednostki analityczne posiadające ze sobą wspólne granice – **JA10–ZOW (Kurcew)** oraz **JA13–ZOW (Sławoszew)**

Głównymi potrzebami rewitalizacyjnymi podobszaru w tej sferze są: **urządzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego** na terenie byłej żwirowni oraz **budowa boiska do piłki nożnej** (wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego oraz debaty).

III.6.5 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej

Podobszar OR Magnuszewice (JA8–ZOW)

- **modernizacja jedyne w gminie, pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej wraz z nadaniem obiektowi funkcji rekreacyjnych** (*przyczyna zjawiska*: postępująca techniczna degradacja boiska, brak środków finansowych w budżecie gminy, *skutek*: zły stan techniczny boiska, brak funkcji rekreacyjnych obiektu, częściowe wykorzystanie obiektu). Obecnie, na boisku piłkarskim odbywają się tylko rozgrywki ligowe (Błękitni Sparta) oraz okazjonalne mecze i zawody sportowe – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego.

Podobszar OR Kurcew–Sławoszew obejmujący jednostki analityczne posiadające ze sobą wspólne granice – **JA10–ZOW (Kurcew)** oraz **JA13–ZOW (Sławoszew)**

- **rozbudowa i poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz kulturalnej** (*przyczyna zjawiska*: wiek istniejącej infrastruktury, brak środków finansowych w budżecie gminy, *skutek*: ograniczone możliwości korzystania z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz kulturalnej, w szczególności przez dzieci i młodzież, niska funkcjonalność – wnioski zgłaszane podczas spaceru studyjnego).

III.6.6 Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)

Podobszar OR Magnuszewice (JA8–ZOW)

Lokalne potencjały podobszaru OR przedstawiono poniżej w oparciu o badania ankietowe oraz odbytą debatę. Zaliczają się do nich:

- **dobry stan dróg i ciągów pieszo–rowerowych**
- **dobry układ komunikacyjny** (połączenia dróg gminnych z drogami wyższego rzędu),
- **dostęp do opieki medycznej** (lekarze rodzinni),
- **dobra infrastruktura komunalna** (wodociągi oraz zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej),
- **dostęp do dogodnych połączeń komunikacyjnych** (połączenia z Kotlinem, Jarocinem oraz Pleszewem),

- **walory środowiska naturalnego** (rzeka Lutynia, 2 parki, w tym jeden przy zespole pałacowym).

Podobszar OR Kurcew–Sławoszew obejmujący jednostki analityczne posiadające ze sobą wspólne granice – **JA10–ZOW (Kurcew)** oraz **JA13–ZOW (Sławoszew)**

Lokalne potencjały podobszaru OR przedstawiono poniżej w oparciu o badania ankietowe oraz odbyte debaty. Zaliczają się do nich:

- **wysoka aktywność społeczna** (prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich oraz OSP. Liczne imprezy środowiskowe takie jak: rajdy rowerowe, Dzień Dziecka, Dzień Seniora, dożynki),
- **dostęp do instytucji kultury** (filia biblioteki),
- **dobry układ komunikacyjny** (połączenia dróg gminnych z drogami wyższego rzędu),
- **dostępności siły roboczej**
- **poziom wykształcenia oraz kompetencji mieszkańców**

IV. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI (OR) PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizję stanu obszaru rewitalizacji (OR) po przeprowadzeniu rewitalizacji można zdefiniować jako stan docelowy, do którego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji w gminie. Innymi słowy, jest to swoista „fotografia” (obraz) obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji w przyjętym horyzoncie czasowym. W przypadku niniejszego dokumentu jest to rok 2023.

Wizja określona została w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy gminy i wynikające z niej potrzeby rewitalizacyjne oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR). Jej zasadniczy kształt został wypracowany podczas debat z interesariuszami obszaru rewitalizacji.

Wizja stanu obszaru rewitalizacji (OR) brzmi: **Obszar rewitalizacji wyznaczony w gminie, po przeprowadzonym procesie rewitalizacji będzie obszarem o znacznie niższej liczbie osób bezrobotnych oraz żyjących w ubóstwie uzależnionych od zasiłków. Mieszkańcy będą wyposażeni w większe kompetencje zawodowe oraz motywację do pracy.**

W wyniku przeprowadzonych działań nastąpi znaczna poprawa warunków życia dzięki rozwojowi lokalnych potencjałów, modernizacji infrastruktury społecznej i zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa. Ograniczone zostaną zjawiska patologiczne jak alkoholizm, wandalizm i zdemoralizowanie młodzieży.

V. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele rewitalizacji przedstawione w niniejszym dokumencie powiązane są ściśle z wnioskami wynikającymi z części diagnostycznej oraz **wynikają z wizji stanu obszaru rewitalizacji (OR)** po przeprowadzeniu rewitalizacji, **stanowiącej rdzeń opracowania**. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb rewitalizacyjnych. Do poszczególnych celów przypisano **kierunki działań** odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 sformułowano następujące cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

CEL 1. Poprawa jakości życia
osób wykluczonych
i zagrożonych wykluceniem
społecznym

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Ograniczenie bezrobocia, ubóstwa oraz poprawa poziomu integracji społecznej i bezpieczeństwa publicznego.

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2 Pomoc uczniom z problemami w nauce oraz ich rodzicom.

CEL 2. Budowa oraz
modernizacja infrastruktury
społecznej i środowiskowej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 Budowa infrastruktury chroniącej środowisko naturalne.

VI. PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Program rewitalizacji powinien zawierać **listę planowanych, podstawowych projektów rewitalizacyjnych**, tj. takich, bez których realizacja założonych celów rewitalizacji oraz przypisanych im kierunków działań nie będzie możliwa. W programie rewitalizacji należy ująć także charakterystykę **pozostałych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych** tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu. Ponadto, jeżeli zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne wymagają komplementarnych i skoordynowanych działań, dla których uzasadniona jest realizacja co najmniej dwóch projektów finansowanych ze środków jednego, dwóch lub trzech funduszy europejskich (EFS, EFRR lub Fundusz Spójności), w programie rewitalizacji ująć należy także **projekty zintegrowane**.

VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Proponowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 projekty rewitalizacyjne w pełni odpowiadają na stwierdzone na obszarze rewitalizacji (OR) problemy zdefiniowane w poszczególnych jednostkach analitycznych. Działania zaproponowane dla podobszaru OR Magnuszewice mają służyć przeciwdziałaniu problemom ubóstwa i niewielkiego stopnia integracji mieszkańców, a także braku przestrzeni sportu i rekreacji.

Dla drugiego podobszaru OR Kurcew–Sławoszew przede wszystkim zdiagnozowano problem: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, edukacji, braku sieci kanalizacji sanitarnej oraz złego stanu i dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Mając na uwadze stwierdzone deficyty przygotowano 11 projektów rewitalizacyjnych oraz 1 przedsięwzięcie rewitalizacyjne. Na kolejnych stronach w formie tabelarycznej przedstawiono listę podstawowych projektów rewitalizacyjnych.

PROJEKT 1.1.1.		
Tytuł projektu	Program ograniczenia bezrobocia	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.2., 1.2.1.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 1. Poprawa jakości życia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Ograniczenie bezrobocia, ubóstwa oraz poprawa poziomu integracji społecznej i bezpieczeństwa publicznego	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Organizacja pozarządowa, PUP w Jarocinie	
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji	
Szacowana wartość projektu	300 tys. PLN (50 tys. PLN rocznie)	
Planowane źródła finansowania projektu	EFS i środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018–2023	

Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt polega na uruchomieniu działań zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, skierowanych w szczególności do osób bez kwalifikacji zawodowych. W trybie konkursowym zostanie wyłoniona organizacja, która najpierw dokona dokładnej diagnozy sytuacji osób bezrobotnych z OR, a następnie przygotuje i wdroży program ich aktywizacji. Program będzie trwał 6 lat. Realizowane w ramach niego działania będą ściśle powiązane z deficytami oraz potrzebami wynikającymi z diagnozy, występującymi na OR. Do programu włączone zostaną również osoby bezrobotne z podobszaru OR JA8-ZOW, gdzie odsetek osób bez pracy jest niższy niż wartość referencyjna dla całej gminy, niemniej jednak problem ten dotyczy 12 osób. Łącznie programem objęte będzie średnio ok. 30 osób rocznie. Dobór tematyki szkoleń dla osób bezrobotnych dokonany zostanie w oparciu o lokalne uwarunkowania oraz specyfikę osób pozostających bez pracy. Działanie będzie kompleksowo uwzględniać problemy społeczne wynikające z diagnozy oraz charakter lokalnego rynku pracy na wyznaczonym OR.
Prognozowane rezultaty	Objęcie programem wsparcia osób bezrobotnych 30 mieszkańców OR. Zmniejszenie, do 2023 roku, liczby osób bez pracy o ok. 35%, co stanowi 10 osób. Obecnie łączna liczba osób bezrobotnych na OR wynosi 27 osób.
Sposób oceny rezultatów	Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Jarocinie

PROJEKT 1.1.2.		
Tytuł projektu	Program wyjścia z ubóstwa	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1., 1.2.1.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 1. Poprawa jakości życia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	

Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Ograniczenie bezrobocia, ubóstwa oraz poprawa poziomu integracji społecznej i bezpieczeństwa publicznego
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin
Podmioty współpracujące	Organizacja pozarządowa, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotlinie
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji
Szacowana wartość projektu	600 tys. PLN (100 tys. PLN rocznie)
Planowane źródła finansowania projektu	EFS i środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018–2023
Opis/zakres realizowanych zadań	Działanie zostanie przeprowadzone w 2 etapach. W pierwszym zostanie wyłoniona, na zasadzie konkursu, organizacja, która przygotuje diagnozę osób dotkniętych ubóstwem (głównie pod kątem przyczyn ubóstwa i profilu osób z tym problemem) oraz opracuje program walki z ubóstwem. Drugi etap obejmie wdrożenie działań przewidzianych do realizacji w programie wyjścia z ubóstwem: integrację osób żyjących w ubóstwie, pomoc osobom żyjącym w ubóstwie poprzez pracę socjalną, przyznanie zasiłków i pomocy w naturze oraz działania o charakterze środowiskowym. Przewidziane do realizacji działania w pierwszej kolejności odnoszą się do zdiagnozowanych deficytów wyznaczonego obszaru rewitalizacji, odpowiadając bezpośrednio na występujące tu problemy ubóstwa. Działania te będą miały bardziej sprofilowany zakres interwencji niż przedsięwzięcia realizowane przez PUP czy OPS i będą kompleksowo podchodzić do problemu ubóstwa na OR. Program będzie trwał 6 lat. Łącznie programem objęte będzie średnio ok. 120 osób rocznie.
Prognozowane rezultaty	Objęcie programem 120 mieszkańców OR znajdujących się w sytuacji ubóstwa. Zmniejszenie, do 2023 roku, liczby osób żyjących w ubóstwie o ok. 20%, co stanowi 25 osób. Obecnie łączna liczba tych osób na OR wynosi 124 osoby.
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotlinie

PROJEKT 1.1.3.		
Tytuł projektu	Bezpieczny Kurcew oraz Sławoszew	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1., 1.1.2.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 1. Poprawa jakości życia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Ograniczenie bezrobocia, ubóstwa oraz poprawa poziomu integracji społecznej i bezpieczeństwa publicznego	
Podmiot realizujący projekt	Policja	
Podmioty współpracujące	Gmina Kotlin	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew	
Szacowana wartość projektu	420 tys. PLN (70 tys. PLN rocznie)	
Planowane źródła finansowania projektu	EFS i środki własne Policji	
Okres realizacji projektu	2018–2023	
Opis/zakres realizowanych zadań	Zwiększenie liczby patroli policji na drogach oraz podczas imprez gminnych, w szczególności w okresie letnim oraz w weekendy. Profilaktyczny wpływ obecności patroli policyjnych oraz większa możliwość interwencji z pewnością wpłyną na zmniejszenie liczby przestępstw i poprawę bezpieczeństwa na podobszarze OR.	
Prognozowane rezultaty	Utworzenie dodatkowego etatu policyjnego w komendzie policji. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez zmniejszenie liczby przestępstw o połowę (w 2016 roku na podobszarze OR Kurcew–Sławoszew stwierdzono 7 przestępstw, prognozuje się, że w wyniku realizacji projektu ich liczba spadnie do 3) oraz ograniczenie liczby interwencji policyjnych do 10 na podobszarze OR.	
Sposób oceny rezultatów	Raporty Policji	

PROJEKT 1.1.4.		
Tytuł projektu	Organizacja szkoleń oraz zajęć i spotkań integracyjnych dla mieszkańców Magnuszewic	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1., 1.1.2., 2.1.1.	
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektem 2.1.1.)	☐ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 1. Poprawa jakości życia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Ograniczenie bezrobocia, ubóstwa oraz poprawa poziomu integracji społecznej i bezpieczeństwa publicznego	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotlinie, organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Magnuszewice	
Szacowana wartość projektu	150 tys. PLN (30 tys. PLN rocznie)	
Planowane źródła finansowania projektu	środki budżetowe Gminy Kotlin oraz środki MPiPS	
Okres realizacji projektu	2019 - 2023	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane na podobszarze OR potrzeby: ograniczenie ubóstwa wśród mieszkańców oraz zwiększenie poziomu integracji mieszkańców. W ramach projektu prowadzone będą następujące działania: • aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i korzystających z opieki społecznej, • „Senior w akcji” – zagospodarowanie czasu wolnego osobom w wieku poprodukcyjnym, • organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu sportu, wypoczynku oraz rekreacji. Powyższe działania prowadzone będą przez wynajętych ekspertów, liderów środowiskowych, wyspecjalizowanych pracowników instytucji samorządowych oraz organizacje pozarządowe. Miejszem realizacji projektu będzie zmodernizowane boisko sportowe wraz z nowopowstałą świetlicą pełniącą funkcję centrum aktywności społecznej.	

Prognozowane rezultaty	Zmniejszenie, do 2023 roku, liczby osób bez pracy o 15%, co stanowi 2 osoby. Obecnie łączna liczba osób bezrobotnych na podobszarze OR wynosi 12 osób. Objęcie 3 grup seniorów po 20 osób działaniem „Senior w akcji”. Szacuje się, łączna liczba osób w wieku poprodukcyjnym na podobszarze OR wynosi ok. 150 osób. Organizacja dla 50 dzieci zajęć z zakresu sportu i rekreacji.
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotlinie

PROJEKT 1.2.1.		
Tytuł projektu	Wsparcie uczniów z problemami w nauce	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1., 1.1.2.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 1. Poprawa jakości życia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2 Pomoc uczniom z problemami w nauce oraz ich rodzicom.	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotlinie	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew	
Szacowana wartość projektu	40 tys. PLN (10 tys. PLN rocznie)	
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy Kotlin	
Okres realizacji projektu	2018, 2019, 2020 i 2022	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowany na podobszarze OR problem wyższego niż średnia ogólnogminna, odsetka uczniów bez promocji do klasy wyższej (w tym nieukończenie szkoły). Celem projektu jest pomoc uczniom z problemami w nauce oraz	

	ich rodzicom. Średniorocznie 2–3 uczniów szkół podstawowych z podobszaru OR nie otrzymuje promocji do klasy wyższej. W ramach projektu prowadzone będą regularne zajęcia dodatkowe dla tych dzieci (2–3) z przedmiotów stanowiących trudności dla uczniów, a także odbywać się będą spotkania z rodzicami mające na celu zwiększenie ich świadomości o roli edukacji oraz nabycie przez nich praktycznych umiejętności pomocy dzieciom w systematycznej nauce (rodzice będą dokładnie instruowani, w jaki sposób postępować z dziećmi i w jaki sposób wspierać je w nauce).
Prognozowane rezultaty	Całkowite wyeliminowanie zjawiska powtarzania klasy przez uczniów szkół podstawowych (średniorocznie z 3 do 0). Zwiększenie świadomości rodziców uczniów o roli edukacji.
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania gminy

PROJEKT 2.1.1.		
Tytuł projektu	Przebudowa gminnego boiska sportowego w Magnuszewicach wraz z rozbudową zaplecza o świetlicę oraz nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych	
Sfera oddziaływania	Społeczna, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.4., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5.	
Projekt zintegrowany	☒ TAK (z projektem 1.1.4)	☐ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo–rekreacyjnej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Klub sportowy „Błękitni Sparta”, organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Magnuszewice	
Szacowana wartość projektu	800 tys. PLN	

Planowane źródła finansowania projektu	EFRR i środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018–2019
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę modernizacji pełnowymiarowego boiska piłkarskiego wraz z nadaniem obiektowi funkcji rekreacyjnych. Projekt obejmuje przebudowę boiska poprzez wykonanie murawy trawiastej, odwodnienie terenu, nawodnienie nawierzchni murawy, wykonanie bramek boiska głównego i boiska treningowego, obliniowanie boisk, modernizację istniejącego oświetlenia, rozbudowę trybun oraz budowę infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej wraz z zapleczem garażowym i wyposażeniem technicznym do utrzymania i pielęgnacji terenu. Obiekt po zakończeniu prac będzie służył jako miejsce do uprawiania sportu wyczynowego oraz rekreacji, w szczególności do prowadzenia treningów i rozgrywek ligowych pomiędzy klubami sportowymi, rozgrywek pomiędzy mieszkańcami sołectw oraz spotkań i integracji mieszkańców, jak również dla dzieci w zakresie potrzeb edukacyjnych. Wyżej wymieniony obiekt rozbudowany będzie także o część przestrzeni funkcjonalnej pełniącej funkcje społeczne - świetlica. W świetlicy będzie wygospodarowana część sanitarna, kuchenna oraz ogólnoużytkowa, przystosowana do osób niepełnosprawnych. Świetlica będzie pełniła funkcje socjalne jako miejsce niwelowania deficytów w sferze społecznej zdiagnozowanych na podobszarze OR. Obiekt będzie służył wsparciu społeczeństwa w podejmowaniu działań integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych oraz rekreacyjnych.
Prognozowane rezultaty	Poprawa dostępności obiektów sportowych i miejsca integracji (świetlica) mieszkańców podobszaru OR. Szacuje się, że ze świetlicy korzystać będzie ponad 500 osób rocznie. Aktywizacja i integracja dzieci, młodzieży oraz mieszkańców podobszaru OR (wzrost korzystających z obiektu ponad dwukrotny, obecnie z boiska korzysta ok. 400 mieszkańców głównie z podobszaru OR, po realizacji projektu prognozuje się, że będzie to ok. 900 osób rocznie, w tym mieszkańcy OR). Poprawa bezpieczeństwa i komfortu korzystających z obiektu. Poprawa estetyki wizualnej miejsca.
Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót. Sprawozdania gminy oraz klubu sportowego.

PROJEKT 2.1.2.		
Tytuł projektu	Budowa zbiornika wodnego w Kurcewie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	
Sfera oddziaływania	Społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 2.1.1., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew-Sławoszew – Sołectwo Kurcew	
Szacowana wartość projektu	1 mln PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR i środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018–2019	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę utworzenia miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego, którego brakuje w Kurcewie. Projekt obejmuje budowę zbiornika wodnego oraz zagospodarowanie przyległego terenu po byłej żwirowni polegające na wybudowaniu ścieżek pieszo-rowerowych, utworzeniu miejsc wypoczynku i rekreacji (ławki, stoliki, tablice informacyjne, wiata piknikowa oraz miejsce na usługi gastronomiczne), doprowadzenie prądu, wody i kanalizacji, wykonanie toalet publicznych oraz budowę parkingu. Obiekt służyć będzie jako miejsce do rekreacji, wypoczynku spotkań i integracji, a także jako miejsce do spacerów i wycieczek	

	rowerowych. Organizowane będą także spotkania dla osób starszych.
Prognozowane rezultaty	Utworzenie obiektu rekreacyjno–wypoczynkowego. Aktywizacja lokalnej społeczności (w Kurcewie zamieszkuje 266 osób, które nie mają miejsca do rekreacji, integracji oraz wypoczynku. Prognozuje się, że 70% mieszkańców, tj. ok. 190 osób z OR regularnie korzystać będzie z nowopowstałego obiektu). Zagospodarowanie technicznie zdegradowanego terenu po byłej żwirowni. Poprawa estetyki terenu.
Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót. Sprawozdania gminy.

PROJEKT 2.1.3.		
Tytuł projektu	Zagospodarowanie placu za świetlicą wiejską w Sławoszewie	
Sfera oddziaływania	Społeczna, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.4., 2.1.5.,	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo–rekreacyjnej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	OSP w Sławoszewie	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Sławoszew	
Szacowana wartość projektu	100 tys. PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR i środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2020–2021	

Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę rozbudowy infrastruktury kulturalnej w Sławoszewie. Projekt obejmuje budowę sceny z zadaszeniem, oświetlenie terenu, utwardzenie palcu za świetlicą, nasadzenie zieleni ozdobnej oraz zagospodarowanie terenu poprzez umiejscowienie stołów, krzeseł i ławek. Obiekt służyć będzie do organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych oraz spotkań integracyjnych mieszkańców sołectwa.
Prognozowane rezultaty	Poprawa dostępności do obiektów kulturalnych i rekreacyjnych. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej (prognozuje się wzrost liczby uczestników imprez kulturalno-rozrywkowych o ponad 50%, obecnie jest to ok. 200 mieszkańców podobszaru OR, a po realizacji projektu będzie to ok. 500 osób, głównie zamieszkujących ten obszar). Poprawa estetyki miejsca.
Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót. Sprawdzania gminy.

PROJEKT 2.1.4.		
Tytuł projektu	Przebudowa miejsca rekreacji i sportu w centrum Sławoszewa	
Sfera oddziaływania	Społeczna, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.5.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew-Sławoszew – Sołectwo Sławoszew	
Szacowana wartość projektu	200 tys. PLN	

Planowane źródła finansowania projektu	EFRR i środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2019–2020
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowo–rekreacyjnej w Sławoszewie. Projekt obejmuje: przebudowę boiska do siatkówki i koszykówki, budowę siłowni zewnętrznej, utwardzenie terenu – ścieżki komunikacyjne, wykonanie oświetlenia terenu, nasadzenia zieleni oraz budowę małej architektury. Obiekt (jedyne w sołectwie), służyć będzie jako miejsce rekreacji i spotkań, uprawiania sportu oraz rozgrywek sportowych pomiędzy mieszkańcami sołectwa.
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie liczby osób uprawiających sport, w szczególności przez dzieci oraz młodzież o ponad 50% (na chwilę obecną z obiektu korzysta około 150 mieszkańców podobszaru OR rocznie, po realizacji przedsięwzięcia będzie to ok. 400 osób zamieszkujących ten obszar rocznie). Poprawa dostępności obiektów sportowych. Poprawa estetyki wizualnej terenu.
Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót. Sprawozdania gminy.

PROJEKT 2.1.5.		
Tytuł projektu	Budowa boiska do piłki nożnej w Kurcewie	
Sfera oddziaływania	Społeczna, przestrzenno–funkcjonalna, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo–rekreacyjnej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Kurcew	
Szacowana wartość projektu	20 tys. PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR i środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2020	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę budowy boiska do piłki nożnej (wniosek zgłoszony przez młodzież z Kurcewa). Projekt obejmuje budowę boiska do piłki nożnej o wymiarach boiska typu „Orlik”, wykonanie oświetlenia i odwodnienia terenu oraz nasadzenie zieleni. Obiekt (jedyne w sołectwie), służyć będzie jako miejsce uprawiania sportu przez dzieci i młodzież.	
Prognozowane rezultaty	Utworzenie boiska do piłki nożnej (obecnie brakuje takiego obiektu). Aktywizacja ruchowa mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży. W Kurcewie zamieszkuje 266 osób, w tym 23 uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Prognozuje się, że 20% mieszkańców, tj. ok. 55 osób z OR, regularnie korzystać będzie z nowopowstałego obiektu sportowego. Szacuje się, że	

	po realizacji projektu z obiektu będzie korzystać ok. 250 mieszkańców z podobszaru OR rocznie. Poprawa dostępności obiektów sportowych.
Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót. Sprawozdania gminy oraz organizacji pozarządowych.

PROJEKT 2.2.1.		
Tytuł projektu	Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Sławoszewie	
Sfera oddziaływania	Społeczna, środowiskowa, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekt 2.2.2	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 Budowa infrastruktury chroniącej środowisko naturalne	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	_____	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Sławoszew	
Szacowana wartość projektu	3 mln PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	PROW i środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018–2020	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę zmniejszenia zagrożenia dla środowiska naturalnego spowodowaną brakiem kanalizacji sanitarnej. Projekt obejmuje budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej dla całego sołectwa Sławoszew.	
Prognozowane rezultaty	Podłączenie docelowo 101 gospodarstw domowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. Poprawa jakości wód i gleby.	

Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót. Sprawozdania gminy dotyczące odprowadzania ścieków bytowych.
-------------------------	---

PROJEKT 2.2.2.		
Tytuł projektu	Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Kurcewie	
Sfera oddziaływania	Społeczna, środowiskowa, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekt 2.2.1	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej	
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 Budowa infrastruktury chroniącej środowisko naturalne	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Kotlin	
Podmioty współpracujące	_____	
Lokalizacja projektu	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Kurcew	
Szacowana wartość projektu	3,6 mln PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	PROW i środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2020–2021	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na podobszarze OR potrzebę zmniejszenia zagrożenia dla środowiska naturalnego spowodowaną brakiem kanalizacji sanitarnej. Projekt obejmuje budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej dla całego sołectwa Kurcew.	
Prognozowane rezultaty	Podłączenie docelowo 50 gospodarstw domowych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. Poprawa jakości wód i gleby. Obniżenie kosztów odprowadzania ścieków bytowych.	
Sposób oceny rezultatów	Protokół odbioru robót.	

	Sprawozdania gminy dotyczące odprowadzania ścieków bytowych.
--	--

Przedstawione powyżej projekty rewitalizacyjne w kompleksowy sposób obejmują zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji (OR) problemy sfery społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Dla podobszaru OR Magnuszewice przygotowano 4 działania, w tym 2 obejmujące cały OR. Projekty rewitalizacyjne dla tego podobszaru OR odnoszą się do najistotniejszych problemów na nim zdefiniowanych tj. bezrobocia i ubóstwa, braku integracji mieszkańców oraz potrzeby modernizacji przestrzeni sportowo-rekreacyjnej w sołectwie. Realizacji tych trzech projektów umożliwi rozwiązanie najważniejszych deficytowych kwestii stwierdzonych na terenie tego podobszaru OR oraz znaczną poprawę jakości życia mieszkańców. Dla tego podobszaru wyznaczono 3 działania miękkie oraz 1 projekt infrastrukturalny, które w pełni odpowiadają na zdefiniowane problemy mieszkańców podobszaru.

Podobszar OR Kurcew-Sławoszew został objęty 10 projektami rewitalizacyjnymi, w tym 2 obejmują cały OR, 2 cały podobszar OR Kurcew-Sławoszew, 3 są dedykowane dla sołectwa Kurcew i 3 dla sołectwa Sławoszew. Przedsięwzięcia obejmujące cały OR dotyczą problemów bezrobocia i ubóstwa. Działania kierowane dla podobszaru OR Kurcew-Sławoszew związane są z poprawą bezpieczeństwa oraz podniesieniem poziomu edukacji. Uwzględniając specyficzne potrzeby mieszkańców sołectwa Kurcew przygotowano projekty przewidujące rozbudowę przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej, sportowej oraz infrastruktury kanalizacji sanitarnej. Natomiast w sołectwie Sławoszew zaplanowano stworzenie przestrzeni integracji mieszkańców – miejsca spotkań, przebudowę przestrzeni sportu i rekreacji oraz budowę kanalizacji sanitarnej. Dla tego podobszaru wyznaczono 4 działania miękkie oraz 6 projektów infrastrukturalny, które kompleksowo odnoszą się do stwierdzonych na podobszarze deficytów.

VI.2. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej, w formie tabelarycznej przedstawiono listę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1	
Opis typu przedsięwzięcia	Budowa uzupełniających odcinków ciągów pieszo–rowerowych
Sfera oddziaływania	Społeczna, techniczna
Cel rewitalizacji	Cel 2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury społecznej i środowiskowej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Budowa oraz rozwój infrastruktury sportowo–rekreacyjnej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji
Szacowana wartość przedsięwzięcia	300 tys. PLN
Opis	W ramach przedsięwzięcia planowana jest uzupełniająca budowa krótkich odcinków chodników oraz ścieżek rowerowych (do 900 m) wzdłuż dróg gminnych, w miejscach, gdzie brakuje tego rodzaju infrastruktury.
Prognozowane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa publicznego. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.

VI.3. Projekty zintegrowane

W oparciu o diagnozę gminy, w dokumencie zamieszczono zarówno projekty inwestycyjne, jak i projekty o charakterze „miękkim”, wzajemnie się uzupełniające oraz mające przyczynić się do wyeliminowania lub ograniczenia zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Ich główne źródła finansowania stanowią: EFRR oraz EFS. W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017-2023 wskazano także projekty zintegrowane. Dotyczą one przedsięwzięć opisanych w następujących projektach:

- 1.1.4. Organizacja szkoleń oraz zajęć i spotkań integracyjnych dla mieszkańców Magnuszewic oraz 2.1.1. Przebudowa gminnego boiska sportowego w Magnuszewicach wraz z rozbudową zaplecza o świetlicę oraz nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych. Realizacja działań uwzględnionych w projekcie 2.1.1. polegających na przebudowie boiska i utworzeniu świetlicy stanowiącej centrum aktywności społecznej umożliwi realizację projektu 1.1.1. polegającego na realizacji działań integrujących i aktywizujących mieszkańców. Integracja polega na tym, że realizacja projektu 1.1.1. jest niemożliwa bez wcześniejszej realizacji projektu 2.1.1.

Ponadto, ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017-2023 pozostałe **podstawowe projekty rewitalizacyjne cechują się ścisłą komplementarnością** we wszystkich wymiarach określonych w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020.

VII. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 narzucają obowiązek ujęcia w programie rewitalizacji mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno – instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania. **Komplementarność** projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania programu rewitalizacji należy rozumieć jako **wzajemne dopełnianie się interwencji prowadzące do osiągnięcia wcześniej wyznaczonych celów rewitalizacji**. W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017 – 2023 zapewniono komplementarność projektów rewitalizacyjnych we wszystkich wymaganych w Wytycznych wymiarach.

VII.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. **Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych** ma służyć temu, by **program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji** (nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017 – 2023 **projekty rewitalizacyjne, oddziaływać będą na cały obszar rewitalizacji** dzięki ich równomiernemu, przestrzennemu rozłożeniu oraz wzajemnemu „przestrzennemu dopełnianiu się”. **Zachowanie komplementarności przestrzennej wykazano** w Rozdziale VI. „Projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne”, w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, **w wierszu „Lokalizacja projektu”** wskazując konkretne miejsce realizacji projektów na obszarze rewitalizacji (OR). Tym samym dowodzi się, że projekty te nie są skupione w jednym punkcie obszaru rewitalizacji (OR), lecz zlokalizowane na całym jego terytorium. Celem działań rewitalizacyjnych jest niwelowanie zdiagnozowanych problemów we wszystkich sferach

i podniesienie jakości życia mieszkańców. Tym samym realizacja zaplanowanych projektów przyczyni się do ograniczenia występowania negatywnych zjawisk. Zaplanowane projekty i przedsięwzięcia nie będą przenosić problemów poza rewitalizowany obszar.

Tabela 13. Lokalizacja projektów rewitalizacyjnych

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Lokalizacja	Jednostka analityczna
1.	PROJEKT 1.1.1. Program ograniczenia bezrobocia	Cały obszar rewitalizacji	JA8-ZOW, JA10-ZOW i JA13-ZOW
2.	PROJEKT 1.1.2. Program wyjścia z ubóstwa	Cały obszar rewitalizacji	JA8-ZOW, JA10-ZOW i JA13-ZOW
3.	PROJEKT 1.1.3. Bezpieczny Kurcew oraz Sławoszew	Podobszar OR Kurcew-Sławoszew	JA10-ZOW i JA13-ZOW
4.	PROJEKT 1.1.4. Organizacja szkoleń oraz zajęć i spotkań integracyjnych dla mieszkańców Magnuszewic	Podobszar OR Magnuszewice	JA8-ZOW
5.	PROJEKT 1.2.1. Wsparcie uczniów z problemami w nauce	Podobszar OR Kurcew-Sławoszew	JA10-ZOW i JA13-ZOW
6.	PROJEKT 2.1.1. Przebudowa gminnego boiska sportowego w Magnuszewicach wraz z rozbudową zaplecza o świetlicę oraz nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych	Podobszar OR Magnuszewice	JA8-ZOW
7.	PROJEKT 2.1.2. Budowa zbiornika wodnego w Kurcewie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	Podobszar OR Kurcew-Sławoszew – Sołectwo Kurcew	JA10-ZOW
8.	PROJEKT 2.1.3. Zagospodarowanie placu za świetlicą wiejską w Sławoszewie	Podobszar OR Kurcew-Sławoszew – Sołectwo Sławoszew	JA13-ZOW

9.	PROJEKT 2.1.4. Przebudowa miejsca rekreacji i sportu w centrum Sławoszewa	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Sławoszew	JA13–ZOW
10.	PROJEKT 2.1.5. Budowa boiska do piłki nożnej w Kurcewie	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Kurcew	JA10–ZOW
11.	PROJEKT 2.2.1. Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Sławoszewie	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Sławoszew	JA13–ZOW
12.	PROJEKT 2.2.2. Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Kurcewie	Podobszar OR Kurcew–Sławoszew – Sołectwo Kurcew	JA10–ZOW
13.	PRZEDSIĘWZIĘCIE 1 Budowa uzupełniających odcinków ciągów pieszo–rowerowych	Cały obszar rewitalizacji	JA8–ZOW, JA10–ZOW i JA13–ZOW

Źródło: opracowanie własne

VII.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji takich projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się **wzajemnie dopełniały tematycznie**, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we **wszystkich niezbędnych aspektach** (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma **przeciwdziałać fragmentacji działań** (np. tzw. „rewitalizacji technicznej” czy „rewitalizacji społecznej” – określeń często błędnie stosowanych) koncentrując uwagę na **całościowym spojrzeniu** na przyczyny kryzysu obszaru rewitalizacji.

Poszczególne **projekty rewitalizacyjne** ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017 – 2023, **uzupełniają się tematycznie oraz oddziałują na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych i przedstawionych w diagnozie sferach**. **Zachowanie komplementarności problemowej wykazano** w Rozdziale VI. „Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne”, w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, w wierszu „**Komplementarność problemowa**” wskazując na powiązania opisywanych projektów z innymi, konkretnymi projektami programu rewitalizacji.

VII.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Komplementarność proceduralno–instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Dla zapewnienia **komplementarności proceduralno–instytucjonalnej** niezbędne jest **osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle**. Zachowanie komplementarności proceduralno – instytucjonalnej wykazano w Rozdziale XI. System wdrażania, monitorowania oraz sposób modyfikacji programu rewitalizacji.

VII.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa sprowadza się do **zachowania ciągłości programowej** polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności w latach 2007–2013. Ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 projekty rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007–2013.

Poniżej wykazano, które projekty rewitalizacyjne stanowią rozwinięcie lub kontynuację projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007–2013:

Projekty: 1.1.1. Program ograniczenia bezrobocia oraz 1.1.2. Program wyjścia z ubóstwa stanowią **rozwinięcie** działań podjętych przez gminę w latach: 2008, 2009, 2010 oraz 2012 w projekcie „Teraz my”, w ramach PO KL 2007–2013 (szkolenia opiekunek osób starszych). Działania te mają ten sam cel – pomoc osobom bezrobotnym oraz wymagającym opieki.

Projekt 2.1.3. Zagospodarowanie placu za świetlicą wiejską w Sławoszewie stanowi **kontynuację** działań podjętych przez gminę w 2013 roku w projekcie „Remont wraz z modernizacją świetlicy wiejskiej w Sławoszewie”, w ramach PROW na lata 2007– 2013.

Projekty: 2.1.2. Budowa zbiornika wodnego w Kurcewie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu na cele rekreacyjno–wypoczynkowe oraz 2.1.5. Budowa boiska do piłki nożnej w Kurcewie stanowią **rozwinięcie** działań podjętych przez gminę w latach 2013 –2014 w projektach: „Remont wraz z modernizacją świetlicy wiejskiej w Kurcewie” oraz „Budowa placu zabaw w Kurcewie”, w ramach PROW na lata 2007– 2013. Działania te mają ten sam cel – zwiększenie dostępności infrastruktury rekreacyjno–sportowej dla osób z OR.

VII.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności w latach 2014–2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na **konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia** ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność źródeł finansowania oznacza także **zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania** projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane główne źródła finansowania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017 – 2023 przedstawiają się następująco:

- a. **EFRR**: Projekty: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5.
- b. **EFS**: Projekty: 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3.
- c. **Środki własne gminy**: Projekt 1.2.1., 1.1.4.
- d. **PROW**: Projekty: 2.2.1., 2.2.2.
- e. **Środki budżetu Państwa**: Projekt 1.1.4.

VIII. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Ramy finansowe powinny wskazywać potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł. Podstawą do określenia ram finansowych powinny być: zakres przedmiotowy i podmiotowy poszczególnych projektów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, horyzont czasowy obowiązywania programu oraz przegląd instrumentów realizacyjnych występujących na szczeblach lokalnym, regionalnym oraz krajowym.

Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023 przedstawia Tabela 14.

Tabela 14. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
1.	PROJEKT 1.1.1. Program ograniczenia bezrobocia	Projekt polega na uruchomieniu działań zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, skierowanych w szczególności do osób bez kwalifikacji zawodowych. W trybie konkursowym zostanie wyłoniona organizacja, która najpierw dokona dokładnej diagnozy sytuacji osób bezrobotnych z OR, a następnie przygotuje i wdroży program ich aktywizacji. Program będzie trwał 6 lat. Realizowane w ramach niego działania będą ściśle powiązane z deficytami oraz potrzebami wynikającymi z diagnozy, występującymi na OR. Do programu włączone zostaną również osoby bezrobotne z podobszaru OR JA8–ZOW, gdzie odsetek osób bez pracy jest niższy niż wartość referencyjna dla całej gminy, niemniej jednak problem ten dotyczy 12 osób. Łącznie programem objęte będzie średnio ok. 30 osób rocznie. Dobór tematyki szkoleń dla osób bezrobotnych dokonany zostanie w oparciu o lokalne uwarunkowania oraz specyfikę osób pozostających bez pracy. Działanie będzie	Gmina Kotlin	2018–2023	300 tys. PLN	EFS (255 tys. PLN) i środki własne Gminy (45 tys. PLN)

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
		kompleksowo uwzględniać problemy społeczne wynikające z diagnozy oraz charakter lokalnego rynku pracy na wyznaczonym OR.				
2.	PROJEKT 1.1.2. Program wyjścia z ubóstwa	Działanie zostanie przeprowadzone w 2 etapach. W pierwszym zostanie wyłoniona, na zasadzie konkursu, organizacja, która przygotuje diagnozę osób dotkniętych ubóstwem (głównie pod kątem przyczyn ubóstwa i profilu osób z tym problemem) oraz opracuje program walki z ubóstwem. Drugi etap obejmie wdrożenie działań przewidzianych do realizacji w programie wyjścia z ubóstwem:: integrację osób żyjących w ubóstwie, pomoc osobom żyjącym w ubóstwie poprzez pracę socjalną, przyznanie zasiłków i pomocy w naturze oraz działania o charakterze środowiskowym. Przewidziane do realizacji działania w pierwszej kolejności odnosić się będą do zdiagnozowanych deficytów wyznaczonego obszaru rewitalizacji, odpowiadając bezpośrednio na występujące tu problemy ubóstwa. Działania te będą miały bardziej sprofilowany zakres interwencji niż przedsięwzięcia realizowane przez PUP czy OPS i będą kompleksowo podchodzić do problemu ubóstwa na OR. Program będzie trwał 6 lat.	Gmina Kotlin	2018–2023	600 tys. PLN	EFS (510 tys. PLN) i środki własne Gminy (90 tys. PLN)

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
		łącznie programem objęte będzie średnio ok. 120 osób rocznie.				
3.	PROJEKT 1.1.3. Bezpieczny Kurcew oraz Sławoszew	Zwiększenie liczby patroli Policji na drogach oraz podczas imprez gminnych, w szczególności w okresie letnim oraz w weekendy.	Gmina Kotlin	2018–2023	420 tys. PLN	EFS (357 tys. PLN) i środki własne Policji (63 tys. PLN)
4.	PROJEKT 1.1.4. Organizacja szkoleń oraz zajęć i spotkań integracyjnych dla mieszkańców Magnuszewic	W ramach projektu prowadzone będą następujące działania: aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i korzystających z opieki społecznej, „Senior w akcji” – zagospodarowanie czasu wolnego osobom w wieku poprodukcyjnym oraz organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu sportu, wypoczynku oraz rekreacji. Powyższe działania prowadzone będą przez wynajętych ekspertów, liderów środowiskowych, wyspecjalizowanych pracowników instytucji samorządowych oraz organizacje pozarządowe. Miejszem realizacji projektu będzie zmodernizowane boisko sportowe wraz z nowopowstałą świetlicą pełniącą funkcję centrum aktywności społecznej.	Gmina Kotlin	2019–2023	150 tys. PLN	Środki własne Gminy Kotlin (90 tys. PLN) i środki budżetu Państwa (60 tys. PLN)
5.	PROJEKT 1.2.1.	Celem projektu jest pomoc uczniom z problemami w nauce oraz ich rodzicom.	Gmina Kotlin	2018, 2019, 2020 i 2022	40 tys. PLN	Środki własne

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
	Wsparcie uczniów z problemami w nauce	Średniorocznie 2–3 uczniów szkół podstawowych z podobszaru OR nie otrzymuje promocji do klasy wyższej. W ramach projektu prowadzone będą regularne zajęcia dodatkowe dla dzieci z przedmiotów stanowiących trudności dla uczniów, a także odbywać się będą spotkania z rodzicami mające na celu zwiększenie ich świadomości o roli edukacji oraz nabycie przez nich praktycznych umiejętności pomocy dzieciom w systematycznej nauce.				Gminy Kotlin (40 tys. PLN)
6.	PROJEKT 2.1.1. Przebudowa gminnego boiska sportowego w Magnuszewicach wraz z rozbudową zaplecza o świetlicę oraz nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych	Projekt obejmuje przebudowę boiska poprzez wykonanie murawy trawiastej, odwodnienie terenu, nawodnienie nawierzchni murawy, wykonanie bramek boiska głównego i boiska treningowego, obliniowanie boisk, modernizację istniejącego oświetlenia, rozbudowę trybun oraz budowę infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej wraz z zapleczem garażowym i wyposażeniem technicznym do utrzymania i pielęgnacji terenu. Obiekt po zakończeniu prac będzie służył jako miejsce do uprawiania sportu wyczynowego oraz rekreacji, w szczególności do prowadzenia treningów i rozgrywek ligowych pomiędzy klubami sportowymi, rozgrywek pomiędzy	Gmina Kotlin	2017–2018	800 tys. PLN	EFRR (680 tys. PLN) i środki własne Gminy (120 tys. PLN)

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
		mieszkańcami sołectw oraz spotkań i integracji mieszkańców, jak również dla dzieci w zakresie potrzeb edukacyjnych. Wyżej wymieniony obiekt rozbudowany będzie także o część przestrzeni funkcjonalnej pełniące funkcje społeczne - świetlica. W świetlicy będzie wygospodarowana część sanitarna, kuchenna oraz ogólnoużytkowa, przystosowana do osób niepełnosprawnych. Świetlica będzie pełniła funkcje socjalne jako miejsce niwelowania deficytów w sferze społecznej zdiagnozowanych na podobszarze OR. Obiekt będzie służył wsparciu społeczeństwa w podejmowaniu działań integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych oraz rekreacyjnych.				
7.	PROJEKT 2.1.2. Budowa zbiornika wodnego w Kurcewie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe	Projekt obejmuje budowę zbiornika wodnego oraz zagospodarowanie przyległego terenu po byłej żwirowni polegające na wybudowaniu ścieżek pieszko-rowerowych, utworzeniu miejsc wypoczynku i rekreacji (ławki, stoliki, tablice informacyjne, wiata piknikowa oraz miejsce na usługi gastronomiczne), doprowadzenie prądu, wody i kanalizacji, wykonanie toalet publicznych oraz budowę parkingu. Obiekt służyć będzie jako miejsce do rekreacji, wypoczynku spotkań i	Gmina Kotlin	2018–2019	1 mln PLN	EFRR (850 tys. PLN) i środki własne Gminy (150 tys. PLN)

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
		integracji, a także jako miejsce do spacerów i wycieczek rowerowych. Organizowane będą także spotkania dla osób starszych.				
8.	PROJEKT 2.1.3. Zagospodarowanie placu za świetlicą wiejską w Sławoszewie	Projekt obejmuje budowę sceny z zadaszeniem, oświetlenie terenu, utwardzenie palcu za świetlicą, nasadzenie zieleni ozdobnej oraz zagospodarowanie terenu poprzez umiejscowienie stołów, krzeseł i ławek. Obiekt służył będzie do organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych oraz spotkań integracyjnych mieszkańców sołectwa.	Gmina Kotlin	2020–2021	100 tys. PLN	EFRR (85 tys. PLN) i środki własne Gminy (15 tys. PLN)
9.	PROJEKT 2.1.4. Przebudowa miejsca rekreacji i sportu w centrum Sławoszewa	Projekt obejmuje: przebudowę boiska do siatkówki i koszykówki, budowę siłowni zewnętrznej, utwardzenie terenu – ścieżki komunikacyjne, wykonanie oświetlenia terenu, nasadzenia zieleni oraz budowę małej architektury. Obiekt (jedyne w sołectwie), służyć będzie jako miejsce rekreacji i spotkań, uprawiania sportu oraz rozgrywek sportowych pomiędzy mieszkańcami sołectwa.	Gmina Kotlin	2019–2020	200 tys. PLN	EFRR (170 tys. PLN) i środki własne Gminy (30 tys. PLN)
10.	PROJEKT 2.1.5. Budowa boiska do piłki nożnej w Kurcewie	Projekt obejmuje budowę boiska do piłki nożnej o wymiarach boiska typu „Orlik”, wykonanie oświetlenia i odwodnienia terenu oraz nasadzenie zieleni. Obiekt (jedyne w sołectwie),	Gmina Kotlin	2020	20 tys. PLN	EFRR (17 tys. PLN) i środki własne Gminy (3 tys. PLN)

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
		służyć będzie jako miejsce uprawiania sportu przez dzieci i młodzież.				
11.	PROJEKT 2.2.1. Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Sławoszewie	Projekt obejmuje budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej dla całego sołectwa Sławoszew.	Gmina Kotlin	2018–2020	3 mln PLN	PROW (1,9 mln PLN) i środki własne Gminy (1,1 mln PLN)
12.	PROJEKT 2.2.2. Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Kurcewie	Projekt obejmuje budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej dla całego sołectwa Kurcew.	Gmina Kotlin	2020–2021	3,6 mln PLN	PROW (2,29 mln PLN) i środki własne Gminy (1,3 mln PLN)
13.	PRZEDSIĘWZIĘCIE 1 Budowa uzupełniających odcinków ciągów pieszo–rowerowych	W ramach przedsięwzięcia planowana jest uzupełniająca budowa krótkich odcinków chodników oraz ścieżek rowerowych (do 900 m) wzdłuż dróg gminnych, w miejscach, gdzie brakuje tego rodzaju infrastruktury.	Gmina Kotlin	2019–2022	300 tys. PLN	PROW (190 tys. PLN) i środki własne Gminy (110 tys. PLN)
Podsumowanie ram finansowych projektów podstawowych					10,25 mln PLN	
Podsumowanie ram finansowych pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych					0,3 mln PLN	
Ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023					10,55 mln PLN	

Źródło: opracowanie własne

IX. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ).

Obowiązek przeprowadzenia SOOŚ nakłada Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa ona rodzaje dokumentów, dla których wymagane jest przeprowadzanie oceny oraz zasady jej przeprowadzania lub odstąpienia od niej.

W opinii organu przygotowującego projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023, nie stanowi on dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko, na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 zwrócono się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023. Zgodnie z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przedstawiono stosowne uzasadnienie w tym zakresie. W przedmiotowym przypadku **odstąpienie to zostało uzgodnione** ze wskazanymi wyżej organami.

X. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Obowiązek uspołecznienia programu rewitalizacji wynika z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020. Partycypacja społeczna musi zostać uwzględniona na każdym etapie prac nad programem (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie oraz monitorowanie). Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zidentyfikowanymi interesariuszami rewitalizacji na terenie Gminy Kotlin są w szczególności:

- Gmina Kotlin i jednostki organizacyjne jej podległe
- mieszkańcy Gminy Kotlin, w tym przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji (OR)
- mieszkańcy spoza terenu Gminy Kotlin, którzy planują się na jej terenie osiedlić
- przedsiębiorcy z terenu Gminy Kotlin
- przedsiębiorcy spoza terenu Gminy Kotlin, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na jej terenie
- organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Kotlin
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji na terenie Gminy Kotlin.

Mechanizm włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup na terenie gminy w proces rewitalizacji przebiegał wieloetapowo i przybierał różne formy. Włączenie

interesariuszy w proces opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Kotlin opierało się przede wszystkim na licznych formach aktywnych konsultacji społecznych, do których należy zaliczyć:

- ankietyzację
- uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej
- spotkania konsultacyjne i debaty
- spacer studyjny.

Dodatkowo na stronie internetowej gminy została utworzona specjalna podstrona/zakładka poświęcona tworzonemu Lokalnemu Programowi Rewitalizacji, zawierająca aktualne wzmianki o etapach postępowaniach. Informacje o prowadzonym procesie rewitalizacji znajdowały się także na plakatach rozwieszanych w miejscach publicznych na terenie gminy.

X.1. Diagnozowanie

Pierwszym etapem tworzenia dokumentu było diagnozowanie. Określenie czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Kotlin miało na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR). Faza ta opierała się głównie na pracach Zespołu ds. Rewitalizacji oraz analizie wybranych wskaźników. **Zespół rozpoczął prace od spotkania dnia 13 kwietnia 2017 roku**, podczas którego zastanawiano się nad wyznaczeniem obszaru rewitalizacji, a także odpowiednim doborze wskaźników diagnozy.

Po przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (OR), przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dokumentu. W pierwszej kolejności został od poddany pod **obrazy Zespołu ds. Rewitalizacji dnia 7 lipca 2017 roku**, podczas którego jednogłośnie została przyjęta słuszność wyznaczenia obszaru rewitalizacji (OR). Projekt diagnozy udostępniony został mieszkańcom poprzez publikację na stronie internetowej gminy. W ramach konsultacji, **w dniu 24 lipca 2017 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy**, na którym przedstawiono zebranym przedmiotową diagnozę. Uczestniczyły w nim 24 osoby, które zadawały bezpośrednio pytania przedstawicielom samorządu, przedyskutowano przyczyny i wybór obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi oraz propozycje** odnośnie opracowanej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Kotlin, w szczególności dotyczące wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR).

Ponadto, w ramach pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (OR) wykorzystano narzędzia będące jednocześnie dojrzałymi formami partycypacji społecznej, tj. **debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji, ankietyzację interesariuszy obszaru rewitalizacji oraz spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR). 7 sierpnia 2017 roku Zespół ds. Rewitalizacji** podczas spotkania ustalał szczegóły dotyczące debaty z mieszkańcami oraz kwestie związane z ankietyzacją (pytania i sposób realizacji).

Przeprowadzono trzy spotkania konsultacyjne z interesariuszami obszaru rewitalizacji, po jednym w każdej jednostce w której zdiagnozowano sytuację kryzysową. Informacja o spotkaniu rozpowszechniana była m.in. przez stronę internetową Urzędu Gminy. Łącznie

w spotkaniach uczestniczyło 39 osób. Szczegółowy opis tej formy uspołecznienia procesu tworzenia LPR przedstawiono w podrozdziale III.5.1. Debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR).

Interesariusze obszaru rewitalizacji (OR) mogli wyrażać swoje opinie również w sposób zdalny, bez konieczności uczestnictwa w spotkaniach. Ankiety były dostępne zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej. Opinie były zbierane w ten sposób w dniach 7 do 22 sierpnia 2017 roku. Z możliwości tej skorzystało 113 osób. Analiza oraz wnioski z przeprowadzonego badania zostały przedstawione w podrozdziale III.5.2. Ankietyzacja interesariuszy obszaru rewitalizacji.

Trzecią formą włączenia interesariuszy obszaru rewitalizacji (OR) w pogłębioną diagnozę, uwzględniającą już elementy programowania, był spacer studyjny. Zrealizowano trzy spacery, po jednym na każdym z wyznaczonych jednostek analitycznych objętych programem rewitalizacji. W tej formie partycypacji społecznej wzięły udział 23 osoby. Dokładny opis zawarto w podrozdziale III.5.3 Spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Wnioski, dodatkowe informacje oraz uwagi z debat, ankietyzacji i spacerów studyjnych **uwzględniono i opisano** w punkcie III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).

X.2. Programowanie

Ważnym elementem opracowania projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017 – 2023 było aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej. Podczas **spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji dnia 28 sierpnia 2017** roku omówione zostały wnioski z przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych, spacerów studyjnych oraz badania ankietowego. Członkowie Zespołu wraz z konsultantami Fundacji zastanawiali się nad najlepszymi sposobami rozwiązania zdiagnozowanych problemów oraz wykorzystania stwierdzonych potencjałów. W wyniku debaty, opierając się na wynikach wcześniejszych konsultacji oraz wiedzy i doświadczeniu członków Zespołu zaproponowano 11 projektów rewitalizacyjnych oraz 1 przedsięwzięcie. Projekt programu poddany został konsultacjom społecznym.

Projekt dokumentu LPR-u opublikowano na stronie internetowej Gminy i udostępniono bez ograniczeń mieszkańcom. Następnie, w dniu **6 września 2017 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy**, na którym przedstawiono zebranym przedmiotowy program. Uczestniczyło w nim 21 osób, w tym Wójt Gminy. Zainteresowani swoje zdanie wyrażali w trakcie otwartej dyskusji. Zadawane pytania dotyczyły głównie możliwości dofinansowania ujętych w dokumencie projektów rewitalizacyjnych oraz kolejności i terminów ich realizacji. Na wszystkie zapytania, Wójt Gminy oraz członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji udzielili odpowiedzi. Reasumując, w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi oraz propozycje** odnośnie opracowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023.

X.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji

Partycypacja społeczna uwzględniona została również w procesie wdrażania oraz monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023. Powołany został **Zespół ds. Programu Rewitalizacji**, składający się z szerokiego grona osób reprezentujących różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej, którego zadaniem jest zarządzanie całym procesem rewitalizacji w gminie, w tym wdrażanie oraz monitorowanie programu. Więcej informacji na temat Zespołu przedstawiono w kolejnym Rozdziale.

W literaturze wyróżnia się następujące stadia partycypacji społecznej:¹

1. Informacja (władza mówi do obywateli)
2. Opozycja (obywatele wyrażają sprzeciw)
3. Odpowiedzi (władza wyjaśnia obywatelom)
4. Konsultacje (władza wysłuchuje obywateli)
5. Partnerstwo (obywatele razem z władzami)
6. Samozarządzanie (obywatele załatwiają swoje własne sprawy).

W przypadku etapu wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji w Gminie Kotlin, przewidywane jest zastosowanie takich form partycypacji, jak informowanie, odpowiedzi, konsultacje i partnerstwo (czyli współdecydowanie).

Informowanie mieszkańców i zainteresowanych podmiotów (nazywanych dalej łącznie interesariuszami) będzie następowało poprzez:

- Stronę internetową gminy, na której, w osobnej zakładce pn. „Rewitalizacja”, będą umieszczane informacje o postępie w realizacji poszczególnych projektów oraz ich zakończeniu wraz z osiągniętymi efektami
- Informację o realizacji LPR-u za poprzedni rok, prezentowaną przez koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji, na sesji Rady Gminy do końca kwietnia kolejnego roku
- Informacje na temat postępów w realizacji LPR-u, przekazywane przez przedstawicieli samorządu podczas spotkań z mieszkańcami.

Interesariusze będą mieli możliwość zadawania pytań na temat postępów we wdrażaniu LPR-u i ich efektów podczas wyżej wymienionych spotkań oraz poprzez stronę internetową Gminy. Regularne spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji (będzie o nich mowa w kolejnym rozdziale) będą miały charakter otwarty, a więc i podczas nich interesariusze będą mogli zadawać pytania. Oczywiście radni i mieszkańcy zadawać pytania będą mogli w tradycyjnie przyjętych formach, czyli podczas posiedzeń Rady Gminy, przyjmowania interesantów przez Wójta, czy spotkań radnych w mieszkańcami. Uzyskiwać odpowiedzi będą mogli na każdym z wymienionych spotkań.

Jeżeli chodzi o konsultowanie i współdecydowanie to:

¹ Źródło: ABC Samorządu terytorialnego, s. 80, wyd. FRDL 2010

- Bieżące uwagi, dotyczące sposobów i efektów wdrażania programu interesariusze będą mogli zgłaszać pisemnie poprzez stronę internetową gminy w osobnej zakładce „Rewitalizacja”, przysyłać mailem oraz listownie do koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji, a także ustnie podczas wszystkich wymienionych wyżej spotkań, w tym posiedzeń Zespołu.
- Propozycje wprowadzania nowych zadań interesariusze będą mogli zgłaszać podczas procesu aktualizacji dokumentu LPR, który będzie następować w odstępach 2-letnich, zgodnie z harmonogramem raportowania postępów w realizacji do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, począwszy od początku 2018 roku (kolejne na początku 2020, 2022 i 2024 roku). Nowe propozycje będą mogły być zgłaszane poprzez:
 - stronę internetową lub kontakt mailowy
 - specjalne spotkania z interesariuszami
 - bezpośredni kontakt z radnymi i członkami Zespołu.Dla celów zgłaszania propozycji zostanie przygotowany specjalny formularz.
- Konsultacje projektu zaktualizowanego LPR-u będą się odbywały poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej, możliwość udziału w posiedzeniu Zespołu oraz wyłożenie dokumentu w Urzędzie Gminy. Dla celów zgłaszania uwag zostanie przygotowany specjalny formularz.

XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA ORAZ SPOSÓB MODYFIKACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Wieloaspektowość procesu rewitalizacji wymaga osadzenia rewitalizacji w ogólnym systemie zarządzania rozwojem gminy oraz określenia kluczowych elementów jakimi są: system wdrażania, monitorowania i modyfikacji programu rewitalizacji. Umożliwia to z jednej strony skuteczną i efektywną realizację programu, z drugiej strony natomiast pozwala na optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Ponadto, kompleksowy monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji.

Program rewitalizacji powinien być dokumentem „żywym”, podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki rewitalizacji i wskazującym sposoby osiągania założonych celów. Aby zaakceptowane przez Radę Gminy zapisy programu były realizowane, niezbędny jest organ odpowiedzialny za kompleksowy proces zarządzania procesem rewitalizacji. Ze względu na istotność programu rewitalizacji dla rozwoju gminy, podobnie jak ma to miejsce w przypadku Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025, **organem tym jest Wójt Kotliny**, który realizował będzie powyższe zadania za pośrednictwem **Zespołu ds. Rewitalizacji** powołanego Zarządzeniem nr 189/2017 Wójta Gminy Kotlin z dnia 11 kwietnia 2017 roku, uzupełniony Zarządzeniem nr 224/2017 Wójta Gminy Kotlin z dnia 5 września 2017. W skład Zespołu wchodzi:

- Koordynator – reprezentant Urzędu Gminy Kotlin (Stanowisko ds. zamówień publicznych i inwestycji)
- Członek – reprezentant Urzędu Gminy Kotlin (Stanowisko ds. ewid. działalności gospodarczej i spraw społecznych), przedstawiciel organizacji pozarządowych
- Członek – reprezentant Urzędu Gminy Kotlin (Stanowisko ds. gospodarki wodnej i ochrony środowiska)
- Członek – reprezentant Urzędu Gminy Kotlin (Stanowisko ds. gosp. przestrzennej i gruntami i rolnictwa)
- Członek – Przedstawiciel Rady Gminy Kotlin
- Członek – Przedstawiciel Rady Gminy Kotlin
- Członek – Przedstawiciel Rady Gminy Kotlin
- Członek – przedsiębiorca, przedstawiciel społeczności lokalnej wsi Kurcew, Radny
- Członek – sołtys wsi Magnuszewice, przedstawiciel społeczności lokalnej, Radny
- Członek – sołtys wsi Wysogotówek, przedstawiciel społeczności lokalnej
- Członek – przedstawiciel społeczności lokalnej wsi Sławoszew.

Zespół ten będzie **zarządzał całym procesem rewitalizacji w gminie**, tj. **wdrażaniem, monitorowaniem oraz przygotowaniem niezbędnych modyfikacji** dokumentu. Członkowie Zespołu, w tym partnerzy społeczno–gospodarczy, reprezentują różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej oraz posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, co gwarantuje sprawne i kompleksowe zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, w szczególności **wdrażanie programu rewitalizacji**. W jego skład wchodzi: przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawiciele przedsiębiorców, radni, sołtys oraz przedstawiciele Urzędu Gminy. Całość prac zespołu koordynuje Koordynator ds. Rewitalizacji będący jednocześnie przewodniczącym zespołu, który będzie rozdzielał zadania poszczególnym podmiotom zgodnie z zapisami w kartach projektów rewitalizacyjnych.

W proces rewitalizacji zaangażowane będą na różną skalę jednostki, wskazane w kartach projektów rewitalizacyjnych jako ich realizatorzy lub podmioty współpracujące.

Przewodniczący Zespołu będzie odpowiedzialny za:

- zwoływanie i prowadzenie posiedzeń Zespołu
- reprezentowanie Zespołu przed Wójtem i (wraz z nim) przed Radą Gminy
- nadzór nad wdrażaniem projektów, w przypadku których inne jednostki będą realizatorami
- monitorowanie zaangażowania innych jednostek w przypadku projektów, gdzie są one wskazane jako podmioty współpracujące
- kierowanie procesem promocji Programu
- kierowanie procesem monitoringu wdrażania Programu
- kierowanie procesem aktualizacji Programu.

Raporty z monitoringu (przygotowywane za dany rok do końca marca następnego roku) będą zawierały osobne zapisy, dotyczące skali włączenia nie tylko w/w podmiotów, ale także indywidualnych mieszkańców w realizację projektów.

Jak wyżej wskazano, **Zespół ds. Rewitalizacji** będzie zarządzał całym procesem rewitalizacji w gminie, tj. wdrażaniem, monitorowaniem oraz przygotowaniem niezbędnych modyfikacji dokumentu. Zadania Koordynatora (Przewodniczącego Zespołu) przedstawiono wyżej. Rola pozostałych członków Zespołu będzie następująca:

- utrzymywanie bieżących kontaktów z interesariuszami procesu rewitalizacji (przyjmowanie ich zapytań, udzielania odpowiedzi) – dotyczy to w szczególności radnych i mieszkańców jednostek analitycznych, obejmujących obszar rewitalizacji (OR)
- opiniowanie wniosków przedkładanych przez interesariuszy projektów rewitalizacyjnych dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizacji
- uczestnictwo w spotkaniach z mieszkańcami OR
- uczestniczenie w posiedzeniach Zespołu, które będą się odbywały najrzadziej co 3 miesiące
- uczestniczenie w procesie aktualizacji dokumentu.

Przewodniczący Zespołu będzie mógł do wykonywania powyższych prac angażować innych członków Zespołu oraz kierowników i pracowników Urzędu Gminy i podległych jednostek (to ostatnie będzie wymagało akceptacji Wójta).

Wybrana spośród członków Zespołu osoba będzie koordynowała **działania promocyjne** Programu, a więc zamieszczanie ogłoszeń i informacji.

Praca Zespołu podczas jego posiedzeń będzie polegała na:

- składaniu przez członków Zespołu sprawozdań z ich kontaktów z interesariuszami i ich efektów w czasie od poprzedniego posiedzenia
- przyjmowaniu sprawozdania Przewodniczącego Zespołu z realizacji poszczególnych projektów na podstawie danych, zebranych od odpowiedzialnych za to osób – bieżący monitoring realizacji LPR-u
- składaniu uwag i propozycji korekt we wdrażaniu Programu
- uzgadnianiu i zatwierdzaniu ewentualnych bieżących korekt w realizacji Programu, dotyczących na przykład sposobów wykonywania określonych zadań, podmiotów odpowiedzialnych i współpracujących (wyniki działań monitoringowych)
- uzgadnianiu treści aktualizacji programu w cyklach 2-letnich, bądź częściej w przypadku potrzeby.

Zespół jest ciałem kolegalnym i swoje decyzje będzie podejmował poprzez głosowanie (zwykła większość głosów).

Kluczowym elementem kompleksowego zarządzania procesem rewitalizacji w gminie jest **system monitorowania** rewitalizacji. Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+ wskazują, jak należy monitorować realizację uchwalonego programu rewitalizacji. Stosując się do zapisów tam przedstawionych, system monitorowania Lokalnego

Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017 – 2023 przedstawia się następująco i dotyczy następujących płaszczyzn:

1. monitorowania podstawowych parametrów programu na etapie przyjęcia oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe programu wraz z prognozowanym montażem finansowym),
2. monitorowania stopnia realizacji celów określonych w programie (co najmniej raz na dwa lata):
 - monitoring realizacji projektów – bieżące monitorowanie przebiegu realizacji zgodne z harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami
 - monitoring realizacji celów programu rewitalizacji – cykliczna analiza wskaźników umożliwiającą analizę efektu synergii i komplementarności między działaniami, przyczyny problemów w uzyskaniu zakładanych efektów programu
3. monitorowania skutków realizacji programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania),

Tabela 15. Wskaźniki wykorzystywane do monitorowania skutków realizacji programu

L.p.	Wskaźnik przyjęty do analizy	Wartość bazowa wskaźnika dla JA	Wartość bazowa wskaźnika dla OR	Szacowana wartość wskaźnika w 2023 roku
SFERA SPOŁECZNA				
1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r.	JA8–ZOW 2,1% JA10–ZOW 2,6% JA13–ZOW 2,1%	2,21%	1,38%
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	JA8–ZOW 7,7% JA10–ZOW 8,6% JA13–ZOW 11,3%	10,06%	8,04%
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	JA8–ZOW 1,03% JA10–ZOW 1,88% JA13–ZOW 0,52%	1,06%	0,84%

4.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	JA8–ZOW 0,34% JA10–ZOW 1,13% JA13–ZOW 1,05%	0,73%	0,35%
6.	Odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby uczniów zamieszkujących daną jednostkę analityczną	JA8–ZOW 0,00% JA10–ZOW 0,00% JA13–ZOW 5,88%	1,96%	0,00%
SFERA ŚRODOWISKOWA				
8.	Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby gospodarstw domowych danej jednostki analitycznej w 2016 r. – (%)	JA8–ZOW 0,00% JA10–ZOW 100,00% JA13–ZOW 100,00%	66,66%	0,00%
SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA				
9.	Dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej	JA8–ZOW T JA10–ZOW N JA13–ZOW N	N	T
11.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	JA8–ZOW T JA10–ZOW T JA13–ZOW N	N	T

Źródło: opracowanie własne

- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania programu – aktualizowana na bieżąco będzie lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Jak wyżej podano, wyniki bieżącego monitoringu będą omawiane podczas każdego posiedzenia Zespołu. Informacje będą przed posiedzeniem zbierane przez Przewodniczącego Zespołu od podmiotów, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych projektów. W przypadku identyfikacji odstępstw od planu i innych problemów, na bieżąco będą uzgadniane

i zatwierdzane ewentualne korekty w realizacji Programu, dotyczące na przykład sposobów wykonywania określonych zadań, podmiotów odpowiedzialnych i współpracujących.

Coroczne raporty monitoringowe będą sporządzane przez Przewodniczącego Zespołu do końca marca (za rok poprzedni) i będą przez niego prezentowane na sesji Rady Gminy do końca kwietnia, po wcześniejszej akceptacji raportu przez Wójtem.

Obowiązkowe, wynikające z przepisów monitorowanie ww. płaszczyzn, prowadzone przez Zespół ds. Programu Rewitalizacji, sprowadzać się będzie m.in. do przygotowania w cyklach minimum dwuletnich sprawozdań/raportów z realizacji programu, służących ocenie jego aktualności, stopnia skuteczności i efektywności przyjętych działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z zapisami Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, sprawozdania/raporty, zawierające m.in. informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego, postępu rzeczowego i finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz stopnia realizacji celów określonych w programie, przekazywane będą do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, co dwa lata, począwszy od początku 2018 roku (kolejne na początku 2020, 2022 i 2024 roku). Podstawą opracowania sprawozdań/raportów z realizacji programu będzie „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”, stanowiący Załącznik nr 4. do Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+.

W wyniku kompleksowego monitorowania rewitalizacji, zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz zgłaszanych potrzeb, może zaistnieć potrzeba modyfikacji zapisów programu rewitalizacji, w szczególności dotyczących projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Za przygotowanie niezbędnych **modyfikacji programu** odpowiedzialny jest organ wykonawczy gminy – **Wójt Kotlina**, który przy udziale **Zespołu ds. Programu Rewitalizacji**, oceni zasadność oraz możliwość wprowadzenia korekt. W przypadku uznania korekt za zasadne, w przypadku wprowadzania nowych projektów i przedsięwzięć, mających wpływ na cały obszar rewitalizacji, Zespół zastosuje procedurę wprowadzania zmian, tożsamą z procedurą przy tworzeniu programu, w szczególności uwzględniającą dojrzałe formy partycypacji społecznej oraz strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

W styczniu 2018 roku, zgłoszona została przez mieszkańców Magnuszewic potrzeba utworzenia świetlicy, mającej pełnić funkcję miejsca aktywności i integracji społecznej. Projekt rewitalizacyjny 2.1.1., obejmujący przebudowę boiska wraz z nadaniem obiektowi nowych funkcji społecznych nie uwzględniał rozbudowy kompleksu o świetlicę. Zgodnie z systemem wdrażania, monitorowania oraz modyfikacji programu rewitalizacji, wnioskiem tym zajął się Zespół ds. Programu Rewitalizacji. Spotkanie Zespołu odbyło w dniu 15 stycznia 2018 r., na którym jego członkowie zaakceptowali zgłoszoną przez mieszkańców potrzebę. Decyzję Zespołu zaakceptował Wójt Kotlina. Tym samym Zespół przystąpił do przygotowania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017-2023, przyjętego Uchwałą nr XXXVII/192/ 2017 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017-2023. Ze względu na niewielkie modyfikacje dokumentu, projekt aktualizacji programu nie wymagał uzgodnienia braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu. Projekt aktualizacji LPR-u opublikowano na stronie internetowej Gminy i udostępniono mieszkańcom do konsultacji. **Nie wpłynęły żadne uwagi oraz propozycje** odnośnie opracowanego projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023.

Spis tabel

Tabela 1. Zbieżność celów Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2016–2025	8
Tabela 2. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)	19
Tabela 3. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych	24
Tabela 4. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy.....	26
Tabela 5. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	28
Tabela 6. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	38
Tabela 7. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	42
Tabela 8. Dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	46
Tabela 9. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	52
Tabela 10. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach.....	55
Tabela 11. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ).....	56
Tabela 12. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR).....	58
Tabela 13. Lokalizacja projektów rewitalizacyjnych.....	99
Tabela 14. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Kotlin na lata 2017–2023.....	103
Tabela 15. Wskaźniki wykorzystywane do monitorowania skutków realizacji programu	117

Spis rycin

Rycina 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)	20
Rycina 2. Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy Kotlin w 2016 r.	30
Rycina 3. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.....	31
Rycina 4. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	32
Rycina 5. Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r.	33
Rycina 6. Frekwencja w wyborach w gminie Kotlin w 2015 r.	34
Rycina 7. Odsetek uczniów bez promocji do klasy wyższej w 2016 r.....	35
Rycina 8. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.	36
Rycina 9. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (marzec 2017 r.)	39
Rycina 10. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.	40
Rycina 11. Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej w 2016 r.	43
Rycina 12. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.	44
Rycina 13. Dostępność zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej.....	47
Rycina 14. Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.	48

Rycina 15. Dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.	49
Rycina 16. Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.	50
Rycina 17. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.	51
Rycina 18. Odsetek obiektów budowlanych w złym stanie technicznym.	53
Rycina 19. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej.	54
Rycina 20. Wyznaczony obszar zdegradowany (OZ) w Gminie Kotlin.	57
Rycina 21. Wyznaczony obszar rewitalizacji (OR) w Gminie Kotlin.	61

Spis wykresów

Wykres 1. Główne przyczyny bezrobocia w OR	64
Wykres 2. Proponowane sposobów obniżenia bezrobocia na OR	66
Wykres 3. Główne przyczyny uniemożliwiające wydostanie się z ubóstwa	67
Wykres 4. Najważniejsze problemy społeczne OR	68
Wykres 5. Najważniejsze problemy społeczne wg poszczególnych miejscowości	69
Wykres 6. Najważniejsze przyczyny przestępczości na OR	70
Wykres 7. Najważniejsze przyczyny przestępczości wg poszczególnych miejscowości	70
Wykres 8. Zdefiniowane lokalne potencjały w OR	71
Wykres 9. Zdefiniowane lokalne potencjały wg poszczególnych miejscowości	72

ZAŁĄCZNIK 1 – Formularz, wykorzystany do pogłębionej diagnozy sfery społecznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej oraz określenia lokalnych potencjałów

Ankieta

Pogłębiona diagnoza negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji oraz określenie lokalnych potencjałów obszaru

Celem ankietyzacji jest poznanie Państwa opinii na temat przyczyn występowania negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz ustalenie lokalnych potencjałów bezpośredniego Państwa otoczenia.

Niniejsze badanie ankietowe ma charakter anonimowy, zaś jego wyniki będą stanowić cenne źródło informacji, pozwalających na identyfikację przyczyn negatywnego stanu faktycznego na obszarze rewitalizacji, który Państwo zamieszkujecie. Diagnoza problemów i potencjałów rozwojowych jest integralną częścią Lokalnego Programu Rewitalizacji, a proces rewitalizacji ma na celu taką zmianę, która przyniesie wzrost poziomu życia i zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji. W związku z tym prosimy Państwa o wypełnienie niniejszej ankiety.

1. Przyczyny sytuacji kryzysowej w sferze społecznej

1.1. Jaka jest przyczyna bezrobocia w Państwa bezpośrednim otoczeniu? (zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ niski poziom edukacji
- ☐ brak przygotowania zawodowego
- ☐ brak ofert pracy
- ☐ niechęć pracodawców do zatrudniania niedoświadczonych pracowników
- ☐ program 500+
- ☐ niechęć osób do podejmowania pracy
- ☐ niskie płace
- ☐ Inne jakie?.....

1.2. Którą grupę osób w Państwa bezpośrednim otoczeniu bezrobocie dotyka najbardziej? (zaznacz max. 2 odpowiedzi)

- ☐ z wykształceniem podstawowym
- ☐ z wykształceniem zawodowym
- ☐ z wykształceniem średnim
- ☐ z wykształceniem wyższym

1.3. Bezrobocie w Państwa bezpośrednim otoczeniu dotyka częściej?

- ☐ kobiet
- ☐ mężczyzn

1.4. Czy osoby bezrobotne w Państwa bezpośrednim otoczeniu wykazują zainteresowanie podjęciem pracy?

- ☐ TAK

☐ NIE

1.5. Jak Pani/a zdaniem można obniżyć bezrobocie w Państwa bezpośrednim otoczeniu?
(proszę wypełnić)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.6. Którą grupę osób w Państwa bezpośrednim otoczeniu ubóstwo dotyka najbardziej?
(zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ osoby bezrobotne
- ☐ osoby pracujące
- ☐ renciści i emeryci
- ☐ osoby niepełnosprawne
- ☐ inne jakie?

1.7. W której grupie rodzin w Państwa bezpośrednim otoczeniu jest największe prawdopodobieństwo wystąpienia ubóstwa? (zaznacz max. 2 odpowiedzi)

- ☐ Rodzina z dwójką dzieci
- ☐ Rodzina z trójką dzieci
- ☐ Rodzina więcej niż z trzema dziećmi
- ☐ Rodzina niepełna

1.8. Która z dysfunkcji w Państwa bezpośrednim otoczeniu najczęściej wywołuje ubóstwo? (zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ niepełnosprawność
- ☐ uzależnienia
- ☐ choroba
- ☐ brak pracy
- ☐ inna, jaka?

1.9. Co przede wszystkim decyduje o tym, że niektóre osoby w Państwa bezpośrednim otoczeniu nie mogą wydostać się z ubóstwa? (zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ bezrobocie
- ☐ choroba, kalectwo
- ☐ alkoholizm
- ☐ lenistwo, niechęć do podejmowania pracy
- ☐ niskie emerytury i renty
- ☐ brak wykształcenia, kwalifikacji zawodowych
- ☐ brak wsparcia i opieki ze strony Państwa
- ☐ brak wsparcia i opieki ze strony rodziny, brak rodziny
- ☐ niezaradność życiowa, bezzadność w załatwianiu swoich spraw
- ☐ brak szczęścia, ślepy los

1.10. Czy czuje się Pan/ Pani bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania i bezpośrednim otoczeniu?

TAK ☐

NIE ☐

1.11. Czy obecnie czuje się Pan/Pani bardziej bezpiecznie niż rok temu?

TAK ☐

NIE ☐

1.12. Czy kiedykolwiek stał się Pan/Pani ofiarą przestępstwa?

TAK ☐ (Kiedy?.....)

NIE ☐

1.13. Czy obawia się Pan/Pani, że może stać się ofiarą przestępstwa?

TAK ☐

NIE ☐

1.14 Czy był Pan/Pani kiedykolwiek świadkiem przestępstwa w Pana/Pani bezpośrednim otoczeniu?

TAK ☐

NIE ☐

1.15. Które z wymienionych niżej zjawisk stanowią najważniejszy problem w najbliższym otoczeniu, w którym Pan/Pani mieszka? (zaznacz max. 5 odpowiedzi)

- ☐ przemoc w rodzinie
- ☐ brak integracji mieszkańców
- ☐ alkoholizm
- ☐ narkomania
- ☐ wandalizm
- ☐ zdemoralizowana młodzież
- ☐ nietrzeźwi kierowcy
- ☐ kradzieże i włamania
- ☐ hałaśliwi sąsiedzi
- ☐ gwałty
- ☐ prostytutka
- ☐ korupcja

1.16 Jakie są według Pana/ Pani najważniejsze przyczyny przestępczości w Pana/Pani bezpośrednim otoczeniu? (zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ brak pieniędzy
- ☐ bezrobocie
- ☐ zaburzenia psychiczne
- ☐ przemoc w rodzinie
- ☐ zażywanie środków odurzających
- ☐ spożywanie alkoholu
- ☐ wpływ kolegów i koleżanek
- ☐ wpływ środków masowego przekazu

1.17. Czy uczestniczy Pani/Pan w imprezach rekreacyjnych, rozrywkowych lub kulturalnych organizowanych przez gminę/miasto?

TAK ☐

NIE ☐

1.18. Czy jest Pani/Pan członkiem organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, klub, fundacja, koło zainteresowań itp.) działającej w gminie/mieście?

TAK ☐

NIE ☐

1.19. Czy udziela się Pani/Pan na rzecz lokalnej społeczności?

TAK ☐

NIE ☐

1.20. Czy odczuwa Pani/Pan potrzebę większej integracji z lokalną społecznością?

TAK ☐

NIE ☐

2. **Jakie Pani/Pana zdaniem są lokalne potencjały bezpośredniego Pani/Pana otoczenia** (zaznacz max. 5 najważniejszych)

☐	aktywność społeczna
☐	dostępność siły roboczej
☐	układ komunikacyjny
☐	stan dróg i ciągów pieszo–rowerowych
☐	infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja)
☐	ład urbanistyczny (uporządkowana zabudowa)
☐	dostęp do opieki medycznej
☐	atrakcyjna lokalizacja obszaru
☐	istnienie podmiotów gospodarczych tworzących miejsca pracy
☐	stan środowiska naturalnego
☐	walory środowiska naturalnego
☐	dostępność do instytucji kultury (biblioteka, dom kultury, itp.)
☐	dostępność do szerokiego wachlarza usług
☐	poziom wykształcenia i kompetencji mieszkańców
☐	dostęp do dogodnych połączeń komunikacyjnych
☐	poziom bezpieczeństwa publicznego
☐	poziom środków UE pozyskiwanych przez mieszkańców gminy w tym stowarzyszenia itp.
☐	inne (jakie?)

ZAŁĄCZNIK 2 – Formularz, wykorzystany do pogłębionej diagnozy sfery gospodarczej oraz określenia lokalnych potencjałów

Ankieta

Pogłębiona diagnoza negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji oraz określenie lokalnych potencjałów obszaru

Celem ankietyzacji jest poznanie Państwa opinii na temat przyczyn występowania negatywnych zjawisk

w sferze gospodarczej oraz ustalenie lokalnych potencjałów bezpośredniego Państwa otoczenia. Niniejsze badanie ankietowe ma charakter anonimowy, zaś jego wyniki będą stanowić cenne źródło informacji, pozwalających na identyfikację **przyczyn negatywnego stanu faktycznego na obszarze rewitalizacji, na którym prowadzicie Państwo swoją działalność gospodarczą**. Diagnoza problemów i potencjałów rozwojowych jest integralną częścią Lokalnego Programu Rewitalizacji, a proces rewitalizacji ma na celu taką zmianę, która przyniesie wzrost poziomu życia i zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji. W związku z tym prosimy Państwa o wypełnienie niniejszej ankiety.

3. Najważniejsze problemy gospodarcze na obszarze rewitalizacji (zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ Zła kondycja miejscowych przedsiębiorstw
- ☐ Problemy miejscowego małego handlu, wywołane ekspansją sieci lub centrów handlowych
- ☐ Zbyt mała oferta usług (bankowych, rzemieślniczych, itp.)
- ☐ Brak miejsc pracy
- ☐ Niskie płace
- ☐ Niewielka liczba turystów
- ☐ Brak rąk do pracy
- ☐ Inne, jakie?

4. Największe utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji (zaznacz max. 3 odpowiedzi)

- ☐ Dostępność lokali pod wynajem dla przedsiębiorców
- ☐ Jakość lokali pod wynajem dla przedsiębiorców
- ☐ Brak możliwości zakupu lokali/obiektów do prowadzenia działalności gospodarczej
- ☐ Wysokość czynszu
- ☐ Niewystarczająca infrastruktura pod kątem prowadzenia biznesu (parkingi, drogi, Internet itp.)
- ☐ Inne jakie?

5. Czy działania podejmowane przez gminę/miasto wspierają rozwój lokalnej przedsiębiorczości?

TAK ☐NIE ☐

6. Czy gmina/miasto pomaga w promocji firm?

TAK ☐NIE ☐

7. Jaka jest skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej?

- ☐ Bardzo wysoka
- ☐ Wysoka
- ☐ Przeciętna
- ☐ Niska
- ☐ Bardzo niska

8. Jakie Pani/Pana zdaniem są lokalne potencjały obszaru, na którym prowadzi Pani/Pan swoją działalność gospodarczą? (zaznacz max. 5 najważniejszych)

☐	aktywność społeczna
☐	dostępność siły roboczej
☐	układ komunikacyjny
☐	stan dróg i ciągów pieszo-rowerowych
☐	infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja)
☐	ład urbanistyczny (uporządkowana zabudowa)
☐	dostęp do opieki medycznej
☐	atrakcyjna lokalizacja obszaru
☐	istnienie podmiotów gospodarczych tworzących miejsca pracy
☐	stan środowiska naturalnego
☐	walory środowiska naturalnego
☐	dostępność do instytucji kultury (biblioteka, dom kultury, itp.)
☐	dostępność do szerokiego wachlarza usług
☐	poziom wykształcenia i kompetencji mieszkańców
☐	dostęp do dogodnych połączeń komunikacyjnych
☐	poziom bezpieczeństwa publicznego
☐	poziom środków UE pozyskiwanych przez mieszkańców gminy w tym stowarzyszenia itp.
☐	inne (jakie?)
	